

foto dd

Igor Gabrovec

Glasujemo, ker vemo, česa nočemo

Z nedeljskim volilnim dnem bo dosegla svoj epilogo čisto posebna volilna kampanja, ki se ni izkazala zaradi svoje prodornosti. Občutek imam, da se marsikateri politični sili pravzaprav splača, da je tako. Molk in nezanimanje nagrajujeta tiste, ki so jim programske in politične vsebine deveta briga. Volilna mlačnost nagrajuje tiste, ki nagovarjajo želodec prej kot možgane. Odsotnost politične razprave vleče vodo na mlin tistim, ki nočejo nobenih sprememb. Posploševanje in banaliziranje problemov nagrajujeta tiste, ki se sploh ne trudijo, da bi iskali primerne odgovore. Ker so kričanje, vihtenje z meči, pljuvanje na nasprotnika, kazanje na prave ali namišljene grešne kozle sila preprost šport za vse tiste, ki jim ni mar za lepo igro in so jim pravzaprav pravila olike in omike tesna – če že ne tuja.

Kot Slovenska skupnost, edina samostojna stranka Slovencev v Italiji, smo se tudi v tokratno volilno areno spustili s svojimi najboljšimi močmi. Na občinskih volitvah povsod sodelujemo z uglednimi kandidati in kandidatkami za županska in svetniška mesta. Volilna soočenja v posameznih občinah smo osredotočili na vsebine, na upravne programe, na konkretne predloge za izboljšanje vsakdana, za izboljšanje javnih storitev v korist občanom, ki naj bodo učinkovite in hkrati varčne. Marsikje smo zalučali kamen v mlako starega reda, ker je v marsikateri občini zrak že toliko zatohel, da nove ideje težko zadihajo. Povsod smo potegnili na dan nove ideje za gospodarski razvoj naših občin, za njihovo večjo razpoznavnost navzven, za izboljšanje družbeno-kulturnega utripa in za ustvarjanje novih delovnih priložnosti za naše mlade. Povsod smo strankam leve sredine predlagali, pravzaprav ponovno potrdili pripravljenost, da sklenemo programsko-politične dogovore za skupno upravljanje naših občin. Ker v njih naši ljudje skupaj živijo in torej delijo skupne težave in večkrat tudi zelo slična pričakovanja. Z izjemo Doline, kjer na-

stopamo složno v podporo doseganju županu, povsod drugje smo naleteli na običajen, banalen, zguljen odgovor, da 'časi niso še zreli za sodelovanje s stranko SSK'. Sprašujem se, če niso zreli časi ali pa če so pri tem gnile zavesti. Nič zato. Predstavili smo se povsod samostojno ali v navezi s takimi, ki z nami delijo željo po novem, po spremembah, po razvoju.

Za evropske volitve smo potrdili našo bratsko navezo z Južnotirolsko ljudsko stranko SVP, ki nam omogoča, da bomo s skupnim izvoljenim evropskim poslancem Herbertom Dorfmannom še naprej prisotni in kvalitetno zastopani v najvišji evropski instituciji. Na listi SVP nas Slovence zastopa Martina Valentincic, mlada goriška odvetnica in vsestransko družbenopolitično aktivna delavka. Martina si zasluži naš glas, ki je hkrati glas za SVP, glas za odprto in strpno Evropo, glas za ovrednotenje avtonomije naših dežel, glas za gospodarski razvoj in glas v podporo enakopravnosti in enakovrednosti narodnih in jezikovnih manjšin.

Načrt skupne, povezane, solidarne, strpne, gospodarski in družbeno uspešne ter predvsem varne in miroljubne Evrope je danes kot že dolgo ne pod hudo preizkušnjo. Hudo preizkušeni so že sami temelji, na katerih sloni skupna evropska streha. Naš glas za SVP je hkrati glas za tiste, ki verjamejo v sanje evropskih očetov, ki so sezidali skupen in prijazen dom za vse evropske narode, jezike, kulture in vere. Moji starši so doživeli strahote druge svetovne vojne, njihovi starši tudi pokol prve. Naši starši in nonoti vedo povedati, kako je bilo, ko je zavladala logika močnejšega, ko sta zavladali nasilje in sovraštvo, ko smo bili tudi Slovenci preganjani in označeni za manjvredne, ko sta torej zavladala nestrpnost in egoizem. Moji generaciji je bilo dano, da živi v najdaljšem obdobju miru v zgodovini Evrope. Isti mir hočem privoščiti in zagotoviti tudi svojim otrokom. Včasih nam ni povsem jasno, kaj si pravzaprav želimo in pričakujemo. Lažje nam je doumeti, česa nočemo. Nočemo sovraštva, nočemo vojne, nočemo bodočih žic na meji, nočemo preganjanja različnih, nočemo odseljevanja naših otrok s trebuhom za kruhom. Zato v nedeljo pojdemo na volišča in svoj glas oddajmo našim ljudem. Uresničimo pravico, ki je za vse nas hkrati tudi moralna in etična dolžnost.

Opčine / V društvu Finžgarjev dom

Gost Marko Juhant

Na letošnjem zadnjem srečanju niza Za prijaznejše življenje in prijaznejše odnose, ki ga prireja društvo Finžgarjev dom na Opčinah, je bil gost pedagog in pravi strokovnjak na področju vzgoje otrok Marko Juhant. Gost je s svojim značilnim stilom brez dlak na jeziku predaval o družini in vzgoji otrok. "Pedagoga iščejo in snubijo po celi Sloveniji, zato je velika sreča, da je prišel k nam", je v uvodu povedala Lučka Peterlin. Iščejo ga šole in vrtci, predvsem hodi v razrede, v katerih so otroci s težavami, ker jih zna umiriti in rešiti številna vprašanja, ki so za nekatere učitelje nerešljiva.

Foto MČ

/str. 11
MČ

Gorica / Srečanja pod lipami "Dokler se bomo pogovarjali ..."

Četrtek, 16. maja 2019, sta bili gostji "srečanja pod lipami" v Kulturnem centru Lojze Bratuž slovenski kandidatki na volitvah za evropski parlament dr. Ljudmila Novak in dr. Martina Valentincič. Z njima se je pogovarjala moderatorka večera, časnikarka Erika Jazbar, navzoči pa so bili tudi deželni tajnik SSK Igor Gabrovec, odvetnik Damijan Terpin, županski kandidat v občini Sovodnje ob Soči Julijan Čavdek, županska kandidatka v občini Števerjan Franca Padovan in druge vidne osebnosti iz naših družbenih in političnih krogov.

Ljudmila Novak, ministrica, političarka, nosilka liste Nove Slovenije-Krščanske ljudske stranke, je svojo politično pot začela leta 2000, leto kasneje je postala županja Moravč, leta 2004, na prvih evropskih volitvah, pa evroposlanka. Od leta 2011 do lani je bila predsednica Nove Slovenije in leta 2012 tudi ministrica za Slovence po svetu.

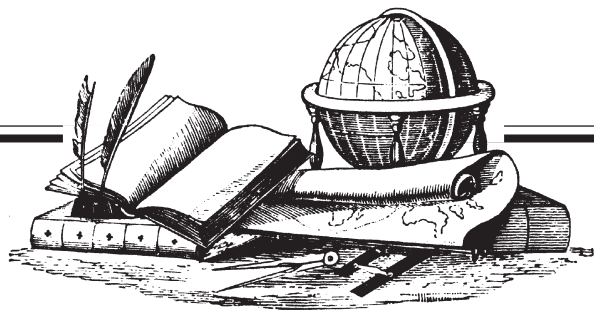
/str. 6
Katja Ferletič

Poziv SSO: "Volimo za liste SVP in SSK, ki so izraz samostojnega nastopanja narodnih manjšin"

Evropske in občinske volitve, ki bodo potekale v nedeljo, 26. maja, so zelo pomemben trenutek, ki zadeva v prvi vrsti stvarnost navadnih občanov in občank. Gre za trenutek, ko odločamo o prihodnosti našega krajevnege in evropskega prostora. Ta prostor spada med najbolj razvite predele sveta, in to ne samo na področju gospodarstva, ampak in predvsem na področju visoke ravni demokracije in spoštovanja človekovih pravic, socialnega skrbstva, svobode govora in združevanja. Prav gotovo niso vsa vprašanja rešena in marsikatero zadevo bo potrebno dopolniti ali spremeniti. Priznati pa si moramo, da je vse to nastalo na

podlagi dela ljudi, ki so si zastavili cilj, da našim krajem in Evropi zagotovijo mir, blagostanje in solidarnost. To je še posebno pomembno za vse tiste, ki živijo v sklopu jezikovnih in narodnih manjšin vako kot mi, ki pripadamo slovenski narodni skupnosti v Italiji. V Evropi so prav te jezikovne in narodne skupnosti vse bolj pomembna družbena skupina, ki postopoma pridobiva vpliv in upoštevanje. To je dokazala tudi evropska državljanska pobuda Minority SafePack, pri kateri smo sodelovali tudi Slovenci v Italiji, in je presegla vsa najbolj optimistična pričakovanja.

/str. 2

Volilno srečanje v KCLB

Kandidata za evropske volitve odgovarjala mladim

Dolgoletni evropski poslanec, prijatelj slovenske narodne skupnosti v Italiji in ponovni kandidat na listi SVP Herbert Dorfmann ter goriška odvetnica in zastopnica SSK na listi SVP Martina Valentincic sta v soboto, 18. maja, v prostorih Kulturnega centra Lojze Bratuž odgovarjala na zanimiva in tehnična vprašanja mladim glede Evropske unije. Gosta in prisotne je pozdravil deželni tajnik SSK Igor Gabrovec, ki je poudaril pomembnost evropskih vrednot miru, združevanja in spoštovanja manjšinskih skupnosti, ki so prav tako vrednote, ki jih od

nekaj gojita stranki SSK in SVP. Ekonomija, zakoni, migracijska problematika, izhod Velike Britanije iz EU, prihodnji cilji EU, klimatske spremembe in onesnaževanje: to so le nekatera vprašanja, ki so jih postavljali mladi Tamara Podveršič, Andrej Čavdek, Simon Cotič, Chiara Bergnach, Alessandro Frandolic in Klara Terčič. Kandidata sta izčrpno odgovarjala na vsa vprašanja. Martina Valentincic je povedala, da se mora Evropa zopet zavedati, kako je nastala in kakšne so vrednote, na katerih sloni. Evropa mora biti skupnost, v kateri različni narodi zasledujejo iste cilje. Ljudje

so zelo malo seznanjeni z evropskimi zadevami in večinoma ne vedo, koliko dobrega je naredila EU v posameznih državah. Zato je treba investirati v izobraževanje državljanov in predvsem novih generacij, je dejala odvetnica. Evropsanec Dorfmann je precej zaskrbljen zaradi pomanjkanja solidarnosti v posameznih državah, predvsem kar se tiče migracijske problematike. Sledila so zelo tehnična vprašanja o kmetijstvu, gospodarstvu, avtorskih pravicah in okoljski problematiki, na katera sta kandidata dala konkretne in izčrpne odgovore.

MČ

PRAPROT Srečanje kraških vinogradnikov z evropsolancem

O odprtih vprašanjih kmetijstva

Evropski poslanec SVP Herbert Dorfmann se je v nedeljo dopoldne mudil na Krasu, kjer se je v spremstvu deželnega svetnika SSK Igorja Gabrovca in slovenske kandidatke na listi SVP za evropske volitve Martine Valentincic v Praprotnu sestel s skupino kraških vinogradnikov iz istoimenskega stanovskega društva. Dorfmann, ki je član parlamentarne komisije za kmetijstvo in predsednik evropske intergrupe za vprašanja vina, alkoholnih pijač in kakovostnih kmetijskih proizvodov, velja za dobrega poznavalca kmetijskih problematik in je bil v minulih letih večkrat pozoren na vprašanja Krasa, Brd in Benečije. Pred leti je med drugim tudi predaval na strokovnem posvetu na Devinem gradu v okviru pobude *Morje in Vitovska*, ki jo prireja Društvo kraških vinogradnikov.

Januarja letos pa je v Gorici predaval o novi evropski kmetijski politiki in o spremembah, ki bodo v prihodnjih letih zanimale

Na nedeljskem neformalnem soočenju s skupino kraških vinogradnikov se je poslanec Dorfmann na spodbudo sogovornikov posebej zaustavil pri nekaterih odprtih vprašanjih, ki zadevajo prihodnje kriterije za priznavanje sadilnih pravic za nove vinograde. Razprava se je dotaknila tudi možnih korakov za boljše zaščito in ovrednotenje vitovske, kot tudi posebej zaščitene različice bele penine tipa 'prosecco', ki nastaja na območju nekdanje tržaške pokrajine. Beseda je tekla o še vedno nejasnih obrisih, ki zadevajo čezmejno zaščito terana, pri čemer še vedno bremeni pravdanje med Slovenijo in Hrvaško. V tem smislu je poslanec Dorfmann zagotovil nadaljnjo podporo našim proizvajalcem in izrazil pripravljenost na novo soočenje že takoj po evropskih volitvah.

tudi pridelovalce z naših območij. Na Goriškem se je Dorfmann pobliže seznanil z oprijemnimi vprašanji, ki zadevajo čezmejno vinogradništvo in zaščito goriško-briških avtohtonih sort.

S 1. strani Volimo ...

Prav zato Svet slovenskih organizacij poziva vse pripadnike naše slovenske narodne skupnosti v Furlaniji Julijski krajini, naj se v nedeljo množično udeležijo volitev in pri tem koristijo dvojezično volilno osebno izkaznico. Kot krovna organizacija naše slovenske stvarnosti pozivamo tudi k podpori liste SVP – Južno Tirolske ljudske stranke, ki je izraz več narodnih manjšin na področju severovzhodne Italije. Na listi nastopa tudi slovenska kandidatka Martina Valentincic, ki je svoj obraz in svoj čas dala na razpolago, da smo Slovenci lahko aktivno soudeleženi pri uveljavljanju pravic na evropskem

Arhivska slika o izročitvi slovenskih podpisov Minority SafePack

nivoju. Dober volilni rezultat Valentinciceve bo zelo pomembna popotnica za nosilca liste in sedanjega evropskega poslanca Herberta Dorfmann, ki bo gotovo potrjen v Evropskem parlamentu in bo tako lahko še naprej predstavnik jezikovnih in narodnih skupnosti, ki živijo v alpskem loku na italijanskem severovzhodu.

Na občinski ravni Svet slovenskih organizacij podpira županske kandidatke in kandidate za občinski svet, ki so izraz Slovenske skupnosti, edine samostojne stranke Slovencev v Italiji. Zavedati se moramo, da je samostojno nastopanje prava osebna izkaznica naše narodne skupnosti v odnosu do institucionalnih in političnih predstavnikov.

Povejmo na glas

Močnejše verjeti v dobro

Lahko se zdi vzneseno, če rečemo, da velja močnejše verjeti v dobro, v dober iztek stvaritev, v resnici gre za nujo večjega prepričanja o zmognosti premagovanja nerešenih problemov ali celo zmago nad njimi. Na srečo za to smeješe prepričanje obstajajo znaki in znamenja, ki jih ne bi smeli prezreti. Na raznih ravneh in marsikje je namreč v zadnjem času mogoče opaziti pripravljenost in celo resen namen storiti za zdravo okolje kaj več, kot je bilo storjeno doslej. Očitno se je vendar poglobila zavest, da je treba za čistejšo ozračje, čistejšo obdelovalne površine ter zemljo nasploh kakor tudi za zdrave vode in morje iz nemočne pasivnosti preiti v aktivna dejanja, se torej iz opazovalca kritičnih razmer spremeniti v osebo, ki probleme rešuje. Več je tudi govora o odločnejšem boju zoper plastiko in o zmanjševanju njene porabe, pospešeno so na delu načrti za čistejša avtomobilska goriva, dvigajo se glasovi, da je treba prenehati obremenjevati zemljo s strupenimi gnojili, zaradi česar so v resni nevarnosti pitna voda in čebele, nepogrešljive za rast preštevanih plodov. Na dlani je, da so naštetih problemov velikanski, in to do takšne mere, da so nas potisnili v kot oziroma v območje škodljive pozabe nanje, češ, saj ni mogoče ničesar storiti. Tudi je jasno, da je vse odvisno od nas, od človeka, od njegove države, ki se razteza od popolne lahkomišelnosti in neodgovornosti vse tja do tehtnega premisleka, kakšno prihodnost bomo zapustili mladim generacijam. In prav kar se tiče človeka, bi veljalo

močnejše verjeti v dobro v njem, se pravi, da je ta človek v prelomnih trenutkih sposoben potegniti iz sebe tisto najboljšo in se zares spopasti s še tako veliko težavo. Človek, kot vemo, lahko uničuje, lahko pa gradi, lahko napne vse sile in preneha z vsakršnim uničevanjem ter ustvarja dobro v svojo korist in v korist vseh ljudi, kar dandanes istočasno pomeni ustvarjati dobro za naravo in za vse ustvarjeno. Bolj in bolj potemtakem verjeti v človekove oziroma naše sposobnosti, da želimo in moremo graditi in le graditi in se za to smer zares in z vso voljo opredeliti v jasni zavesti, da na ta način lahko premagamo vse, kar nas ogroža - v prvi vrsti tisto miselnost, ki nam prišepetava, da so to le sanjarije in da se ne bomo mogli izogniti novim katastrofam. Predvsem pa velja osvojiti trdno prepričanje, da smo v sebi dovolj močni, da izkoreninimo iz svojega obnašanja boj človeka s sočlovekom, da utišamo željo biti več od drugih, željo po zapovedovanju in podrejanju, in to bodisi v osebnem življenju kot še posebej v odnosih med narodi, ko vedno kdo hoče biti prvi, kar rojeva uporabo nasilja in vojne, ki še po toliko stoletjih in tisočletjih niso zamrle. In v tem trenutku velja še posebej verjeti, da se bomo odločili za takšno Evropo, ki bo še bolj kot doslej naš prijetni skupni dom, v katerem bosta vladala medsebojno spoštovanje in mir v odnosu do vseh in z vsemi, in to prav zaradi velikih težav, ki so nas obkoli- le.

Janez Povše

PRAVICE
V ROKE.

Koristi
dvojezično
volilno
izkaznico!

zajezik

služba za jezikovne pravice

medijski partnerji

novi.majajur

www.zajezik.eu info@zajezik.eu

UPRAVNE VOLITVE 2019 V nedeljo, 26. maja, vsi na volišča!

Kandidati Slovenske skupnosti se predstavljajo

Čaka nas pester politični konec tedna, saj so pred nami evropske in občinske volitve. Na Tržaškem bodo občani poklicani, da opravijo svojo državljansko dolžnost v občinah Repentabor, Zgonik in Dolina; na Goriškem pa nas boljše zanimajo občine Števerjan, Doberdob in Sovodnje ob Soči. Pogovorili smo se s kandidatkami za županjo na Repentabru Martino Skabar, kandidatom za župana v Zgoniku Dimitrijem Žbogarjem, predstavnikom SSK na listi Skupaj v Dolini Davidejem Štokovcem, župansko kandidatko v Števerjanu Franco Padovan, županskim kandidatom v Doberdobu Aldom Jarcem in županskim kandidatom v Sovodnjah Julijanom Čavdkom. Spregovorili so nam o sebi, svoji ekipi in programu. Poleg tega pa so še

otroke, ki je bil pred leti ukinjen. Veliko je treba narediti na socialnem področju in pomagati našim starejšim članom skupnosti ter nadaljevati dobre in produktivne odnose z lusom.

Našo edina domačinka med kandidati za župansko mesto, pet let sem bila svetnica in pet let odbornica. Poznam vsak kotiček našega območja in težave, ki jih imamo; prav tako tudi ostali člani ekipe Skupaj za Repentabor, s katerimi bom vedno na razpolago za vse potrebe. Zaradi tega mislim, da nam bodo občani zaupali svoj glas.

Zgonik: DIMITRI ŽBOGAR, SLOVENSKA SKUPNOST
Našo ekipo sestavljajo ljudje, ki imajo veliko skrb za vas in za naše območje. Stranka Slovenska skupnost je tukaj prisotna vse od povojnega obdobja in

na, s katerim smo zelo dobro sodelovali v teh letih. Poleg mene sta na listi še dve predstavnici stranke SSK, in sicer Eva Zerjul in Milena Rustia (pet let odbornica za zdravstvo). Mislim, da nam je z DS in ostalimi strankami leve sredine uspelo premostiti stare zdrahe in stališča ter razumeti, da moramo nastopiti skupno, če hočemo dobro upravljati občino. Slovencev je vedno manj in v majhnih slovenskih občinah je edina možnost združiti sile in biti složni pri pomoči občanom, ki si želijo konkretnih dejanj. Letos je kar osem kandidatov za župana, žal mi je, da niso pristopili k nam "Zeeleni", saj imajo v bistvu enake programske točke kot mi.

Kot lista imamo kar pestre politične načrte. Naprej bomo reševali - upam tudi dokončno -

dosedanje ekipe, tudi ožjemu odboru, kajti delali smo kot prava skupina, kar se tudi konkretno pozna. Vedno smo postavljali v središče svojih prizadevanj dobro občine in občanov. Želje včasih niso bile izpolnjene, glavni problem je bil sicer pomanjkanje finančnih prispevkov. Ko nimaš denarja, pač nimaš dosti manevrskega prostora. Kar smo mogli, smo naredili.

V števerjanski sekciji naše stranke je bila želja, da bi ekipo pomladili. In tako imamo tudi nove obraze. V naši občini je še živ čut za ljudi in njihove potrebe, za ohranitev naše samostojnosti. Tudi zato je naše geslo "Za vas": za vsakega posameznika in hkrati za celo občino. V ekipi so osebe, ki so strokovno pripravljene in usposobljene na različnih področjih: imamo dve odvetnici,

Vedno smo dosledno udeleženi določila zaščitnih zakonov 38/2001 in 482/1999, kot občina smo vedno uporabljali dvojezične napise in skušali poslovati dvojezično. Vse to je za nas pomembno in po tej poti nameravamo nadaljevati. Smo radi zelo konkretni, zato ne obljublamo tega, česar bi ne mogli uresničiti. Volivce bi rada pozvala, naj gredo volit, naj gredo množično. Vsak lahko tako izrazi svoje mnenje. Če se volivcem zdi dobro, kar smo delali do zdaj, naj nas potrdijo. Ljudi pozivam, naj volijo za Slovensko skupnost, za vse naše kandidate, ki so pravi ljudje na pravem mestu. Kot županja nisem sama, občino vodimo skupaj vsi mi. Volite za lipovo vejico: smo edina občina na Goriškem, ki ima ta znak. In na to smo ponosni.

didati in kandidatke na listi Korenine in bodočnost so motivirani in si želijo, da bi se v občini marsikaj spremenilo in poživilo. Vsak ima kompetence, še najbolj sta pomembni želja po spremembi na boljše in pripravljenost za delo, ki ga bo v primeru zmage kar veliko.

Naš program je zastavljen razvojno. Želimo razviti kmetijstvo in turizem, za katera imamo še veliko nerazvitega potenciala. Pomislimo samo, koliko lahko naredimo, kar imamo na našem območju Kras, reki Soči in Vipavo, veliko zgodovinskih ostankov iz prve svetovne vojne ter letališče. Občina mora postati protagonist pri upravljanju goriške industrijske cone in letališča na Rojah. Podjetja je potrebno pritegniti v obrtno cono v Malnišču. Glede oskrbe z interne-

Martina Skabar

Dimitri Žbogar

Davide Štokovac

Franca Padovan

Aldo Jarc

Julijan Čavdek

njihovi pozivi k udeležbi.

Repentabor: MARTINA SKABAR, SKUPAJ ZA REPENTABOR

Skupaj za Repentabor je izraz Slovenske skupnosti in neodvisnih kandidatov. Vsi kandidati dobro poznajo naše območje in težave na njem. Ekipo sestavljajo izkušeni kandidati, med katerimi je tudi sedanjí župan Marko Pisani, ki se mu zahvaljujem, da je sprejel mesto na listi, saj si vsi prizadevamo, da bi ta skupina, ki je v teh letih tako dobro delovala, tudi nadaljevala upravljanje občine. Nazadnje se nam je pridružila tudi mlada Valentina Sosič (letnik 1999), tako da je naša skupina res pripravljena za vse potrebe občanov.

Obžalujem, da je letos prišlo do žalostnega preobrata, saj se je Napredna lista odločila, da prekine uspešno sodelovanje, ki je zaznamovalo pozitivno upravljanje občine v prejšnjih letih. Razpršitev glasov, slovenskih glasov, na tako majhnem območju je nesmiselna in škodi naši skupnosti. Upam, da se bodo predstavniki Napredne liste po volitvah premislili in pričeli zopet plodno sodelovanje. Vrata ostajajo odprta!

Glede programa bi povedala, da je na seznamu res veliko točk. Omenila bi reformo krajevnih uprav, pri kateri moramo nujno sodelovati, saj hočemo obdržati avtonomijo naše občine in biti seveda v prvi vrsti, ko se govori o razvoju našega območja. Želimo okrepiti varnost v naselju Fernetiči z video nadzorom, zmanjšati število prosilcev za azil (prebivalcev v zaselku je 70, prosilcev za azil je okoli 100) ter poskrbeti zdravnik za te nesrečneže, ker so krajevni že preveč obremenjeni z domačini. Zelo pomembna točka je tudi ponovna uvedba šolabusa za naše

predstavniki čutimo dolžnost, da smo aktivni v življenju občine Zgonik. Okoli sebe sem zbral lepo ekipo mladih, ki imajo sveže ideje, so zelo navdušeni in jim je pri srcu uprava naše občine, kar je med drugim velik uspeh za našo stranko. V ekipi je tudi Italijan, ki se hoče vključiti v našo skupnost, ker se zaveda, da smo mi Slovenci tisti, ki moramo biti prisotni pri odločitvah, ker smo vedno živeli v teh krajih in jih najbolj poznamo. V zadnjih petih letih smo bili na občini konstruktivna opozicija, saj so bile na dnevnem redu teme, ki smo jih imeli na programu že desetletja, in se je komaj zdaj vodilna uprava začela zanimati zanje. Večini smo letos predlagali, da bi nastopili skupno in sodelovali na skupni listi, kar je bistvenega pomena za malo občino, in prečeli brezsmiselno razpršitev glasov. Dobili smo negativen odgovor, češ da časi niso še zreli za sodelovanje.

V našem programu je gotovo gospodarski razvoj, in sicer na področju kmetijstva in posebej živinoreje, ki sta motor našega gospodarstva. Po odobritvi urbanizacije prostocarskega pola Proseške postaje bomo spodbujali uresničitev načrtov in razvoja, s katerimi bi pridobili nova delovna mesta. Treba je poseči pri deželni upravi, da za cestno omrežje zagotovi učinkovitejšo vzdrževanje, dopolnitev in čiščenje, ter rešiti vedno aktualno problematiko sistema javnih prevozov, ki je neučinkovit. To je le nekaj točk, za katere bomo skrbeli v programu "Za naše vasi in za naše ljudi!"

Dolina: DAVIDE ŠTOKOVAC, SKUPAJ

V Dolini bomo v glavnem vse leve in levosredinske stranke nastopale na skupni listi Skupaj, v podporo kandidatu Sandyju Klu-

problematiko slabega zraku zaradi rezervoarjev družbe S. I. O. T.; nadaljevali bomo ohranitveni razvojni načrt Rezervata doline Glinščice; prizadevali si bomo za razvoju in promocijo gospodarstva predvsem s pomočjo evropskih načrtov; na področju sociale bi želeli odpreti center za socialno pomoč starejšim, kajti primanjkujejo zdravniki; v mislih imamo tudi precej načrtov za ureditev prometa. Z družbo Trieste trasporti bi radi ustvarili krožni avtobus, ki bi povezal vse vasi s točkami, od koder bi občani z lahkoto z drugimi javnimi sredstvi prišli do središča Trsta, tržaške bolnišnice itd. V naših vaseh je treba nujno ukrepati na kritičnih točkah, ki so nevarne za motorna vozila, kolesa in pešce (dober začetek je bila proga za pešce in kolesarje, ki gre iz KD Boljunec do športnega centra v Dolini). Osebo si prizadevam tudi za ažuriran prostorski načrt, ki bi prikazal sliko nadaljnjih ciljev in posegov na področju razvoja našega območja.

Upam, da bodo volivci razumeli naša prizadevanja in skrb za rešitev perečih problemov naše občine in nam bodo zaupali svoj glas. Naše geslo je "Blíže občanom", saj se mora uprava približati ljudem, ki morajo biti neposredno soudeleženi pri pomembnih odločitvah.

Števerjan: FRANCA PADOVAN, SLOVENSKA SKUPNOST

Kot županja v Števerjanu sem že opravila dva mandata, kandidiram tretjič. Rada bi sicer predala štafetno palico komu drugemu; ker pa je Dežela FJK dala možnost tretjega mandata in je bila želja, da bi še enkrat nastopila, sem predlog sprejela. Vem pa, da je v moji ekipi marsikdo, ki bi lahko brez težav sprejel to funkcijo. Hvaležna sem članom

mlade kmetovalce, tiste, ki se ukvarjajo z zasebnimi poklici itd. Na noge moramo namreč postaviti novo ekipo, ki bo nadaljevala pot, ki so jo začrtali upravitelji pred nami in nato mi, da bi življenje v občini še dalje izboljšali in olepšali.

V desetih letih županovanja sem dozorela, marsikaj zdaj vidim drugače. Niso vsi dnevi lahki, veliko je težav, na koncu pa vedno le najdemo nekaj pozitivnega. Voditi tako majhno občino danes ni lahko, vsak dan se pojavljajo nove težave, ki jim je treba biti kos. Zaupam, da bodo naši mladi, ki so zelo angažirani, poprijeli tudi za to. In za prihodnost se nam ni treba bati. Ustroj občine je soliden, obeta se nam še veliko dela, problemi bodo, počasi pa bomo skušali vse premostiti. Slovenci smo pač vsak dan na udaru, vsak dan se moramo za kaj boriti.

Med glavnimi točkami programa je skrb za mlade: imamo mlade družine, mlade, ki so dejavni v društvenem življenju, mlade, ki so se že lotili delati na domači zemlji. Pomembno je, da ostajajo doma, v naši občini. Prizadevamo si za to, da bi se še bolj razvil turizem. Kar bo v naših močeh, bomo naredili. Obenem želimo izboljšati nekatere infrastrukture. Naša občina ima spletni portal: tudi po le-tem spodbujamo domačine, ki imajo kakšno dejavnost, od kmetije do prenočišč, naj se vpišejo, da lahko vsak obiskovalec portala najde informacije o njem; tega, kar Števerjan nudi, ni malo! V prejšnjih letih smo si že veliko prizadevali za šolo in vrtec: skušamo doseči, da bi lahko sprejemali v vrtec tudi predšolske otroke iz drugih občin, na osnovni šoli pa bi radi spet uvedli celodnevni pouk z dodatnimi dejavnostmi, ker družine to res potrebujejo.

Doberdob: ALDO JARC, LISTA ZA DOBEDOB

Predstavljam se na čelu liste, na kateri so po mojem mnenju zelo sposobni kandidati, ki mi zaupajo. Poleg tega imam petnajst let izkušnje v občinskem svetu in dobro poznam stvarnost naše občine. Volivci bodo seveda svobodno presodili.

Ena izmed prioritete našega programa je širitev pokopališč na celotnem občinskem območju, še posebej v Doberdobu. Poleg tega bo nujno potrebno preurediti pločnike v vaških jedrih naših zaselkov in jih prilagoditi za uporabnike s posebnimi potrebami; v programu so še dokončanje poslopja srednje šole, strokovno načrtovanje posegov na območju Doberdobskega jezera za ureditev vodostaja, vzdrževanje vegetacije in preprečevanje širitve invazivnih tujerodnih rastlinskih vrst in po možnosti seveda ureditev osrednjega trga v Doberdobu. Paradoks je ta, da je Doberdob verjetno edina vas na Krasu, ki nima vaškega trga.

Volivce pozivam, naj zaupajo naši listi in meni, ker sem kot kandidat za župana domačin in vsak dan lahko vidim probleme, ki nastajajo na občinskem ozemlju, in se srečujem z občani. In ker v ekipi imam mlade podjetnike, izkušene upravitelje društev, starejše uveljavljene podjetnike, bančnike, odvetnike, uspešne univerzitetne študente, šolnike, upravitelje kmečkih turizmov, tako da lahko računam na zelo dobre upravitelje občine. **Sovodnje: JULIJAN ČAVDEK, KORENINE IN BODOČNOST**
O sebi bi povedal, da se držim sprejetih obvez. V teh letih sem si nabral kar nekaj znanja o krajevni javni upravi. Občini Sovodnje ob Soči lahko ponudim novost, ki jo krvavo potrebuje. Kan-

tom, plinom in vodo želimo, da bi bili vsi občani deležni istih pogojev. Občino želimo ohraniti trdno na njenih slovenskih jezikovnih in zgodovinskih koreninah, zaradi tega želimo nadgraditi sodelovanje z domačimi društvi in ohraniti sedanjo šolsko mrežo. Pomembna točka v našem programu je sodelovanje s sosednjimi občinami. Ohraniti moramo svojo avtonomijo in se kot protagonisti vključiti v skupne projekte, od katerih bodo občani imeli koristi. Glavna prioriteta je osebe na občini, ki ga je trenutno premalo. To je potrebno čim prej urediti, kajti brez dobre in popolne ekipe je še tako dober projekt neuresničljiv.

Vredni smo zaupanja, ker upravljanje občine Sovodnje ob Soči potrebuje novosti in spremembe. Mi smo ta novost in priročnost za spremembo. Vsi vidimo, da se je pri nas nekaj ustavilo in da tako ne gre več naprej. Občina ne raste in kažejo se znaki nazadovanja. Ob koncu preteklega leta je število prebivalcev padlo pod 1700, kar je velik alarmni zvonec. Imam občutek, da smo se že skoraj vdali. To ni prav. Zaradi tega potrebujemo razvoj, ki nas bo prebudil in spodbudil, da vsi skupaj ustvarimo pogoje, ki bodo na našem ozemlju zagotovili višjo kakovost življenja. Z navdušenjem in upanjem, s skupnim delom lahko naredimo veliko za naše ljudi. Občinska uprava ima dolžnost, da potegne na dan ves potencial in ga usmeri v skupne projekte. Verjamem, da smo tega zmožni, zato občanje in občanke iz Gabrij, s Peči, iz Rupe, Sovodnenj in z Vrha Sv. Mihaela vabim, da v nedeljo, 26. maja, gredo na volišče z dvojezično volilno izkaznico in nas priprano podprejo.

(Stran sta pripravila Matevž Čotar in Danijel Devetak)

Črniče, 14. maj 2019

Duhovnik Aleksander Lestan 100-letnik!

Dne 14. maja je praznoval 100 let upokojeni župnik in dekan v Črničah Aleksander Lestan.

Kljub častitljivi starosti je g. Aleksander čil in še vedno vsak dan mašuje in opravlja druga duhovniška opravila.

Objavljamo nagovor, ki ga je imel pri večerni zahvalni maši v župnijski cerkvi v Črničah koprski škof Jurij Bizjak.

Zbrani smo okrog upokojenega župnika, msgr. Aleksandra Lestana, ki danes dopolnjuje in proslavlja visok življenjski jubilej, častitljivih sto let veselega in vedrega življenja. Še vedno čil in mladosten ter zdrav in krepak se danes Gospodu zahvaljuje za prehojeno življenjsko pot in za obilje talentov, ki mu jih je Gospod odmeril, in mi se rade volje pridružujemo njegovim zahvali in mu iskreno čestitamo za polno mero novih talentov, ki jih je pridobil s svojo zvestobo in s svojo predanostjo, za polno košaro duhovnih sadov in svetih pridelkov, ki jih danes prinaša na oltar.

Misel na dolgo življenjsko pot našega slavljenca msgr. Aleksandra nam kliče v spomin besede psalmista, ki se Gospodu zahvaljuje za svojega kralja in pravi: 'Prosil te je za življenje in si mu ga podaril, dolgotrajno življenje na veke. Velika je njegova slava po tvoji pomoči, veličastvo in sijaj si nanj položil' (Ps 20,5-6). In nam kliče

v spomin besede modrega Siraha, ki pravi: 'Število človekovih dni je veliko, če doseže sto let'. Prerok Izaija pa označuje mesijanske čase in pravi: 'Kdor bo umrl stoleten, bo umrl mlad!' (Iz 65,20).

Apostol Pavel piše o očaku Abrahamu, da ni opešal v veri, čeprav je imel že okrog sto let, in o Božji obljubi ni o boječnosti podvomil, marveč se je v svoji veri še okrepil in izkazal čast Bogu, popolnoma prepričan, da more (Bog) tudi storiti, kar je obljubil, zato se mu je tudi štel v pravičnost (Rim 4,19-21). Tako lahko rečemo tudi o današnjem slavljenca, da do današnjega dne ni opešal v veri, marveč se je v zvestobi še utrdil in hvaležno daje čast Bogu za obilne milosti, ki mu jih je naklonil. Danes vsi veseli stojimo okrog

njega in se hvaležni sprašujemo, kaj nam njegova življenjska pot razodeva in kaj se od njega lahko naučimo. Mojzes nas spodbuja: 'Pred sivo glavo vstani in spoštuj obličje starega človeka in boj se svojega Boga; jaz sem Gospod!' (3 Mz 19,32). In modri Salomon prinaša pregovor: 'Sivi lasje so častna krona, doseže se po poti pravičnosti (Prg 16,31). Naj iz dolge vrste kreposti, ki krasijo podobo našega slavljenca, potegnem tri, ki se mi zdijo najbolj značilne. Prva je načelnost. Bil je načelen kot Janez Krstnik. Ni bil trst, ki ga veter maje, in ni bil oblečen v mehka oblačila (Mt 11,8). Skozi razburkana desetletja zgodovine je spretno krmaril svoj čoln skozi tesne ožine in mnoge prikrite čeri. Ostal je zvest Bogu in Cerkev, svojemu prepričanju in svojim obljubam, ostal je zvest svoji vesti in svojemu poklicu. O svojem poklicu je sam izpovedal: 'Skušal sem biti duhovnik in nič več kot to! Nobeno strankarstvo me nikoli ni zanimalo. In tudi pristranski nikoli nisem bil!' Kakor piše apostol Timoteju: 'Rotim te pred Bogom in Kristusom Jezusom in izvoljenimi angeli, da se javnega opominjanja držiš brez predsodkov in ničesar ne delaš pristransko!' (1 Tim 5,21).

Druga je krotkost. Tudi on je bil krotek kakor Mojzes, o katerem piše: 'Mož Mojzes pa je bil zelo krotek, bolj kot vsi ljudje na zemlji' (4 Mz 12,3). In kakor pravi o

sebi naš Gospod: 'Vzemite moj jarem nase in učite se od mene, ker sem krotak in iz srca ponižen, in našli boste mir svojim dušam. Zakaj moj jarem je prijeten in moje breme je lahko' (Mt 11,29-30). Kakor piše tudi apostol Jakob: 'Modrost pa, ki je od zgoraj, je najprej čista, potem miroljubna, prizanesljiva, dovzetna, polna usmiljenja in dobrih sadov, brez pristranskosti in brez hinavščine' (Jak 3,17). Resnično, naš slavljenec je bil, kakor piše apostol Peter: 'skriti človek srca v neuničljivem okrasju krotkega in mirnega duha; to je dragoceno pred Bogom' (1 Pt 3,4).

Tretja je presežnost. Iz dneva v dan je vztrajno presegal vsak spor in zamero, kakor naroča apostol: 'Vsaka zagrenjenost in srditost in jeza in vpitje in zmerjanje naj izmed vas izginejo z vso hudobijo vred. Bodite pa drug do drugega dobri in usmiljeni in odpustajte drug drugemu, kakor je tudi Bog po Kristusu vam odpustil!' (Ef 4,31-32). 'Bratje, jaz ne mislim, da sem že dosegel; eno pa: Pozabljam, kar je za menoj, in se stegujem za tem, kar je pred menoj, in tako hitim proti cilju za nagrado Božjega klica od zgoraj v Kristusu Jezusu' (Flp 3,13-14). Tudi o njem velja judovski pregovor: 'Kdor hoče pisati zgodovino, mora pozabljati zgodovino!' V znak priznanja in hvaležnosti mu izročamo v dar sadiko plemenite oljke, ki zelo lepo ponazarja

življenje našega slavljenca. Oljka spada med sedem sadov, ki so znamenje bogastva in blaginje obljubljene dežele: 'Kajti Gospod Bog te pelje v lepo deželo... v deželo pšenice in ječmena, vinske trte in smokev in granatovcev, v deželo oljk in medu' (5 Mz 8,8). Dragi naš brat Aleksander, vsi tu zbrani Ti iskreno voščimo, da bi še dolgo veselo molil s psalmistom Davidom, ki pravi: 'Jaz pa sem kakor zelenača oljka v Božji hiši, v Božje usmiljenje zaupam

na veke!' (Ps 52,10). In z drugim psalmistom, ki slovesno poje na sobotni dan: 'Pravični bo cvetel kakor palma, kakor cedra na Libanonu bo rasel. Vsajeni v hiši Gospodovi bodo cveteli v dvorih našega Boga. Še v starosti bodo dajali sadove, bodo sočni in zeleni, da bodo oznanjali, kako pravičen je Gospod, moja Skala, in da v njem ni krivice' (Ps 92,13-16). Dragi Aleksander, vsi Ti kličemo še na mnoga, zdrava in uspešna leta! – Škof Jurij

Nova knjiga pri Celjski Mohorjevi družbi

O mestu upanja Opeke in zbirka smešnic

Pri Celjski Mohorjevi družbi so izdali in predstavili predvodni deli: knjigo Mesto upanja Petra Opeke francoskega avtorja Pierra Lunela in knjigo šalnemskega avtorja Reinharda Abelna z naslovom Ministrantske smešnice. Besedilo knjige o mestu, ki je zraslo iz smetišča, je poslovenil Drago Karl Ocvirk, za prevod smešnic pa je poskrbel Jože Stabej. Knjiga Mesto upanja Petra Opeke prinaša 30 osebnih zgodb ljudi, ki živijo v t. i. mestu upanja, ki jim ga je pomagal iz smetišča zgraditi slovenski misijonar Opeka. V mestu Akamasoa na Madagaskarju živi več kot 25.000 ljudi, med katerimi so tudi zdravniki, inženirji in profesorji. Francoski uradnik in pisatelj Pierre Lunel, ki že več let spremlja misijonarjevo delo in

piše knjige o t. i. čudežu Akamasoa, se je tokrat srečal s prebivalci mesta in njihova pričevanja zbral v knjigi, ki jo je s fotografijami pospremil fotoreporter in dopisnik francoske tiskovne agencije AFP Rijasolo.

Ocvirk je na predstavitvi knjige opozoril na bistveno poslanstvo Opeke - pomagati človeku, da se zave svojega dostojanstva in začne odkrivati svoje talente. Zbirka šaln Ministrantske smešnice, ki ji je naslovnik nadel slovenska karikaturnika Aljana Primožiča Fridauerja, prinaša humorne prizore iz cerkvenih prostorov, družine in prostega časa otrok ministrantov. Med številne šale so posejane tudi uganke, šaljiva vprašanja in "zapleteni, težko izgovorljivi stavki za čim hitrejšo branje".

NA BOŽJO POT PO EVROPI SEM IN TJA (77)

Mariza Perat

Osmo obljuba: Goreče duše se bodo povzpele do velike popolnosti.

Deveta obljuba: Blagoslovil bom hiše, kjer bodo izpostavili in čistili sliko mojega presv. Srca.

Deseta obljuba: Duhovnikom in vsem, ki delajo za rešitev duš, bom dal dar, da bodo ganili tudi najbolj zakrknega srca.

Enajsta obljuba: Osebe, ki bodo širile to pobožnost, bodo imele svoje ime zapisano v mojem Srcu, in sicer tako, da ne bo nikoli izbrisano iz njega.

Dvanajsta ali velika obljuba: Tistim, ki bodo zaporedoma devet prvih petkov pobožno prejeli sveto obhajilo, bom podelil milost stanovitnosti in srečno smrt.

Sporočilo za kralja Ludvika XIV.

Dne 17. junija 1689, sto let pred francosko revolucijo, v petek po osmini prevz. Rešnjega Telesa, je bila s. Marjeta deležna še enega videnja. Pri tem videnju ji je Gospod razodel, "da želi z vso slovesnostjo in v vsem sijaju vstopiti v palače knezov in kraljev, da bo tam v taki meri počaščen, kot je bil zasramovan in ponižen v svojem trpljenju. V zvezi s tem je Gospod redovnici naročil, "naj se kralj posveti Božjemu Srcu, ker hoče preko njega vladati nad srci velikašev zemlje".

"Zatem", še pravi redovnica, je Gospod dodal, "da hoče njegovo Srce kraljevati v njegovi palači, biti naslikano na njegovih praporjih in vtisnjeno na njegovem grbu".

Kralj naj tudi "postavi svetišče, v katerem se bo častila podoba Jezusovega Srca. Pred to podobo naj se opravita posvetitev in poklon kralja in vsega

njegovega dvora".

Tu je treba povedati, da je Ludvik XIV. sebe istovetil z državo. Njegova osebna posvetitev Jezusovemu Srcu bi torej pomenila posvetitev celotne države.

Kot vemo iz zgodovine, Ludvik XIV. (1638-1715) Gospodovega naročila ni izpolnil. Če bi ga bil sprejel, bi bilo to njemu in njegovemu kraljestvu

Kralj Ludvik XIV.

gotovo prineslo obilen blagoslov, pa tudi zgodovina evropskih narodov bi zelo verjetno imela drugačno podobo.

Leta 1792 je bil Ludvik XVI., potomec Ludvika XIV., odstavljen. Narodna skupščina v Parizu je proglasila republiko, kralja pa zaprla. V ječi se je Ludvik XVI. spomnil naročila, ki ga je Gospod dal njegovemu predniku. Pismo je obljubil, da bo izpolnil vse Gospodove želje, če se reši iz ječe. A bilo je prepozno. Kot jetnik in odstavljeni vladar ni imel nobene oblasti več. Dne 21. januarja 1793 je Ludvik XVI. končal pod giljotino.

Mnogo pozneje so Francozi skušali izpolniti kraljevo obljubo in so na Montmartru, v središču Pariza, postavili mogočno baziliko, posvečeno Jezusovemu Srcu.

S. Marjeta Marija Alacoque je umrla 17. oktobra 1690. Njeno nestrohnjeno telo lahko vidimo v samostanski kapeli v Paray-le-Monialu.

Dne 18. septembra 1864 jo je Pij IX. razglasil za blaženo, Benedikt XV. pa jo je 13. maja 1920 prištel k svetnikom.

/ dalje

ZAKAJ PRAV JEZUS? (69)

PRIMOŽ KREČIČ

Jezusov prihod v deviški materi

Poročila o Jezusovem prihodu na svet, ki jih najdemo v prvih poglavjih Lukovega in Matejevega evangelija, moremo sprejeti kot **pripovedi o Jezusovem otroštvu v luči starozaveznih prerokb**, kar je nekakšen 'hagadski midraš'. Razlagalec Gnilka je prepričan, da **sta Matej in Luka črpala svoje pripovedi iz družinskih izročil**. Lukov evangelij jasno kaže, da je bila Marija vir za dogodke iz Jezusovega otroštva. Evangelista nista želela pisati zgodbe o rojstvu velikega kralja ali preroka, ampak **predstaviti stvarno dogajanje Jezusovega prihoda na svet v luči Božje besede**.

Lukova pripoved o oznanjenju Jezusovega spočetja Mariji je tesno povezana z napovedjo spočetja njegovega predhodnika starejšim staršem Zahariju in Elizabeti. S tem je **postalo starozavezno duhovništvo v Janezu Krstniku preprokba za Jezusa kot Mesija**. Dogajanje angelovega oznanjenja Mariji se odvija v majhnem in neznanem kraju Nazaret v Galileji. Luka predstavi Marijo kot dekle, devico, ki je bila zaročena z Jožefom. Ne nagovori je z običajnim pozdravom: *šalom*, kar pomeni: mir s teboj, ampak z besedo **haire**, ki jo je **mogoče prevesti: veseli se!** Ta beseda začenja novo zavezo, ki je veselo oznanilo o Jezusu Kristusu. V tem angelovem pozdravu odmevajo besede preroka Sofonija: "Veseli se, Sionska hči. (...)

Izraelov kralj je v tvoji sredi". (Sof 3,14) Veseliti se mora, ker je Gospod v njenem naročju. Angel Gabriel ji napoveduje, **da bo spočela Mesija v svojem naročju**. (Lk 1,31) Laurentin vidi v teh besedah Marijo kot simbol Izraela, v katerem so nastopili novi mesijanski časi. Marija bo nova skrinja zaveze, novi kraj prebivanja Boga na svetu.

Marija je **polna milosti**, ljubljena od Boga, najlepša pred njim. **Njeno poslanstvo se bo moglo uresničiti v Božji moči**. Z njegovim posegom bo postala mati in spočela njega, ki je Sin Boga Najvišjega. V tem otroku se bodo izpolnile kraljevske obljube, ki so bile dane očetu Davidu. Angel pove Mariji, da **se bo bodoči otrok imenoval Jezus**. (Lk 1,21) To ime je bilo skrito in vsebovano

že ob razodetju Boga Mojzesu v gorečem grmu, (2 Mz 3,4) v tem srečanju pa je bilo izgovorjeno do konca. Bog, ki je najbolj bivajoči, je Bog, ki rešuje.

Marija ne dvomi o Božjih načrtih, vendar se sprašuje, kako se bo zgodilo to spočetje, ko je zaročena z Jožefom. Angel ji pove, da ne bo spočela po običajni poti, ampak v moči Boga, za katerega ni nič nemogoče. (Lk 1,37) Marija **postane mati s svojo privolitvijo**. Cerkevni očetje so radi poudarjali, da je Marija spočela skozi svoje uho, s poslušanjem in pokorščino. Tako je Beseda stopila vanjo in postala rodovitna.

Tudi **evangelist Matej**, ki črpa iz drugega pripovednega vira, pove, da je bila Marija zaročena z Jožefom, kar je utemeljevalo pravno zvezo obeh partnerjev. Jožef ugotovi, da je zanosila v času, ko še ni prišla prebivat k njemu. **Domneva, da je prelomila zaroko, in ve, da jo bo moral odslavit, kakor zahteva postava**. Odloči se, da bo to storil na diskreten način in je ne bo javno osramotil.

(Mt 1,19) V času iskanja rešitve mu angel spregovori v sanjah in **mu naroči, naj vzame Marijo za svojo ženo**, ker je spočela od Svetega Duha in ne od drugega moškega. V veri stori, kar mu je naročil angel. (Mt 1,20) Angel mu tudi pove, da bo on dal ime temu otroku, in sicer **naj ga poimenuje Jezus**. S tem bo tudi on vključen v dogajanje učlovečenja.

Jezus, Bog, ki rešuje, bo odrešil ljudstvo od njegovih grehov. (Mt 1,21) To pomeni, da bo Sin Boga, ker edino Bog more odpustiti grehe. Evangelist Matej vidi svetopisemski dokaz za Jezusov prihod v Izajevi napovedi kralju Ahazu, da bo devica spočela in rodila sina, ki se bo imenoval Emanuel, Bog z nami. (Mt 1,22; Iz 7,14) Evangelist in prva skupnost kristjanov sta videla v tem preroškem znamenju napoved Jezusovega rojstva iz Marije. Papež Ratzinger poudarja, **da je bila ta beseda o devici, ki rodi otroka, čakajoča beseda**, podobno kot je spev o Božjem služabniku. (Iz 53) Tako je mogoče kljub kritični svetopisemski razlagi čisto na novo zastrmeti v izpolnitev daljnih napovedi Stare zaveze in odkrivati Božji načrt, ki povezuje obe Zavezi.

Bazilika Srca Jezusovega na Montmartru

Liana
Prenova cerkve
Sovana (GR)

another place

Obstaja Država

ki prepozna skrito lepoto.
In brani tisto pozabljeno.

Odkrij mapo
uresničenih načrtov

8xmille.it

To je Država uresničenih načrtov.
To je Italija, ki daruje 8xmille katoliški Cerкви.

S 1. STRANI Evropski kandidatki dr. Ljudmila Novak in dr. Martina Valentinčič

“Dokler se bomo pogovarjali in bo dialog, bomo iskali rešitve”

Že dvajset let se aktivno ukvarja s politiko zmer-nih tonov, nikoli ni zašla v ekstreme, vedno je zagovarjala vrednote krščanske demokracije. O sebi pravi, da ne bi mogla ravnati drugače kot tako, kot misli, čuti in to, kar je. Ne strinja se s hrupno, propa-

Kras, ki se raztezajo na obeh straneh državne meje, imajo veliko potenciala, ki se lahko še nadgradi v turističnem, okoljevarstvenem in gospodarskem smislu, Evropska unija pa pri tem lahko še veliko nudi. Obe kandidatki se predstavlja-

predstavnik v evropski parlament. “Herbert Dorfmann lahko tudi slovenski narodni skupnosti veliko pomaga”. Ljudmila Novak je povedala, da ankete kažejo, da bo imela Nova Slovenija možnost imeti tudi dva evropslanca. Leta 2004 sta z “vlečnim konjem”

manjšine in bo tudi ona naša sogovornica.

Razpoložljivosti evropske kandidatke Nove Slovenije se je razveselil tudi odv. Damijan Terpin, ki je zgrabil priložnost in Ljudmili Novak postavil vprašanje glede teme povojnih pobojev, s katero naj bi se Nova Slovenija ne ukvarjala več toliko kot v preteklosti. Novakova je odgovorila, da te teme sploh niso dali z dnevnega reda: osebno je bila nosilka zakona o prikritih grobiščih in pokopu žrtev, tudi Komisija Vlade Republike Slovenije za reševanje vprašanj prikritih grobišč, ki je marca letos izdala že četrti obsežni zbornik, je priznala največjo zaslugo Novi Sloveniji. “To temo lah-

Dr. Ljudmila Novak (foto d&m)

Dr. Martina Valentinčič (foto d&m)

gandno politiko - po njenem mnenju mora biti politika delo za skupno dobro in samo ta bo zela pomembna za prihodnost Evropske unije. Bližnje evropske volitve so po njenem mnenju zelo pomembne, ker se bo odločalo, ali bo zmagala hrupna linija, ki ščuva ljudi, ali pa tista bolj zmerna, ki želi nadaljevati pot, ki so jo začeli krščanski demokrati, politiko miru, dialoga in sodelovanja. Prepričana je, da mora EU ostati povezana, ker imamo pred seboj veliko varnostnih izzivov in tekmo v globalnem svetu. V zadnjem obdobju se je Evropa ukvarjala z migrantsko, finančno, bančno krizo, v letih, ko je bila Ljudmila Novak evropsolanka, pa so bile na vrsti drugačne teme, ki so danes stopile v ozadje. “Ker so se pojavile krize, ker se spreminjajo svet, ker se razme spreminjajo, se mora spreminjati tudi politika. Problem EU pa je ta, da imamo še 28 držav članic, ki morajo doseči neko soglasje, ti procesi pa so dolgotrajni. Dokler se bomo pogovarjali in bo dialog, bomo iskali rešitve”.

Martina Valentinčič, odvetnica iz Števerjana, bo na evropskih volitvah zastopala stranko Slovensko skupnost na listi Južnotirolske ljudske stranke SVP. Veliko let je že dejavna v društvih in organizacijah slovenske narodne skupnosti zlasti na Goriškem, privič pa se sooča s širšimi evropskimi tematikami in je pred tako pomembno politično preizkušnjo. Priznala je, da spada v generacijo, ki je začela dojemati politični svet v devetdesetih letih, v času italijanske politične afere “mani pulite”, ko se je med mladimi razširilo povsem negativno mnenje o politiki. Ne strinja s prejemanjem lahkih, preenostavnih rešitev, a je prepričana, da, če vsak naredi kaj za skupno dobro, se bo to dolgoročno poznalo - pravi, da je po naravi optimist. O tem, kaj sploh prinaša evropska dimenzija našemu prostoru, je povedala: “Včasih imam občutek, da je Evropa neko mitološko bitje, ki lebdi nad nami, Evropska unija pa to ni. Je zelo konkretna in je nam, ki živimo ob meji, prinesla nekaj zelo konkretnih rezultatov: padec meje je sad dela Evropske unije”. Valentinčičeva meni, da lahko še veliko naredimo za čezmejno sodelovanje. Že samo Brda in

ta na listah, ki spadata v Evropsko ljudsko stranko EPP. Ljudmila Novak je spomnila, da so bili “očetje Evrope” krščanski demokrati, ki so zmogli premagati zamere po drugi svetovni vojni. Med svojim mandatom v evropskem parlamentu je spoznala, da “je voditeljica Evrope Angela Merkel zelo močna osebnost, Nemčija pa uspešna država in zato imata tako velik vpliv”. Tega se gotovo ne boji, “ker je dobro, če nas vodi nekdo, ki je uspešen” - Angela Merkel ima za svojo politično vzornico. Povedala je še: “Žal EPP v parlamentu nima večine. V mojem času je bila skupaj z Evropskimi demokrati, ki so v različnih primerih imeli drugačno mnenje, tako tudi pri zapisovanju krščanstva v ustavno pogodbo. Tako je morala EPP včasih popuščati in sklepati kompromise tudi z liberalci, pa vendar ni dopuščala ekstremnosti, igrala je zelo povezovalno vlogo ... Tudi zunanje izkazovanje krščanskih vrednot je še aktualno in čedalje bolj pomembno - krščanstvo je simbol Evrope, brez krščanskega etosa evropska demokracija ne bi bila takšna, kot je sedaj... obujati moramo naše vrednote, naše korenine”. Tudi Martina Valentinčič je priznala, da doživlja trenutno Evropo zaradi migracijske krize zelo zapleten zgodovinski trenutek, “Če pa vemo, kdo smo, da smo Slovenci, smo kristjani, nas bodo težje asimilirali. Vprašajmo se, kdo smo - asimilirali nas bodo, če se bomo pustili... Vrniti se moramo k našim vrednotam in naši zgodovini, da ne bomo postali manjšina v Evropi”!

V skupno družino EPP spada tudi Južnotirolska ljudska stranka, pri kateri je SSK poiskala svojega zaveznika in s katero že veliko let sodeluje. Martina Valentinčič upa, da bo volilna udeležba dobra, sodelovanje s SVP-jem pa je pomembno, saj lahko stvarno omogoči izvolitev manjšinskega

Lojzeta Peterletom, ki je bil izvoljen na vsakokratnih volitvah, zmagala, na zadnjih evropskih volitvah, leta 2014, pa je NSi imela skupno listo s Slovensko ljudsko stranko, kar ji je prineslo le enega poslanca. Priznala je, da ima na tokratnih volitvah največjo konkurenco na svoji listi, ker ima NSi zelo dobre kandidate, med temi tudi Lojzeta Peterleta in Žigo Turka. V Sloveniji je problem nizka volilna udeležba: 70 % Slovencev zaupa EU, kljub temu pa jim je Bruselj daleč, in odpira se vprašanje previsokih plač evropsolancev. Po njenem mnenju evropske volitve v Sloveniji ne vplivajo veliko na notranjo politiko, saj ljudje volijo kandidata, manj pa stranko - preferenčni glasovi so zelo pomembni; pri tem je tudi obljubila, da se bo v primeru izvolitve za evropsko poslanko še potegovala za

ko odpiramo dobronamerno, ker hočemo kaj spremeniti, lahko pa jo odpiramo zato, da netimo ideološki boj. S tem načinom se jaz ne strinjam, saj ljudje želijo odpustiti, želijo iti naprej, odkopavanja pa so dokazi, da so se poboji resnično dogajali, nihče ne more več trditi, da tega ni bilo”. Na koncu je deželni tajnik SSK Igor Gabrovce še poudaril pomen volilne udeležbe: “Pomembno je, da gremo na volišča in nagrajimo ljudi dialoga. Skrbijo me ekstremisti in integralisti, zato je bilo primerno, da smo kot stranka potrdili sodelovanje z Južnotirolsko ljudsko stranko, ki predstavlja vrednote povezovanja, umirjenega sodelovanja, krščanstva, poudarja pomen avtonomije, samoodločanja in manjšin, ki so vezni člen v različnosti Evrope, Herbert Dorfmann pa pooseblja to, kar mi potrebujemo”.

Kratke

Števerjan / Konec volilne kampanje z Arčonom

Spoštovani prijatelji, somišljeniki in člani! Končuje se obdobje volilne kampanje, zato vas vabimo v petek, **24. maja**, ob 18. uri v klet gostilne Koršič. Gostili bomo Mateja Arčona, novega predsednika EZTS-GO. Spregovoril bo o možnem dostopu do evropskih sredstev, saj so dodatna priložnost za ovrednotenje našega ozemlja, zato je treba raziskati možnosti za njihovo pridobitev. Okrepiti moramo teritorialno sodelovanje in skupno programiranje ter si tako zagotoviti bolj uspešno prejetje in uporabo evropskih sredstev za razvoj.

Dan odprtih vrat na šoli Komel

Na SCGV Emil Komel bo v soboto, **25. maja**, od 10. do 13. ure dan odprtih vrat. Ob 10. uri bodo najmlajši učenci uprizorili pravljico Kdo je napravil Vidku srajčico, ob 12. uri bo predstavitev razredov jazz in moderne glasbe. Obenem bo možno poskusiti vsa glasbila s profesorji.

Na Subidi četrti koncert niza Snovanja

Četrto srečanje iz 14. ciklusa Snovanja nosi naslov Glasba pod cerkvenim obokom in je priljubljena stalnica koncertne sezone, ki jo prireja Slovenski center za glasbeno vzgojo Emil Komel in Arsatelier - Mednarodni center za glasbo in umetnost. Izvajalci se vsakič predstavijo publikli v eni izmed cerkva goriške pokrajine s priložnostnim sakralnim programom; po nekaj letih se v soboto, **25. maja**, ob 18. uri dogodek vrača na Subido, v lepo cerkev Kristusa Kralja. Prepletali se bodo sugestivni zvoki violine, harfe in harmonike; posebno sakralno bodo izveneli glasovi solopcev, Otroškega zbora Plešivo in Mladinskega zbora Emil Komel. Vstop prost.

Spletna stran in sprehod skozi 50 let delovanja

Hrast skozi čas

Dogodke in praznovanja ob 50. obletnici Slovenskega katoliškega društva Hrast iz Doberdoba je v četrtek, 16. maja, v župnijski dvorani kraške vasi kronala predstavitev spletnega portala www.skdhrastr.eu. Gre namreč za “pomemben pripomoček in korak naprej v društvenem delovanju, ki povezuje preteklost s sedanostjo in sedanost s prihodnostjo”, je v uvodnem nagovoru povedal predsednik Cristian Lavrenčič. Spletna stran je “ogledalo društvenega delovanja, v njej se zrcalijo vsa področja, v katerih društvo je in bo delovalo”: v prvi vrsti zborovsko, pa tudi gledališko, rekreacijsko, umetnostno in domoznanstveno. Člani društva so znali združevati “svoje

dejal Černic. Društvo je sicer že dalj časa prisotno na socialnih omrežjih, spletna stran pa je “baza za socialna omrežja”. Vsebuje zapise, izbor iz bogate fotografske arhiva, nekaj video posnetkov in tudi napovednik, seveda je prilagojena tudi za uporabnike tablic in pametnih telefonov.

V nadaljevanju je časnikar najprej prebral pisno pričevanje Adele Ferletič, stebra prosvetnega delovanja v Doberdolu še pred letom 1968. O začetkih društva je v sprošenem vzdušju spregovoril Arnaldo Ferfoglija, kot mladostnica je bila zraven tudi Daniela Ferfoglija, ki je dodala nekaj svojih vtisov. Spomine na gradnjo dvorane, novega društvenega doma, je obudil Franc Ferfoglija, na gledališko

C. Lavrenčič in A. Černic

ljubezni, talente in zanimanja” skozi desetletja v kakovostne nastope, veselice, tekmovanja, razstave in kulturne praznike. Stare fotografije, skoraj pozabljeni dogodki in anekdote iz arhivov spodbujajo še večje zanimanje od sodobnejših, “saj je človek nagnjen k temu, da venomer raziskuje svoje korenine”.

Portal pa “ni samo zgodovinski izraz nekega društva”, saj na njem objavljajo “novice in smernice za naprej, ideje, programe” in cilje, je še povedal predsednik. Izrecno se je zahvalil Andreju Černicu za vloženi trud in čas. “Njemu gre velika zasluga, da imamo spletno stran. Brez nje ne bi bilo”. Predstavitev portala so priredili prijatelji večera želeli opremiti s pričevanji oz. s sprehodom skozi pet desetletij dolgo zgodovino društva v družbi nekaterih ustanovnih, nekdanjih in sedanjih članov. V drugem delu večera je namreč Černic najprej predstavil zasnovano in vsebino portala, nato pa - ob predvajanju fotografij - vodil ta “zgodovinski sprehod” in pogovor s pričevalci, ki so predstavili različne izseke iz polstoletne zgodovine društva. Projekt spletne strani je spadal v praznovanje 50. obletnice društva Hrast, ki je bilo ustanovljeno oktobra 1968, a njena priprava se je nekoliko zavlekla in predstavitev je bila mogoča komaj sedaj. “Spletna stran je v današnji družbi nujen način komunikacije, ker je najlažji način, da te kdo najde”, je

delovanje ter tradicionalni Praznik pomladi Berto Ferletič, pa tudi Mario Vizintin; slednji je marsikaj povedal tudi o zametkih skavtizma v Doberdolu. Zborovsko delovanje, rožo v gumbnici društva Hrast, je seveda sintetiziral Hilarij Lavrenčič, ki je spregovoril ne le o uspehih mešanega zbora in otroškem zboru, temveč tudi o dolgoročnih sadovih organiziranega glasbenega pouka na vasi in še čem. O mladih gledališčnikih in miklavževanji je govoril Jordan Ferletič, o podvigih dekliške odbojarske skupine Maks Gergolet. Claudio Peric je orisal mladinsko delovanje v zadnjih letih in polletne dni v Žabnicah. Večkrat je bil omenjen g. Bogomil Breclj, karizmatična osebnost, ki je znal motivirati mlade in jih navduševati za različne kulturno-verske dejavnosti. Navzven na doberdobskem večeru so lahko izvedeli, kaj vsega so člani naredili, da bi podpirali društvo, kako so v Doberdolu imeli tudi vrtljak in vlakec, kako so tam nastopili Slaki, kako je nekdanj obstajal tudi t. i. Klub želodov in še mnogo drugega. / D

(več fotografij na www.noviglas.eu)

**SREČANJA
pod lipami**

**IGOR OMERZA
TEMNA STRAN DELA**

**Ob avtorju bo gostja večera
časnikarka in raziskovalka
ALENKA PUHAR**

ČETRTEK, 30. MAJA 2019, OB 20.30
Kulturni center Lojze Bratuž - Gorica

Dramska družina SKPD F. B. Sedej / Premiera: Ime

Ko padejo pregrade, se pokaže naš pravi jaz

Kako se prijetno vzdušje na večerji z maroškim specialitetami v novodobnem malomeščanskem krogu lahko skali zaradi velikih in malih resnic, ki so do tedaj ostale skrbno prikrite, so gledalci spoznali iz komedije *Ime (Le prénom)*, ki jo je zelo uspešno, pod taktirko mlade, vznesene režiserke Jasmin Kovic, premierno uprizorila Dramska družina SKPD F. B. Sedej v petek, 10. maja 2019, v veliki dvorani župnijskega doma F. B. Sedej v Števerjanu ob prisotnosti ljubiteljskih igralcev iz raznih bližnjih in daljnih slovenskih ljubiteljskih gledaliških skupin, med katerimi so bili tudi predstavniki Šentjabskega gledališča. Prva ponovitev predstave *Ime* je bila že v soboto, 11. maja 2019, in je uvedla letošnji abonmajski niz gledaliških predstav *Gledališče na ocvrtem*, ki se bo vil od maja do oktobra v organizaciji Drame družine SKPD F. B. Sedej iz Števerjana v sodelovanju z ZSKP Gorica.

Komedija *Ime*, ki ne ponuja cenegega smeha, saj takih tekstov števerjanski igralci ne jemljejo niti v poštev, je nastala kot prosta priredba po literarni predlogi dela *Le prénom*, ki sta ga napisala sodobna francoska avtorja in režiserja Matthieu Delaporte in Alexandre de La Patellière. V samo na videz lahkotnem ozračju se jasno izrisuje kritična podoba današnje le na zunaj uglajene družbe, ki večkrat spretno prikriva bolečene resnice in marsikatero skrivnost. Jasmin Kovic je komedijsko delo, prežeto z zbadljivim, večkrat tudi privoščljivo črnim humorjem s kančkom cinizma, zrežirala v sodobnem režijskem ključu, tudi tako, da vsi igralci, že pred začetkom predstave, sedijo na odru in so, tudi tisti, ki trenutno ne igrajo, stalno na prizorišču. Le-to je pomaknjeno v ospredje odra, kar še okrepi stik s publiko, ki jo igralci s svojim iskričnim in prepričljivim nizanem prizorov takoj omrežijo in popeljejo v srčko odrskega dogajanja. Zakonca Pierre in Elisabeth, oba profesorja, ona na liceju, on na univerzi, levo usmerje-

na intelektualca, povabita na maroško večerjo (Elisabeth, ki jo vsi ljubkovalno imenujejo Babou, rada pripravljata taka "eksotična" kulinarčna srečanja) Vincenta, Elisabethinega brata, nepremičninskega poslovneža, njegovo ženo Anno, ki je z mislimi venomer pri

ime po babici, Françoise.

Ves komedijski splet temelji na večje napisanih dialogih, kot puščice priostrenih, namočenih v večkrat prav piker, bodičast humor, ki krepko zareže tudi v gledalčevo zavest. Vse to je znala režiserka spretno in dosledno

modnih kolekcijah ter je vedno v zamudi, in najboljšega prijatelja Clauda, pozavnista v simfoničnem orkestru. Sproščen klepet med njimi zadobiva zmeraj ostrejšje tone, ko Vincent razkrije, da bo sinu, ki ga pričakuje z Anno, dal ime Adolphe po protagonistu znanega romana, ki ga je napisal Benjamin Constant (1767-1830). Ob tej novici so vsi zgroženi, še posebno razvnet je Pierre. Vincentu odločno dopovedujejo, da tega ne sme storiti, saj bodo vsi najprej pomislili na zloglasnega nemškega diktatorja Adolfa Hitlerja, ki je povzročil toliko gorja. Ko se pogovor čedalje bolj zaostruje, Vincent skuša rešiti nastalo slabo vzdušje, tako da razkrije, da sta z ženo v resnici izbrala ime Henri, po njegovem očetu in dedu. A vseeno mu ne uspe vzpostaviti harmonije med njimi, saj se nerazumevanja še poglobljajo in na dan prihajajo stare nikoli razčiščene mržnje, zamere, ljubosumja..., pa tudi to, da Claude, za katerega so vsi mislili, da je homoseksualec (hudobno so mu dali vzdevek "češpljica"), in Françoise, Vincentova in Elisabethina mati, imata že veliko let ljubezensko razmerje. Zadeve med njimi se uredijo šele po rojstvu Anninega in Vincentovega otroka, ki ni fantek, ampak deklica, ki dobi

uporabiti, igralci pa so vsem likom, pri katerih lahko opazimo marsikatero našo ne ravno najbolj svetlo stran značaja, dali dušo in srce. Komedijski protagonisti se namreč izrisujejo polnokrvno, zelo realistično, predvsem pa povsem naravno. Igralci so si res zelo prizadevali, da je v pravnih meri kaževal tudi pretanjeni humor. Do potankosti so izrisali značajske odtenke nastopajočih in njihova razpoloženska nihanja, ki se kažejo tudi v zmeraj glasnejših besednih očitkih in obračunavanjih. Odlikuje jih tudi zelo homogeno, kolektivna igra, zaradi katere je predstava še bolj učinkovita in njen ogled res prijeten, pa še v razmislje ponuja marsikaj. Elisabeth, ki kot vse ženske ima v oskrbi celotno družinsko življenje, je živahno in radoživo, pa tudi s čustvenim zanosom posebila Marinka Černic. Njen mož Pierre, ki bi rad ohranil dostojanstveno držo kljub situaciji, ki polzi vedno bolj na dno, je bil Nikolaj Pintar. Drznemu, nebrzdanemu Vincentu, ki s pravim užitekoma dreva v sogovornika tudi s pikirimi, ciničnimi pripombami, je dal vihrave poteze Jakob Leopoli. Trezno Anno, ki se odločno postavlja proti moževim provokacijam, je orisala Stefania Beretta. Tadej Lukman se je izrazilo prelevil v

mirnega, blagega samskega glabbenika, ki se gledalcu najprej kaže kot malce neroden zaradi svoje sramežljivosti, a je tisti, ki se zna najbolje obvladati, tudi ko pridejo na dan vse prikrite resnice. Zna pa tudi nežno opisati svoja čustva do Françoise. Françoise, zrela ženska brez predsodkov in lažnih zadržkov, ki je v likovnem ustvarjanju našla uteho po smrti ljubljenega moža, je zaživela v odločnem, a toplom orisu Ilarie Bergnach. Komične utrinke sta v drobnih vlogah ne ravno bistrih zdravnikov in dostavljalca pic ustvarila Martin Komjanc in Zvonko Simčič.

Predstavo *Ime* odlikuje tudi lepa, posrečena scenografska podoba, prikaz udobnega malomeščanskega stanovanja, ki ga krasijo velike pisane moderne umetnine (očitno umetniška dela mame oz. tašče Françoise!). Scenografijo si je zamislila režiserka Kovičeva, ki se ji gotovo obetajo svetla gledališka obzorja. S celotno postavitvijo se seveda skladajo kostumi, harmonično ujemajočih se barv. Po željah režiserke jih je odbrala ali ukrojila Snežica Černic, dolgoletna kostumografska spremljevalka marsikatero ljubiteljske skupine na Goriškem. Pri tem ji je bila v pomoč tudi šivilja Irene Grusovin. Scenografske elemente so izdelali Niko Di Battista, Evgen Komjanc in Bernard Terpin. Mladici Daniel Peteani je natančno opravil nalogo oblikovalca luči, tehnična asistentka je bila Karin Maligoj. Znano je, da števerjanski igralci namenijo veliko pozornost jeziku. Tokrat jim je pri tem pomagal svetovalec za govor Janez Beličič. Šepetalka Katja Dorn, resnici na ljubo, ni imela veliko dela, saj igralci odlično obvladajo tekst, kar je tudi eden izmed bistvenih pogojev, da si replike sledijo tekoče in čim bolj naravno in da se vsebina izrisuje čim bolj brezhibno.

Sobotno ponovitev predstave *Ime*, ki je doživela burno ploskanje, so si ogledali tudi števerjanska županja Franca Padovan, predsednik SSO Walter Bandelj, predsednica KCLB Franca Žgavec, pa še režiser in igralec Franko Žerjal, ki je sam pred leti pripomogel k ponovnemu brstenju števerjanske Drame družine. Ta je svojemu repertoarju pridala še eno briljantno uprizoritev, ki zlahka nagovarja pisano paleto gledalcev.

Iva Koršič

PROSVETNO DRUŠTVO ŠTANDREŽ

PRAZNIK ŠPARGLJEV 2019

Štandrež - župnijski park med lipami

sobota, 25. maja, ob 20.30
ples z ansambлом TANDEM

nedelja, 26. maja, ob 19.00
zbor Jezero in prizor štandreške dramske skupine
sledí ples s triom SOUVENIR

Na voljo bo bogat srečelov, odlični šparglji, domača jedca in pijača

POD POKROVITELSTVOM ZVEZE SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE

Obvestila

KEKCI vabijo na Matajur v soboto, 25. maja, in na ogled Landarske jame. Hoje od zavetišča Pelizzo do vrha z obiskom doma na Matajurju bo okrog tri ure. Prevoz z avtobusom iz Gorice. Na razpolago je še nekaj mest. Prijave in informacije: na sedežu društva ob četrtkih med 19. in 20. uro tel. 0481/532358; Mitja tel. 3383550948; Vlado tel. 3317059216; e-pošta vlado.klemse@gmail.com.

ZSKP sklicuje redni letni občni zbor, ki bo v sredo, 29. maja 2019, prvi sklic ob 12. uri, drugi pa ob 20. uri, v sejni sobi KC Lojze Bratuž v Gorici z naslednjim dnevnim redom: 1. volitve predsednika občnega zbora; 2. poročilo nadzornega odbora; 3. odobritev poročila o izvedeni dejavnosti in obračuna za leto 2018; 4. odobritev programa dejavnosti in proračuna za leto 2019; 5. razno.

Odprta vrata v Mladinskem domu, kjer poteka vpis k pošolskemu pouku 2019/20. Predvpis s popusti do 11. junija oz. do izčrpanja razpoložljivih mest. Informacije na tel. 0481-280857 ali 366-6861441 oz. 331-6936603; e-pošta mladinskidom@libero.it, www.mladinskidom.it

Od 3. do 7. junija, od 15.00 do 18.00, bo v Mladinskem domu potekala PRIPRAVA NA MALO MATURO. Tretješolci bodo ponavljali snov glavnih predmetov, utrjevali matematiko ob testih INVALSIja prejšnjih let, obiskali posebno delavnico (potek izpitov, drža pred komisijo, premagovanje treme, ohranjanje koncentracije, ravnanje v stiski). Vpis in podrobnejše informacije na sedežu MD, tel. 0481-280857 ali 366-6861441 oz. 331-6936603; e-pošta mladinskidom@libero.it, www.mladinskidom.it

Prispevke za SCGV Emil Komel v spomin na ravnatelja prof. Silvana Kerševana lahko nakazete na bančni tekoči račun: Banca di Cividale - IBAN IT 97 M 054 841 240 ICC 003 003 6225; SWIFT CIVIT2C

s pripisom: za SKLAD SILVANA KERŠEVANA. Informacije na tajništvo SCGV Emil Komel, tel. št. 0481 532163 ali 0481 547569.

"Male oglase" najdete na našem portalu www.noviglas.eu.

Darovi

V spomin na Slavkota Bednarika darujejo brata in sestra za mlade družine v stiski 450 evrov; hčerki Kristina in Irena 50 evrov za Števerjanski vestnik, 100 evrov za MePZ F. B. Sedej, 300 za družine v stiski; Ivan, Ivanka in Lucija za družinama 300 evrov za cerkev.

RADIO SPAZIO

Vrata proti vzhodu (od 24. 5. 2019 do 30. 5. 2019)

Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97.5, 91.9 Mhz; za Furlanijo 103.7, 103.9 Mhz; za Kanalsko dolino 95.7, 99.5 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98.2 Mhz; za Karnijo 97.4, 91, 103.6 Mhz; na internetu www.radiospazio103.it. Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan od 20.00 do 21.00. Spored:

Petek, 24. maja (v studiu Niko Klanjšček): Zvočni zapis: posnetki z naših kulturnih prireditev - Glasba iz studia 2.

Sobota, 25. maja (vodi Ezio Gosgnach): Okno v Benečijo: oddaja v benečanskem, terskem, rezijanskem in ziljskem narečju.

Nedelja, 26. maja ponovitev oddaje Okno v Benečijo.

Ponedeljek, 27. maja (v studiu Miha Kovic in Jakob Leopoli): Mihec in Jakec show.

Torek, 28. maja (v studiu Matjaž Pintar): Utrinki v našem prostoru - Glasbena oddaja z Matjažem.

Sreda, 29. maja (v studiu Danilo Čotar): Samotni pastir: Kiti kličejo na pomoč 1. del. - Izbor melodij.

Četrtek, 30. maja (v studiu Andrej Bavcon): Četrtkov večer z glasbo - Zanimivosti, obvestila in humor.

Govor hčerke Irene pri pogrebnih maši 17. maja 2019

V spomin na Slavkota Bednarika

Dragi tata, čeprav že 17 let živim v tujini in 20 let od doma, fizična razdalja ni bila v oviro najini bližini.

Od smrti mame, novembra 2009, sva se po telefonu slišala vsak večer, ne glede na državo, celino ali časovni pas, v katerem sem bila. Najini pogovori in čas, ki sva ga skupaj preživela, so mi neprecenljivi. Bil si zelo diskreten, bister, izredno inteligenten, občutljiv, nežen in sočuten. Imel si prekrasen smisel za humor. Rojen pred drugo svetovno vojno si vedno izkazoval presene-

tljivo mentalno odprtost. Nikoli ne bom pozabila, ko si se v Bruslju, pri 75 letih, lotil svojega prvega sushija in kako si se skregal z japonskimi palčkami, ki si jih prvič v življenju držal v rokah. Ali ko sva pred šestimi leti šla skupaj na morje, na Formentero, in ko sva letela na Ibizu, ko si bil star 78 let. Bil si fenomenalen!

Vsi moji prijatelji in sodelavci po svetu so te poznali preko mojih pripovedi, tako kot si ti

njih poznal preko najinih večernih pogovorov. V teh dneh se te v mislih in molitvah spominjajo iz Bruslja do Rima, iz Londona do Pariza, iz Kalifornije do Madrida in vem, da za vsakega točno veš, kdo je. Bil si zglede pokončnosti, izredno velikih vrednot in morale. Presenetil si me, kako stoično in mirno si v zadnjih mesecih prenašal še tako težke fizične bolečine. Rada bi se zahvalila sestri Kristini, ki ti je v zadnjem letu in pol noč in dan neprekinjeno stala ob strani s tako izjemno

požrtvovalnostjo, ki je lahko samo izraz globokih vrednot, ki sta jih nama z mamo posredovala. Rada bi se zahvalila tudi Martinotu in stricu Ivanu, ki sta ti izrazala globoko ljubezen. Sedaj mi ni več treba te zvečer klicati, ker vem, da nad mano bdiš.

Tata, vsak večer si mi želel lahko noč in pred vsakim potovanjem srečno pot. Danes ti jaz želim srečno pot k Bogu. Zelo sem te imela rada in zelo sem ponosna nate. Srečno pot!

Irena

ZAHVALA

Prisrčna hvala vsem zdravnikom, ki so našemu dragemu očetu lajšali bolečine, bolničarjem in bolničarkam, Zelenemu križu (Croce Verde Goriziana) in bolničarkam ADI ter vsem, ki ste na katerikoli način našemu očetu pomagali.

Prisrčna hvala vsem, ki ste počastili spomin na našega očeta

SLAVKOTA

HČERKI KRISTINA IN IRENA

ZAHVALA

Ob bolečem slovesu drage

ELSE PRINCI

se iskreno zahvaljujem g. Marijanu Markežiču za pogrebni obred in besede tolažbe, pevcem cerkvenega pevskega zbora Štandrež in MoPZ Mirko Filej za občuteno petje in vsem, ki so se udeležili pogreba in mi bili ob strani v tem žalostnem trenutku.

VITTORIO SELVA

Dramska družina SKPD F. B. Sedej / Premiera: Ime

Ko padejo pregrade, se pokaže naš pravi jaz

Kako se prijetno vzdušje na večerji z maroškiimi specialitetami v novodobnem malomeščanskem krogu lahko skali zaradi velikih in malih resnic, ki so do tedaj ostale skrbno prikrite, so gledalci spoznali iz komedije *Ime (Le prénom)*, ki jo je zelo uspešno, pod taktirko mlade, vznesene režiserke Jasmin Kovic, premierno uprizorila Dramska družina SKPD F. B. Sedej v petek, 10. maja 2019, v veliki dvorani župnijskega doma F. B. Sedej v Števerjanu ob prisotnosti ljubiteljskih igralcev iz raznih bližnjih in daljnih slovenskih ljubiteljskih gledaliških skupin, med katerimi so bili tudi predstavniki Šentjabskega gledališča. Prva ponovitev predstave *Ime* je bila že v soboto, 11. maja 2019, in je uvedla letošnji abonmajske gledališke predstav *Gledališče na ocvrtem*, ki se bo vil od maja do oktobra v organizaciji Drame družine SKPD F. B. Sedej iz Števerjana v sodelovanju z ZSKP Gorica.

Komedija *Ime*, ki ne ponuja cenegega smeha, saj takih tekstov števerjanski igralci ne jemljejo niti v poštev, je nastala kot prosta priredba po literarni predlogi dela *Le prénom*, ki sta ga napisala sodobna francoska avtorja in režiserja Matthieu Delaporte in Alexandre de La Patellière. V samo na videz lahkotnem ozračju se jasno izrisuje kritična podoba današnje le na zunaj uglajene družbe, ki večkrat spretno prikriva bolečene resnice in marsikatero skrivnost. Jasmin Kovic je komedijsko delo, prežeto z zbadljivim, večkrat tudi privoščljivo črnim humorjem s kančkom cinizma, zrežirala v sodobnem režijskem ključju, tudi tako, da vsi igralci, že pred začetkom predstave, sedijo na odru in so, tudi tisti, ki trenutno ne igrajo, stalno na prizorišču. Le-to je pomaknjeno v ospredje odra, kar še okrepi stik s publiko, ki jo igralci s svojim iskričnim in prepričljivim nizanem prizorov takoj omrežijo in popeljejo v srčko odrskega dogajanja. Zakonca Pierre in Elisabeth, oba profesorja, ona na liceju, on na univerzi, levo usmerje-

na intelektualca, povabita na maroško večerjo (Elisabeth, ki jo vsi ljubkovalno imenujejo Babou, rada pripravljata taka "eksotična" kulinarčna srečanja) Vincenta, Elisabethinega brata, nepremičninskega poslovneža, njegovo ženo Anno, ki je z mislimi venomer pri

ime po babici, Françoise.

Ves komedijski splet temelji na večje napisanih dialogih, kot puščice priostrenih, namočenih v večkrat prav piker, bodičast humor, ki krepko zareže tudi v gledalčevo zavest. Vse to je znala režiserka spretno in dosledno

modnih kolekcijah ter je vedno v zamudi, in najboljšega prijatelja Clauda, pozavnista v simfoničnem orkestru. Sproščen klepet med njimi zadobiva zmeraj ostrejšje tone, ko Vincent razkrije, da bo sinu, ki ga pričakuje z Anno, dal ime Adolphe po protagonistu znanega romana, ki ga je napisal Benjamin Constant (1767-1830). Ob tej novici so vsi zgroženi, še posebno razvnet je Pierre. Vincentu odločno dopovedujejo, da tega ne sme storiti, saj bodo vsi najprej pomislili na zloglasnega nemškega diktatorja Adolfa Hitlerja, ki je povzročil toliko gorja. Ko se pogovor čedalje bolj zaostruje, Vincent skuša rešiti nastalo slabo vzdušje, tako da razkrije, da sta z ženo v resnici izbrala ime Henri, po njegovem očetu in dedu. A vseeno mu ne uspe vzpostaviti harmonije med njimi, saj se nerazumevanja še poglobljajo in na dan prihajajo stare nikoli razčiščene mržnje, zamere, ljubosumja..., pa tudi to, da Claude, za katerega so vsi mislili, da je homoseksualec (hudobno so mu dali vzdevek "češpljica"), in Françoise, Vincentova in Elisabethina mati, imata že veliko let ljubezensko razmerje. Zadeve med njimi se uredijo šele po rojstvu Anninega in Vincentovega otroka, ki ni fantek, ampak deklica, ki dobi

uporabiti, igralci pa so vsem likom, pri katerih lahko opazimo marsikatero našo ne ravno najbolj svetlo stran značaja, dali dušo in srce. Komedijski protagonisti se namreč izrisujejo polnokrvno, zelo realistično, predvsem pa povsem naravno. Igralci so si res zelo prizadevali, da je v pravnih meri kaževal tudi pretanjeni humor. Do potankosti so izrisali značajske odtenke nastopajočih in njihova razpoloženska nihanja, ki se kažejo tudi v zmeraj glasnejših besednih očitkih in obračunavanjih. Odlikuje jih tudi zelo homogeno, kolektivna igra, zaradi katere je predstava še bolj učinkovita in njen ogled res prijeten, pa še v razmislje ponuja marsikaj. Elisabeth, ki kot vse ženske ima v oskrbi celotno družinsko življenje, je živahno in radoživo, pa tudi s čustvenim zanosom posebila Marinka Černic. Njen mož Pierre, ki bi rad ohranil dostojanstveno držo kljub situaciji, ki polzi vedno bolj na dno, je bil Nikolaj Pintar. Drznemu, nebrzdanemu Vincentu, ki s pravim užitekmu dreza v sogovornika tudi s pikirimi, ciničnimi pripombami, je dal vihrave poteze Jakob Leopoli. Trezno Anno, ki se odločno postavlja proti moževim provokacijam, je orisala Stefania Beretta. Tadej Lukman se je izrazilo prelevil v

mirnega, blagega samskega glabšenika, ki se gledalcu najprej kaže kot malce neroden zaradi svoje sramežljivosti, a je tisti, ki se zna najbolje obvladati, tudi ko pridejo na dan vse prikrite resnice. Zna pa tudi nežno opisati svoja čustva do Françoise. Françoise, zrela ženska brez predsodkov in lažnih zadržkov, ki je v likovnem ustvarjanju našla uteho po smrti ljubljenega moža, je zaživela v odločnem, a toplom orisu Ilarie Bergnach. Komične utrinke sta v drobnih vlogah ne ravno bistrih zdravnikov in dostavljalca pic ustvarila Martin Komjanc in Zvonko Simčič.

Predstavo *Ime* odlikuje tudi lepa, posrečena scenografska podoba, prikaz udobnega malomeščanskega stanovanja, ki ga krasijo velike pisane moderne umetnine (očitno umetniška dela mame oz. tašče Françoise!). Scenografijo si je zamislila režiserka Kovičeva, ki se ji gotovo obetajo svetla gledališka obzorja. S celotno postavitvijo se seveda skladajo kostumi, harmonično ujemajočih se barv. Po željah režiserke jih je odbrala ali ukrojila Snežica Černic, dol-

goletna kostumografska spremljevalka marsikatero ljubiteljske skupine na Goriškem. Pri tem ji je bila v pomoč tudi šivilja Irene Grusovin. Scenografske elemente so izdelali Niko Di Battista, Evgen Komjanc in Bernard Terpin. Mladici Daniel Peteani je natančno opravil nalogo oblikovalca luči, tehnična asistentka je bila Karin Maligoj. Znano je, da števerjanski igralci namenijo veliko pozornost jeziku. Tokrat jim je pri tem pomagal svetovalec za govor Janez Beličič. Šepetalka Katja Dorn, resnici na ljubo, ni imela veliko dela, saj igralci odlično obvladajo tekst, kar je tudi eden izmed bistvenih pogojev, da si replike sledijo tekoče in čim bolj naravno in da se vsebina izrisuje čim bolj brezhibno.

Sobotno ponovitev predstave *Ime*, ki je doživela burno ploskanje, so si ogledali tudi števerjanska županja Franca Padovan, predsednik SSO Walter Bandelj, predsednica KCLB Franca Žgavec, pa še režiser in igralec Franko Žerjal, ki je sam pred leti pripomogel k ponovnemu brstenju števerjanske Drame družine. Ta je svojemu repertoarju pridala še eno briljantno uprizoritev, ki zlahka nagovarja pisano paleto gledalcev.

Iva Koršič

PROSVETNO DRUŠTVO ŠTANDREŽ

PRAZNIK ŠPARGLJEV 2019

Štandrež - župnijski park med lipami

sobota, 25. maja, ob 20.30
ples z ansambлом TANDEM

nedelja, 26. maja, ob 19.00
zbor Jezero in prizor štandreške dramske skupine
sledí ples s triom SOUVENIR

Na voljo bo bogat srečelov, odlični šparglji, domača jedca in pijača

POD POKROVITELSTVOM ZVEZE SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE

Obvestila

KEKCI vabijo na Matajur v soboto, 25. maja, in na ogled Landarske jame. Hoje od zavetišča Pelizzo do vrha z obiskom doma na Matajurju bo okrog tri ure. Prevoz z avtobusom iz Gorice. Na razpolago je še nekaj mest. Prijave in informacije: na sedežu društva ob četrtkih med 19. in 20. uro tel. 0481/532358; Mitja tel. 3383550948; Vlado tel. 3317059216; e-pošta vlado.klemse@gmail.com.

ZSKP sklicuje redni letni občni zbor, ki bo v sredo, 29. maja 2019, prvi sklic ob 12. uri, drugi pa ob 20. uri, v sejni sobi KC Lojze Bratuž v Gorici z naslednjim dnevnim redom: 1. volitve predsednika občnega zbora; 2. poročilo nadzornega odbora; 3. odobritev poročila o izvedeni dejavnosti in obračuna za leto 2018; 4. odobritev programa dejavnosti in proračuna za leto 2019; 5. razno.

Odprta vrata v Mladinskem domu, kjer poteka vpis k pošolskemu pouku 2019/20. Predvpis s popusti do 11. junija oz. do izčrpanja razpoložljivih mest. Informacije na tel. 0481-280857 ali 366-6861441 oz. 331-6936603; e-pošta mladinskidom@libero.it, www.mladinskidom.it

Od 3. do 7. junija, od 15.00 do 18.00, bo v Mladinskem domu potekala PRIPRAVA NA MALO MATURO. Tretješolci bodo ponavljali snov glavnih predmetov, utrjevali matematiko ob testih INVALSIja prejšnjih let, obiskali posebno delavnico (potek izpitov, drža pred komisijo, premagovanje treme, ohranjanje koncentracije, ravnanje v stiski). Vpis in podrobnejše informacije na sedežu MD, tel. 0481-280857 ali 366-6861441 oz. 331-6936603; e-pošta mladinskidom@libero.it, www.mladinskidom.it

Prispevke za SCGV Emil Komel v spomin na ravnatelja prof. Silvana Kerševana lahko nakazete na bančni tekoči račun: Banca di Cividale - IBAN IT 97 M 054 841 240 TCC 003 003 6225; SWIFT CREDIT2C

s pripisom: za SKLAD SILVANA KERŠEVANA. Informacije na tajništvo SCGV Emil Komel, tel. št. 0481 532163 ali 0481 547569.

"Male oglase" najdete na našem portalu www.noviglas.eu.

Darovi

V spomin na Slavkota Bednarika darujejo brata in sestra za mlade družine v stiski 450 evrov; hčerki Kristina in Irena 50 evrov za Števerjanski vestnik, 100 evrov za MePZ F. B. Sedej, 300 za družine v stiski; Ivan, Ivanka in Lucija za družinama 300 evrov za cerkev.

RADIO SPAZIO

Vrata proti vzhodu (od 24. 5. 2019 do 30. 5. 2019)

Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97.5, 91.9 Mhz; za Furlanijo 103.7, 103.9 Mhz; za Kanalsko dolino 95.7, 99.5 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98.2 Mhz; za Karnijo 97.4, 91, 103.6 Mhz; na internetu www.radiospazio103.it. Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan od 20.00 do 21.00. Spored:

Petek, 24. maja (v studiu Niko Klanjšček): Zvočni zapis: posnetki z naših kulturnih prireditev - Glasba iz studia 2.

Sobota, 25. maja (vodi Ezio Gosgnach): Okno v Benečijo: oddaja v benečanskem, terskem, rezijanskem in ziljskem narečju.

Nedelja, 26. maja ponovitev oddaje Okno v Benečijo.

Ponedeljek, 27. maja (v studiu Miha Kovic in Jakob Leopoli): Mihec in Jakec show.

Torek, 28. maja (v studiu Matjaž Pintar): Utrinki v našem prostoru - Glasbena oddaja z Matjažem.

Sreda, 29. maja (v studiu Danilo Čotar): Samotni pastir: Kiti kličejo na pomoč 1. del. - Izbor melodij.

Četrtek, 30. maja (v studiu Andrej Bavcon): Četrtkov večer z glasbo - Zanimivosti, obvestila in humor.

Govor hčerke Irene pri pogrebni maši 17. junija 2019

V spomin na Slavkota Bednarika

Dragi tata, čeprav že 17 let živim v tujini in 20 let od doma, fizična razdalja ni bila v oviro najini bližini.

Od smrti mame, novembra 2009, sva se po telefonu slišala vsak večer, ne glede na državo, celino ali časovni pas, v katerem sem bila. Najini pogovori in čas, ki sva ga skupaj preživela, so mi neprecenljivi. Bil si zelo diskreten, bister, izredno inteligenten, občutljiv, nežen in sočuten. Imel si prekrasen smisel za humor. Rojen pred drugo svetovno vojno si vedno izkazoval presene-

tljivo mentalno odprtost. Nikoli ne bom pozabila, ko si se v Bruslju, pri 75 letih, lotil svojega prvega sushija in kako si se skregal z japonskimi palčkami, ki si jih prvič v življenju držal v rokah. Ali ko sva pred šestimi leti šla skupaj na morje, na Formentero, in ko sva letela na Ibizu, ko si bil star 78 let. Bil si fenomenalen!

Vsi moji prijatelji in sodelavci po svetu so te poznali preko mojih pripovedi, tako kot si ti

njih poznal preko najinih večernih pogovorov. V teh dneh se te v mislih in molitvah spominjajo iz Bruslja do Rima, iz Londona do Pariza, iz Kalifornije do Madrida in vem, da za vsakega točno veš, kdo je. Bil si zglede pokončnosti, izredno velikih vrednot in morale. Presenetil si me, kako stoično in mirno si v zadnjih mesecih prenašal še tako težke fizične bolečine. Rada bi se zahvalila sestri Kristini, ki ti je v zadnjem letu in pol noč in dan neprekinjeno stala ob strani s tako izjemno

požrtvovalnostjo, ki je lahko samo izraz globokih vrednot, ki sta jih nama z mamo posredovala. Rada bi se zahvalila tudi Martinotu in stricu Ivanu, ki sta ti izrazala globoko ljubezen. Sedaj mi ni več treba te zvečer klicati, ker vem, da nad mano bdiš.

Tata, vsak večer si mi želel lahko noč in pred vsakim potovanjem srečno pot. Danes ti jaz želim srečno pot k Bogu. Zelo sem te imela rada in zelo sem ponosna nate. Srečno pot!

Irena

ZAHVALA

Prisrčna hvala vsem zdravnikom, ki so našemu dragemu očetu lajšali bolečine, bolničarjem in bolničarkam, Zelenemu križu (Croce Verde Goriziana) in bolničarkam ADI ter vsem, ki ste na katerikoli način našemu očetu pomagali.

Prisrčna hvala vsem, ki ste počastili spomin na našega očeta

SLAVKOTA

HČERKI KRISTINA IN IRENA

ZAHVALA

Ob bolečem slovesu drage

ELSE PRINCI

se iskreno zahvaljujem g. Marijanu Markežiču za pogrebni obred in besede tolažbe, pevcem cerkvenega pevskega zbora Štandrež in MoPZ Mirko Filej za občuteno petje in vsem, ki so se udeležili pogreba in mi bili ob strani v tem žalostnem trenutku.

VITTORIO SELVA

V KCLB žalna seja za prof. Lojzko Bratuž

Izgubili smo zanesljivo, tenkočutno, obenem pa močno osebnost

Na žalni seji v sredo, 8. maja 2019, v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici, je Tiziana Zavaddav (na sliki) prebrala spominski zapis, ki ga je o pokojni prof. Lojzki Bratuž napisal Dario Bertinazzi, do nedavnega predsednik Združenja cerkvenih pevskih zborov, ker je bil sam zadržan drugje.

Spoštovani, nalogo, da spregovorim ob tej priložnosti, mi je poveril odbor Zruženja cerkvenih pevskih zborov Gorica (ZCPZ).

Med ustanovitelji goriškega ZCPZ in prva njegova predsednica je bila prav prof. Lojzka Bratuž, ki je tudi kot častna predsednica vedno spremljala vse pobude in dejavnosti. Ni bilo prireditve ali koncerta, ki jih je priredilo ZCPZ, da je ne bi bilo zraven, in tudi ko ji v zadnjih letih zdravje ni dovoljevalo, da bi se jih redno udeleževala, je vedno poklicala po telefonu in se zahvaljevala za prireditve, o kateri je brala v časopisu, slišala po radiu ali videla na TV dnevniku.

Da, prav taka je bila Lojzka: vedno jo je skrbelo za vse nas, ne samo za organizacije, v katerih je delovala, ampak za vsako osebo, za vsakega izmed nas, ki delujemo v okviru katoliških društev in cerkvenih pevskih zborov. In prav tem je namenjala vedno posebno pozornost, saj je bila sama dolgoletna organistka predvsem na Travniku, kjer se

bomo od nje poslovili prav v soboto.

Kot dolgoletna predsednica ZCPZ je poznala razmere cerkvenih pevskih zborov, znala je ceniti trud prav vsakega izmed nas, ki delujemo v tem okviru. Njej se lahko zahvalimo, da imamo še danes organizacijo, ki skrbi za cerkveno petje na Goriškem in je naslednica goriškega Cecilijinega društva, ustanovljenega v 19. stoletju. Sledila je tako Lojzetovemu-očetovemu delu, ki je bilo kruto prekinjeno v dobi fašističnega škvadrstičnega terorja. Obenem je zrasla ob mamini-Ljubkini ljubezni.

Ob sebi je zbrala vse tiste, za katere je vedela, da imajo čut in skrb ne le do cerkvenega petja, ampak tudi do svojega naroda, jezika in krščanskih vrednot. Tako je tudi mene pred približno dvajsetimi leti poklicala in me prosila, naj vstopim v nov odbor ZCPZ. V prvem trenutku sem se začudil, da taka osebnost kliče "mulca" v odbor. Kasneje pa sem spoznal, da je imela velik posluš prav do otrok in mladine. Znala je prislunhiti tako odraslim kot mlajšim in jim zaupala. Ko sem ji nasledil pri predsedstvu Združenja cerkvenih pevskih zborov, mi ni bilo lahko, saj nadomestiti tako osebnost je bilo zame res častno, obenem pa zelo odgovorno in resno. Vendar me je Lojzka vsakokrat bodrila in nagovarjala, naj delam tako, kot sem doslej, saj je vedela, da verjamem in delam

za ohranjanje istih vrednot, za katere je tudi sama živela.

Seveda so se v zadnjem desetletju razmere v naši skupnosti precej spremenile. Ne živimo na samotnem otoku, ampak smo dan za dnem podvrženi pritiskom globalizacije, družbenih omrežij in medijskih pritiskov, ki naši slovenski skupnosti ne prizanašajo, še posebej to občutimo tisti, ki delujemo v naših organizacijah. Zato je izrednega pomena Lojzki mišljenje, da je treba v naša društva in zbornice vključevati predvsem mlade in jim zaupati.

Bila je vedno navdušena nad projekti, ki smo jih kot ZCPZ v zadnjem desetletju izvedli, s tem da nismo zapustili ustaljenih prireditvev, kot sta Mala Cecilijanka in Božični koncert, na katere je bila Lojzka še posebno navezana.

Do vseh je imela spoštljiv in vljuden odnos; vedno je imela za vsakogar lepo besedo in zato tudi vsak, ki se je kdaj srečal z njo in se z njo pogovarjal, jo bo gotovo ohranil v trajnem spominu.

Tako jo bomo tudi mi vsi, ki smo v vseh teh letih z njo tesno sodelovali in jo poznali kot organistko, pevko, predsednico ZCPZ, profesorico in kulturno delavko.

Seveda smo izgubili zanesljivo, tenkočutno, obenem pa močno osebnost; to pa samo navidezno: pomembno je, da njene vrednote, za katere je živela in se razda-

jala celo življenje, ne le ohranimo, ampak jih tudi negujemo, spodbujamo in širimo med mlade ljudi. Edino tako bosta požrtvovalnost in trpljenje celotne družine Bratuž za našo skupnost ostala še živa naprej v naših srcih in naših dejanjih iz roda v rod.

Draga Lojzka, hvala ti za vse in nasvidenje v nebesih.

Tvoj Dario

Žalno sporočilo odbora ZCPZ Trst

Dragoceno delo prof. Bratuževe na cerkvenem področju

Ob isti priložnosti je Tamara Kosič prebrala tudi dopis Zveze cerkvenih pevskih zborov.

Spoštovani, v tem žalostnem trenutku, ko se poslavljamo od ugledne slovenistke, prof. Lojzke Bratuž, se pri Zvezi cerkvenih pevskih zborov iz Trsta želimo spomniti tudi njenih mnogih zaslug pri povezovanju in vodenju cerkvenih pevskih zborov na Goriškem, saj je goriškemu Združenju cerkvenih pevskih zborov predsedovala celo vrsto let. V tem svojstvu je tesno sodelovala z našim pokojnim predsednikom Zorkom Harejem in celotnim vodstvom tržaške ZCPZ, tako da je bilo mo-

goče s skupnimi močmi izpeljati več pomembnih pobud. Tako smo priredili kar nekaj koncertnih izmenjav in drugih oblik sodelovanja, ne nazadnje tudi s skupnimi objavami glasbenih publikacij, ki pomenijo pomemben doprinos k zamejski glasbeni kulturi. Tesno smo sodelovali tudi pri pogovorih z deželno upravo, ko je šlo za uvrščanje Združenja cerkvenih pevskih zborov in Zveze cerkvenih pevskih zborov med primarne ustanove naše narodne skupnosti. Odlikovala jo je jasna in klena zavest o pomenu in vlogi, ki jo imajo cerkveni pevski zbori v zamejskem prostoru in zlasti v mestnih stvarnostih, saj so marsikje na Tržaškem, a tudi že na Goriškem,

zadnji protagonisti javno zapete ali podane slovenske besede. Skupaj s prof. Harejem sta v tem smislu odločno nastopila tudi pred deželnimi funkcionarji in poudarila, da so cerkvene pevke in pevci s svojimi organisti ne le sooblikovalci slovenskih svetih maš, ko se trudijo za čim boljše oblikovane liturgije v krajih, kjer delujejo, ampak tudi zadnje straže slovenstva, saj žal beležimo nič koliko primerov, ko s cerkvenim pevskim zborom mrkne tudi javna slovenska beseda. Naj ji bo ljubi Bog milostljiv plačnik za vse lepo in dobro, kar je v svojem bogatem in plodnem življenju naredila tudi na področju razvoja in lepote cerkvene glasbe.

DROBICI DOMAČE ZGODOVINE (64) Dimitri Tabaj

Slap in rodbina Lanthieri (4)

Družini Baumkircher sta bila v Vipavi leta 1401 podeljena v fevd dva stolpasta dvora, ki so ju med 13. in 14. stoletjem zgradilioglejski ministeriali. Kompleks je tako dobil ime Baumkircherjev turn. Proti koncu 15. stoletja je bil vključen v tabor, ki so ga postavili kot obrambo pred turškimi vpadi. Obzidje se je v glavnem ohranilo do današnjih dni in domačini imenujejo še obstoječi stolp Baumkircherjev turn ali Tabor (ali tudi Spodnji grad). Stoji v bližini kamnitega mostu čez Vipavo.

Anton II. (Janez Anton) Lanthieri, poročen z eno od zadnjih potomk družine Baumkircher, je postal lastnik obsežnih površin v Vipavski dolini in ga štejemo za začetnika goriške veje. Leta 1505 je njegov sin Anton III. kupil od zdravnika zadnjega goriškega grofa Lenarta tako imenovani Schönhaus (Šenaus) v Gorici, palačo pri delno še ohranjenih vzhodnih mestnih vratih, ki je bila nekoč last goriških grofov in je še zdaj last grofov Lanthieri (na Starem placu, sedanjem Trgu sv. Antona, po imenu

svetnika, ki naj bi tukaj imel svojo celico). Zgradba s stolpom ("turnom") in dvžnim mostom (so še vidne luknje za verige) je bila prvič omenjena v 14. stoletju in še danes daje vtis utrdbe. Ravno "turn" z mestnimi vrati je dal ime naselju sv. Roka: Podturn. Obrambno zidovje je bilo nekoč obkroženo z jarkom, v katerega naj bi bila speljana voda Vrtojbičice. Gre nedvomno za krasno stavbo, ki hrani izjemne umetnine, na primer čudovite freske in slike vrhunskih beneških slikarjev iz 16. in 17. stoletja (Fogolino, Pittoni, Pavona). Na freskah, ki jih nekateri pripisujejo Fogolinu, je na primer uprizorjeno prvo turško obleganje Dunaja iz leta 1529 (vidni so vojska sultana Sulejmana I. Veličastnega in prapor Karla V. Habsburškega), a tudi prizori iz dogajanja na dvoru ali iz goriškega vsakdanjega življenja. Ravno obleganemu Dunaju je prej omenjeni ljubljanski knezoškof in kranjski glavar Krištof Ravbar poslal odločilno pomoč, hkrati pa rešil tudi Zagreb. V drugi sobi najdemo poslikave z zagonetnimi motivi, ki so verjetno vezani na ezoteriko, kabalo in numerologijo. Gašper I. - sin Antona III., ki je leta 1505 kupil goriško palačo Šenaus - je pridobil fevdalne pravice na rihemberškem in vipavskem gospostvu.

Leta 1642 je cesar Ferdinand III. podelil Lanthierijem plemiški naslov: grofje Svetega rimskega cesarstva, baroni Šenausa, gospodje Rihemberka, Vipave in Paumkirchenturma. Na starodavnem grbu, ki ga je leta 1518 potrdil cesar Maksimilijan I. Habsburški (rodbina še hrani patent in druge pomembne dokumente v goriškem Šenausu), so črnemu orlu in polmeseču z zvezdami na modrem polju dodali še leva z gorjačo. Nekateri viri izpostavljajo

Grofje Lanthieri so zgradili tudi dvorec Zemono pri Vipavi, ki hrani čudovite freske.

Grb grofov Lanthieri postavljen nad portalom njihove goriške palače Šenaus (na Starem placu, sedanjem trgu sv. Antona). Črnemu orlu in polmeseču z zvezdami na modrem polju so kasneje dodali še leva z gorjačo. Nekateri viri izpostavljajo podobnost med Lanthierijevimi tremi zvezdami in zvezdami grba Celjskih grofov. V reviji Vipavski glas (april 1995) Franc Cerovšek piše, da je možno, da je bil Stari grad v Vipavi last celjskih grofov že mnogo pred prihodom rodbine Lanthieri, ki bi torej povzela tri zvezde po svojih predhodnikih, saj je Elizabeta Celjska grad in Vipavo dobila za doto ob svoji poroki s Henrikom IV. Goriškim. Celjske zvezde so danes vključene v grb Republike Slovenije.

podobnost med Lanthierijevimi tremi zvezdami in zvezdami grba Celjskih grofov. V reviji Vipavski glas (april 1995) Franc Cerovšek piše, da je možno, da je bil Stari grad v Vipavi last celjskih grofov že mnogo pred prihodom rodbine Lanthieri, ki bi torej povzela tri zvezde po svojih predhodnikih, saj je Elizabeta Celjska grad in Vipavo dobila za doto ob svoji poroki s Henrikom IV. Goriškim. Celjske zvezde so danes vključene v grb Republike Slovenije.

V 17. stoletju je družina Lanthieri začela graditi nov grad in palačo v bližini enega od izvirov reke Vipave (edini delta izvir v Evropi), pri ostalinah Baumkircherjevega dvorca.

Anton III. Lanthieri (vmuk ali nečak vipavskega viteza Andreja Baumkircherja) je leta 1505 v Gorici kupil tako imenovani Schönhaus (Šenaus), palačo pri vzhodnih mestnih vratih, ki je bila nekoč last goriških grofov in je še zdaj last grofov Lanthieri (na Starem placu, sedanjem Trgu sv. Antona, po imenu svetnika, ki naj bi tukaj imel svojo celico). Graška družina Baumkircher se je poplemenitila s poroko Andrejevega deda z ljubljansko plemkinjo Nežo Kolenc, katere družina je bila poplemenitena že v 14. stoletju in je imela glavni sedež v Spodnji Loki pri Krašnji.

Na freskah (16. stoletje) goriške Lanthierijeve palače Šenaus je uprizorjeno tudi prvo turško obleganje Dunaja iz leta 1529.

Zgradili so tudi dvorec Zemono. S poroko med Ivanom Gašperjem Lanthierijem in Lukrecijo pl. Edling so pridobili tudi grad in posestvo Tabor. V stoletjih so se uveljavili kot župani, guvernerji, glavarji, dvorni svetniki, komorniki in dame (Klementina Levet-zow Lanthieri je bila dvorna dama zadnje cesarice Cite), duhovniki, vojaški poveljniki v bojih proti Benečanom in Turkom (obstajal je celo kirasirski polk imenovan "Lanthieri", katerega poveljnik je bil Friderik III. Lanthieri (Vipava, 1670), prapraded grofa Karla Friderika, dobrotnika slapenske šole), škofje, redovnice (ena od teh - Bianka, 1466-1492 - je bila povzdignjena na oltar z redovniškim imenom Lucija).

Na goriškem pokopališču pokopni obred K večnemu počitku so položili prof. Lojzko Bratuž

Na Češkem dve veliki razstavi slovenskega slikarstva Na ogled so dela slovenskih impresionistov

Ze žalna seja za pokojno prof. Lojzko Bratuž je pokazala, kako priljubljena je bila naša dragocena kulturna delavka ne samo zaradi svojega znanstvenega in prosvetnega dela, ampak tudi zato, ker se je nesebično razdajala kot organistka, glasbenica. Žalno sejo v Kulturnem centru Lojze Bratuž je vodila predsednica slovenskega kulturnega hrama prof. Francka Žgavec, večino posegov na žalni seji, ki se je je udeležilo izjemno veliko ljudi, smo objavili. Pogreb v cerkvi sv. Ignacija na Travniku je bil izraz občutenega verskega bogoslužja, v imenu goriškega nadškofa Redaellija, ki je bil zadržan, je njegove misli vbral škofov vikar za slovenske vernike pri goriški nadškofiji g. Karel Bolčina, zadnjič pa smo objavili pridigo koprškega škofa v pokojni msgr. Metoda Piriha.

foto dd

ke talente, pospremili v petek, 17. maja 2019, dopoldne. Žaro s posmrtnimi ostanki je blagoslovil in pokopni obred opravil g. Karel Bolčina, škofov vikar za slovenske vernike v goriški nadškofiji. Prisoten je bil tudi dekan Marijan Markežič. V slovo so ji občuteno zapeli dve pesmi pevci moškega zbora Mirko Filej pod vodstvom Zdravka Klanjščka. Najprej se je oglasila žalostinka *Ko pride dan...* Pevovodja Klanjšček je besedilo druge kitice priredil tako, da je bila primerna za pokojnico. Nato pa je prav on s svojim še vedno čvrstim tenorjem odpel zmeraj ganljivo pesem *Kraguljčki*, ki je tako tesno povezana s spominom na Lojzeta Bratuža in njegovo nasilno smrt. Navsezadnje se na pesem *Ko pride dan (Ko pride dan, da jaz umrem, mi dajte venec rož spleten iz rožmarina*

zelenega in nageljna rudečega), je Klanjšček na grob prof. Lojzke v znak dolgoletnega prijateljstva in sodelovanja ter skupne ljubezni do glasbe položil veliko cvetno kompozicijo v obliki srca iz rdečih nageljnov in rožmarina ter trakov s slovenskimi barvami. Grob je prekrilo tudi cvetje, ki sta ji ga kot častni članici oz. dolgoletni predsednici poklonila Slavistično društvo Slovenije in Nove Gorice in Združenje cerkvenih pevskih zborov Gorica. Zdaj je družina Bratuž, ki je veliko pretrpala pod fašističnim jarmom, a zaradi tega ni nikdar gojila nikakršne mržnje in sovražstva do nikogar, spet združena in trdno verjamemo, da že uživa zaslužno večno plačilo na z Božjo svetlobo obžarjenih nebeških poljanah.

IK

Pokop žare

Prizadevna kulturnica, dragocena literarna zgodovinarica, pozornostna pedagoginja in navdušena glasbenica, predvsem pa prijazna in velikodušna profesorica dr. Lojzka Bratuž odslej uživa Božji mir na goriškem pokopališču ob ljubljenskih starših Ljubki Šorli in Lojzetu ter bratu Andreju. K večnemu počitku v grob, ki ga je v razpoznavnem slogu izdelal Tone Kralj, so jo ožji sorodniki, prijatelji in znanci iz širše Goriške ter predstavniki raznih društev, v katerih je razdajala svoje raznoli-

JUP

Kratke

Zadnji seminar iz niza Kultura in družba

Inštitut za narodnostna vprašanja v Ljubljani - INV in Društvo Kinoatelj Goriča vabita na projektni seminar Kultura in meje: Čezmejno raziskovanje etničnosti (Etnične delavnice štirih inštitutov 1989-1990). Seminar je del projektnih aktivnosti projekta Zaupati čez mejo: Darko Bratina med sociologijo in filmom, ki ga izvaja Društvo Kinoatelj iz Gorice v sodelovanju s številnimi partnerji in ob podpori Avtonomne dežele Furlanije Julijske krajine. Projektni seminar bo potekal v prostorih Inštituta za narodnostna vprašanja v Ljubljani, Erjavčeva cesta 26, v petek, 24. maja 2019, s pričetkom ob 9.30.

Mrzlica v Bevkovi knjižnici

V okviru srečanj, ki jih Goriška knjižnica Franceta Bevka namenja višjim razredom osnovne šole in

srednješolcem, je bila v petek, 17. maja, v dvorani knjižnice predstavitev mladinskega domišljjskega romana mlade avtorice Jasne Reščič z naslovom Mrzlica, ki je pred kratkim izšel pri Goriški Mohorjevi družbi.

Ob pozdravu knjižničarke gospe Lare Konjedic je pogovor z Jasno in ilustratorko Valentino Lazar uvedla prof. Marija Češćut. Kar lepo število dijakov iz novogoriške gimnazije in z osnovne šole iz Solkana je z zanimanjem sledilo avtorici in ilustratorki, ko sta pripovedovali, kako sta skupaj sodelovali pri nastajanju knjige. Kot je povedala sedaj že dvajsetletna avtorica, je roman pisala tri leta in ga dokončala, ko je bila stara šestnajst let. Njen domišljjski svet in ljubezen do narave v tej zgodbi presega meje resničnega sveta, tistega sveta, v katerem vladajo ljudje. Oba svetova se v romanu pojavljata skoraj ločeno eden od drugega.

Vile Potonika, Vijolica, Melisa in Vrtnica, ta čudovita domišljjska bitja, ki jih avtorica z izredno natančnim opisom prikaže kot nežne žuželke, podobne metuljem, se ob izbruhu Nilove mrzlice, ki so jo na Goriško prinesle lastovke, vneto zavzemajo, da bi dobile pravo zdravilo. Do ljudi pa so precej zadržane, oziroma čutijo do njih nekakšen odpor, ker pač človek uničuje naravo. Kot je avtorica sama želela poudariti, se tudi razplet dogajanja odvija v iskanju sodelovanja med obema svetovoma, v iskanju tistih dobrih človeških odnosov, ki jih vile zaznajo prav v vrsti zdravnikov, mikrobiologov, orintologov in vseh tistih, ki si prizadevajo v iskanju rešitve pri tej okužbi.

Tekmovanje Tomaž Holmar 2019

Več kot 70 mladih glasbenikov iz različnih držav se bo letos pomerilo v Naborjetu na 7. mednarodnem glasbenem tekmovanju v organizaciji Glasbene matice. Tokrat je posvečen Tomažu Holmarju, slovenskemu skladatelju in orglarju, ki je širil glasbeno kulturo v Kanalski dolini in prejšnjem stoletju. Odkrivanje in spodbujanje nadarjenih učencev in študentov ter širjenje glasbene kulture med mladimi so temelji, na katerih sloni prireditev, ki si jo je pred sedmimi leti zamislil Manuel Figheli, ki je še danes njen umetniški vodja. Tekmovanje je namenjeno pianistom in harmonikarjem, razdeljenim po starostnih kategorijah. Solisti, komorne skupine in harmonikarski orkestri iz Slovenije, Italije, Avstrije, Hrvaške, Poljske in Bosne in Hercegovine se bodo pomerili v prostorih Beneške palače v Naborjetu v soboto, 25., in nedeljo, 26. maja. Vsak večer bo koncert, na katerem bodo nastopali absolutni zmagovalci posameznih kategorij. Ocenili jih bosta dve komisiji, ki ju sestavljajo priznani in uveljavljeni pedagogi. Komisijo za pianiste sestavljajo Luca Trabucco z videmskega konservatorija, Elisabeth Vath Schadler s konservatorija iz Celovca ter Bojan Glavina, priznani slovenski skladatelj in pianist, ki poučuje na Glasbeni šoli Koper.

Komisijo za harmoniko sestavljajo Erika Udovič Kovačič, ki poučuje na Umetniški gimnaziji v Kopru, Fulvijo Jurinčič z Glasbene matice ter Adolfo Del Cont z videmskega konservatorija. Pri prireditvi sodelujeta tudi obe slovenski društvi iz Kanalske doline, SKS Planika in Združenje don Mario Černet. Vstop za poslušalce je prost.

Na praškem gradu Hradčani je Narodna galerija iz Ljubljane razstavila na ogled kar 474 najznačilnejših del slovenskega impresionizma. Med njimi so Šubičeva slika *Pred lovom*, Groharjev *Macesen*, Jakopičev *Sončni breg* in Sternenov *Rdeči parazol*.

"Po več desetletjih bo Praga ponovno gostila pregledno razstavo slovenskega impresionizma in drugih smeri, ki so oblikovale slovenski kulturni prostor med letoma 1870 in 1930", beremo v spremnem gradivu Narodne galerije. Dodajmo, da gre za obdobje zelo tesnih češko-slovenskih kulturnih stikov, ko je v Pragi študirala in delovala cela vrsta Slovencev, češki arhitekti, glasbeniki idr. pa so oblikovali slovenski kulturni prostor. Razstava je na ogled od 17. maja do 16. septembra, skratka na vrhuncu turistične sezone, ko Hradčane dnevno obiše več deset tisoč domačih in tujih turistov. Razstavo je zasnovala dr. Barbara Jaki, pri katalogu, ki obsega kar 625 strani, in postaviti pa je sodelovala cela vrsta še drugih strokovnjakov.

Razstavo so organizirali Urad predsednika Češke republike, Uprava Praškega gradu in Narodna galerija. Častna pokroviteljica razstave sta predsednik RS Borut Pahor in Miloš Zeman, predsednik

slovenska razstava pa bo od sredine junija na ogled v Osrednji galeriji regije Srednja Češka v mestu Kutna Hora. Mesto leži 100 km vzhodno od Prage, kako znamenito je, pa pove že podatek, da je vpisano v Unescovo svetovno kulturno dediščino. Razstava prihaja iz Galerije Božidar Jakac iz Kostanjevice na Krki. Tematsko obsega ekspresionizem v letih 1905 do 1925. Slovenski ekspresionizem postavlja v evropski kontekst, z deli čeških in nemških ustvarjalcev. Dela je kustos Robert Simonišek s sodelavci zbral iz čeških, slovenskih in nemških zbirk. Galerija sodi med ene najbolj obiskanih razstav na Češkem.

Matej Stemen: Rdeči parazol

Češke republike. Med številnimi politiki, ki so se udeležili odprtja razstave v četrtek, 16. maja 2019, je bil tudi Zoran Poznič, slovenski minister za kulturo. Druga nič manj pomembna

rojaka, doma iz Ajdovščine, ki je v svojem mandatu že pripomogel k izvedbi velikega števila izvrstnih slovenskih kulturnih prireditev po vsej Češki republiki.

Peter Kuhar

Čedad / V društvu Ivan Trinko knjižna predstavitev O Cankarju nekoliko drugače in v dvojezični preobleki

Pred kratkim je bila na pobudo društva Ivan Trinko in ob sodelovanju Založbe tržaškega tiska na sedežu KD Ivan Trinko v Čedadu predstavitev dvojezične zbirke Cankarjevih črtic *Na otoku - Sull'isola*, ki sta jo predstavili Martina Kafol kot predstavnica ZIT-ja ter urednica in avtorica spremne besede Marija Mitrovič. Gre za zbirko desetih, bralcem skoraj nepoznatih črtic, ki so bile napisane v obdobju med leti 1899 in 1913, v italijanščino jih je prevedla Paola Lucchesi, knjiga pa je namenjena tako italijanskim kot slovenskim bralcem. V Sloveniji je bila sprejeta z velikim navdušenjem in je v celoti razprodana, tako da je ZIT poskrbela za ponatis, sicer tokrat izključno v italijanskem jeziku. Čedadsko srečanje, ki so se ga udeležili tudi nekateri letošnji tečajniki slovenskega jezika, je bilo živahno in zanimivo, saj je Marija Mitrovič Cankarja predstavila v popolnoma drugačni luči, kot smo ga bili vajeni v šolskih klopih. Hote v knjigo ni vključila vseh poznanih črtic, kot npr. Skodelico kave. Slovenskega literarnega velikana je hotela predstaviti predvsem kot intimističnega in obenem družbenokritičnega pisca, ki v svojih besedilih obravnava probleme, ki so tudi danes aktualni.

Cankarja smo na čedadskem večeru spoznavali s popolnoma novega zornega kota. Pisatelja smo namreč dolgo let poenostavljali, ne da bi ga razumeli kot velikega klasika. V njem smo videli sprva samo socialnega pisca, pozneje je postal pisatelj domovine, ki pa je v resnici Cankar ne dojema v smislu politične entitete, temveč kot nekaj človeškega, etičnega, ki je daleč

Šele v enajdvajsetem stoletju so kritiki priznali, da Cankar piše in govori o človeku, morali, vrednotah, ki nimajo časovnih omejitev, ampak jih tudi danes spoznavamo za svoje. Mitrovičeva je poudarila tudi lepoto, muzikalnost jezika in izbrano sintakso, ob branju katerih človek uživa. Ravno zaradi tega je Cankarja težko prevajati, italijanskih prevodov je bilo nekaj,

stran od političnih kalupov. Zanj je domovina antropološka podoba. V resnici se je Cankar pogostokrat počutil brezdomec, človek brez prave domovine. Spodbuda za pisanje mu je bila vedno resničnost, ki pa jo je kot pisatelj predelal, spremenil in domišljjsko ter literarno dopolnil.

skoraj nikoli pa se tega niso lotile večje založniške hiše. Martina Kafol je zbranim prebrala dva odlomka iz zbirke *Na otoku*, in sicer v italijanskem jeziku, Mitrovičeva pa je že pred tem posredovala tudi nekaj podatkov in zanimivosti iz pisateljevega življenja.

Suzi Pertot

Kratke

Dr. Valentin Inzko gost v TKS

Gost Centra za evropske študije bo v petek, 24. maja, dr. Valentin Inzko, Visoki predstavnik Združenih narodov in posebni predstavnik

Evropske unije za Bosno in Hercegovino. Srečanje z dr. Inzkom prireja CEŠ v Tržaškem knjižnem središču v Trstu ob 18. uri v okviru niza dogodkov, ki želijo približe predstaviti Slovence, ki so se na poseben način uveljavili tako v Sloveniji kot na svetovnem prizorišču. Petkovo srečanje bo usmerjeno v širši evropski kontekst, ko bo dr. Inzko spregovoril o svojem diplomatskem delovanju v Bosni in Hercegovini. Dr. Valentin Inzko je že drugi koroški Slovenec na tem pomembnem mestu. Poznavanje razmer v jugovzhodnem delu Evrope, znanje jezikov narodov tega območja ter značajsko sproščeno delovanje v zahtevnem diplomatskem okolju so bili nedvomno razlogi za njegovo imenovanje na ta visoki položaj, na katerem uspešno vztraja že enajsto leto in je Visoki predstavnik Združenih narodov z najdaljšim mandatom.

Z gostom se bo pogovarjala predsednica Centra za evropske študije Neva Zaghet. / Liljana Filipčič

Protestanti in protireformacija v Trstu in Istri: glasba, jeziki, črkopisi

V ponedeljek, 27. maja, bo nastopil v Društvu slovenskih izobražencev v Trstu dr. Ivano Cavallini, ki predava muzikologijo na univerzi v Palermu. Predstavil bo svoja dognanja o zelo bogatem, a malo znanem obdobju preteklosti Istre in Trsta, ko so tvorci katoliške verske obnove z represivnimi, a tudi s kulturnimi pobudami nastopili proti zelo živahni dejavnosti Antuna Dalmatina in Stjepana Konzula, ki sta bila hrvaška protestantska somišljenika Primoža Trubarja. Samo v letih 1561–65 sta v Urachu v skupni nakladi 30.000 izvodov v hrvaščini objavila 14 knjig v glagolici, 8 ali 9 knjig v cirilici in 6 knjig v latinici. S tem črkopisom sta objavila še šest knjig v italijanščini, štiri v slovenščini in eno v nemščini.

Predavatelj bo predstavil prepletanje takratnih verskih, jezikovnih in kulturnih tokov v glasbenih delih, ki jih je v Trstu, Kopru, Piranu, Labinu in Pulju ustvaril minorit Gabriello Puliti (1583–1644). Marsikje je v njih očitna polemika proti "krivovercem".

Prof. Cavallini bo predaval v italijanščini, čeprav dobro pozna tudi slovenščino in hrvaščino. Diplomiral je namreč iz filozofije v Padovi, iz muzikologije pa magistriral v Bologni in doktoriral v Zagrebu. V Trstu je 20 let (1979–99) poučeval zgodovino glasbe na konservatoriju, zadnja leta in nato še do leta 2002 pa je predaval na tržaški univerzi. Napisal je celo vrsto monografij in razprav. Uglednega gosta bo predstavil tržaški glasbeni pedagog, pianist in publicist prof. Aleksander Rojc.

Začetek ob 20.30 v Peterlinovi dvorani v ul. Donizetti 3.

Slovesen ponedeljkov večer v Društvu slovenskih izobražencev

Podelili so nagrado Vstajenje

Običajni ponedeljkov večer v Društvu slovenskih izobražencev tokrat ni bil tako običajen, saj so ga namenili slovesni podelitvi nagrade Vstajenje letošnjemu nagrajencu Mariju Čuku za roman *Prah* (izšel je pri založbi Mladika). Literarna nagrada, ki je dobila ime po tem, da jo podeljujejo v času neposredno po Veliki noči, so si zamislili pred 56 leti z namenom, da bi vsaj delno uravnovesili pozornost do zamejskih in zdmskih pisateljev in pesnikov, ki so bili vedno zapostavljeni. Avtorji, ki objavljajo v zamejskih in zdmskih založbah, delujejo namreč v težjih okoliščinah in v matičnem kulturnem prostoru večinoma niso deležni javnih priznanj. Člane prve komisije nagrade Vstajenje so postopoma nadomestili novi, spomniti pa se je treba dveh zaslužnih članic komisije, velikih Slovenk, kulturnih delavk, ki sta vrsto let opravljali to delo, namreč Diomire Fabjan Bajc in Lojzke Bratuž, ki sta nas pred kratkim za vedno zapustili. Člani komisije se pri odločitvah držijo načel, ki veljajo vse od nastanka nagrade Vstajenje: izbira namreč med deli, ki so izšla v zadnjem letu v zamejstvu ali zdomstvu in ki poleg tega, da so na umetniški višini ali na trdnih

znanstvenih osnovah, temeljijo na "vrednotah zahodnoevropske kulture in krščanstva". Kot je na slovesnosti povedal predstavnik komisije Robert Petaros, je imela komisija tudi letos kar naporno

Umetniški okvir slovesnosti podeljevanja so z besedo in glasbo ustvarili igralec Radijskega odra Marijan Kravos z branjem nekaterih pomenljivih odlomkov iz knjige ter dva nadarjena gojenca Glasbene matice, mali Nikita Krebelj ter mladi Simon Kravos z dovršenim klavirskim nastopom.

Dr. Maja Smotlak je predstavila besednega ustvarjalca Marija Čuka in njegovo nagrajeno delo *Prah*: potegnila je vzporednico med tremi Čukovimi proznimi romani: med njimi vidi "fil rouge" v osrednji tematiki, v narodnostnem problemu Slovencev v Italiji. Tudi poglavna značilnost

Foto damj@n

glavne junaka je skupna vsem trem romanom, in sicer ta, da je idealist. V romanu *Prah* je glavni junak, Ivan Čuk, upornik, ki ne pristaja na družbene vedenjske vzorce, prepoznavna in odklanja pokvarjenost in zlaganost ali preračunljivost družbe. Smotlakova je roman označila za "razvojni roman", in sicer na dveh ravneh: na ravni osebne zgodbe protagonista, obenem pa na ravni slovenske skupnosti v Italiji. Roman govori o družbeno-zgodovinskih okoliščinah slovenske skupnosti, o asimilaciji, o ideološki nestrpnosti. Pripoved romana v 7 poglavjih sledi raz-

delo, saj je morala vzeti v pretres kar 32 del. Denarno nagrado, ki jo je prispevala ZKB na Opčinah je nagrajencu izročil prof. Petaros (predsednik banke, g. Kovačič je bil namreč zadržan) in prebral utemeljitev nagrade, ki se glasi: "Roman obravnava slovensko narodno skupnost v Italiji po 2. svetovni vojni. Po osebni zgodbi protagonista se dotika političnih pretresov, odkrito se loteva odnosov in strankarskih razprtij, dilem in odločitev ter usode naše skupnosti, ki se neizogibno spreminja in išče rešitve. Avtor Marij Čuk s svojo kritičnostjo spodbuja k razmišljanju in razpravi".

delo, saj je morala vzeti v pretres kar 32 del. Denarno nagrado, ki jo je prispevala ZKB na Opčinah je nagrajencu izročil prof. Petaros (predsednik banke, g. Kovačič je bil namreč zadržan) in prebral utemeljitev nagrade, ki se glasi: "Roman obravnava slovensko narodno skupnost v Italiji po 2. svetovni vojni. Po osebni zgodbi protagonista se dotika političnih pretresov, odkrito se loteva odnosov in strankarskih razprtij, dilem in odločitev ter usode naše skupnosti, ki se neizogibno spreminja in išče rešitve. Avtor Marij Čuk s svojo kritičnostjo spodbuja k razmišljanju in razpravi".

P. in

Sveta birma in prvo sv. obhajilo Velika praznika za vso šempolajsko faro

Ko je na veliki teden umrl naš dolgoletni župnik g. Jožko Markuža, smo se farani šempolajske župnije z veliko zaskrbljenostjo zamislili, kaj nas čaka v prihodnjih tednih

ve. Za enajst birmancev, ki so doma iz različnih vasi naše župnije, a so prišli tudi iz Zgonika in Mavhinj, je bil ta pogovor z nadškofom res pomemben dogodek na njihovi poti duhovne

in mesecih. Ne nazadnje je g. Markuža pripravil naše otroke na podelitev svete birmе, mlajše pa na prvo sveto obhajilo in spraševali smo se, kako bo sploh mogoče izpeljati ta dva za naše otroke tako pomembna zakramenta. Prav oddahnili smo se, ko je sam gospod nadškof Carlo Roberto Maria Redaelli povedal, da bo sam poskrbel za to. Hvalni mu bili, da se je srečal z birmansko skupino in jim na zelo poveden način spregovoril o pomenu zakramenta potrdit-

rasti. Tudi birmansko slavje v nedeljo, 12. maja, je bilo prav posebno občuteno, saj je nadškof želel, da se ob birmi obhaja tudi zakrament krsta. Pri šempolajskem krstnem kamnu je tako krstil malega Dominika iz Praprota, se pravi dober mesec starega brata birmanke. V tem smislu je tudi spregovoril med homilijo in v lepi slovenščini nagovoril nabito polno cerkev. Izhajal je iz imena malega krščenca in ta zakrament povezal z zakramentom sv. birmе, ki

potrjuje kristjana v veri, in zaželel vsem več trdnosti in neomajnosti in upanju in ljubezni do Boga.

Praznik je z lepim petjem povzdignil okrepljeni cerkveni pevski zbor, ki ga je vodil Ivo Kralj, pri orglah pa ga je spremljala Zulejka Devetak.

Zelo slovesno je bilo v naši župnijski cerkvi sv. Pelagija tudi teden kasneje, se pravi v nedeljo, 19. maja, ko je k prvemu svetemu obhajilu pristopilo šest otrok. Sveto mašo je daroval škof vikar za Slovenec, g. Karlo Bolčina, ki je trem prvoobhajankam in trem prvoobhajancem, a tudi njihovim staršem in zbranemu občestvu na simpatično-izzivalen način izrazil prepričanje, da bo prvemu sprejetju Jezusa v sveti hostiji sledilo še nešteto drugih, tako da bo sveta evharistija zvesto krepila njihovo hojo za Jezusom.

Sporočilno bogata liturgija je doživela še posebno dodan pomen, ki je toplo povezal starše s svojimi prvoobhajanci, ko so ob spremljavi harmonike Gorana Ruzierja zapeli *Pesem prvoobhajancev* skupine Gloria. Na koru je mašo spremljal domači cerkveni zbor pod vodstvom Iva Kralja.

Dva lepa praznika, sveta birma in prvo sveto obhajilo v domači župnijski cerkvi sv. Pelagija, sta nam oplemenitila te deževne majniške dni. Bilo je doživeto, duhovno bogato in močno sporočilno doživljanje obeh praznikov, ki se ju gotovo veseli tudi naš pokojni župnik, g. Markuža.

ZID

Mačkolje

57. Praznik češenj

Rumeni plakati z rdečo češnjo tudi letos vabijo na Praznik češenj v Mačkoljah. O priljubljenosti tega vaškega praznika gotovo ni dvoma, vedno znova pa presečna zvestoba obiskovalcev, ki se že šest desetletij zbirajo v tej breški vasi konec maja. Njim je namenjena pozornost odborikov in članov Slovenskega prosvetnega društva Mačkolje, ki že od vsega začetka skrbi za to pobudo.

Starim in novim gostom bo le-

tošnja izvedba odprla vrata v petek, 24. maja, sklenila pa se bo v ponedeljek, 27. maja.

Višek bo Praznik češenj dosegel v nedeljo, 26. maja: na ta dan bo prireditveni prostor zaživel točno opoldne. Za glasbeno in plesno zabavo bosta poskrbeli godba Vecia Trieste in skupina Alter Ego (od 17. ure dalje).

V petek in ponedeljek se bo prireditve začela ob 18. uri, v soboto ob 17. uri, z običajno ponudbo jedi, pijač in seveda sladkih češenj, v večernih urah pa bo na

vrsti ples s skupinami AlterEgo, Nebojsesa in Ansambel ABC.

Senca hrastov na mačkoljanski "Metežici" je prav tako prijetna in vabeča kot pred petdeset in več leti, na prireditvenem prostoru pa so danes predvsem mladi obrazi. Veliko je tudi družin, saj je postal za marsikateroga gosta vsakoletni obisk tega dogodka skoraj tradicija, ki prehaja iz roda v rod. Zaveznost temu prazniku kot pomembni vaški šegi, v kateri se prepletata preteklost in sodobnost, gotovo čutijo tudi mladi in najmlajši sodelavci. Njihova zavzetost in zgled starejših članov sta najboljši napotek za prihodnje izvedbe. / (JnT)

V nedeljo, 19. maja 2019, je 23 otrok prejelo sv. birmo v cerkvi sv. Lovrenca v Škednju. Birmance, ki so prihajali iz tržaških župnij – Škedenj, Sv. Ivan in Barkovlje – so na prejem zakramenta Sv. Duha pripravili g. Klemen Zalar, Vera Poljšak in Ana Fajdiga. Birmanski obred je vodil nadškof Giampaolo Crepaldi ob somaševanju msgr. Franca Vončine, g. Klemena Zalarja in g. Tomaža Kunaverja. Mašo je obogatilo petje članov cerkvenega pevskega zbora iz Bazovice pod vodstvom Tamare Ražem. Na orgle je spremljala Alenka Cergol.

ZGONIK Zanimiv in poučen večer v zamisli Dimitrija Žbogarja

O možnosti ustanovitve društva pro loco

Kandidat stranke Slovenka skupnost v občini Zgonik si je zamislil zanimiv in poučen način volilnih shodov, saj je ob srečanjih hotel seznaniti občane s posebnimi problematikami na območju in z možnimi pobudami, ki bi ovrednotile to območje. Na večeru v sredo, 15. maja, na kraški kmetiji Bajta pri Saležu je bil govor o morebitni ustanovitvi društva pro loco.

Na območju zgoniške občine imamo že danes skupino kmetovalcev, gostincev, turističnih delavcev in drugih gospodarstvenikov, ki so si pripravljeno dodatno zavhati rokave in ustanoviti društvo, ki bi skrbelo za bogastvo območja Zgonika in mogoče tudi dlje. S tem bi vstopili v nov in do danes še ne dovolj izkoriščen sistem skupne promocije, ki jo zagotavlja deželna ter državna tu-

Foto MČ

ristična mreža in bi lahko bolje ovrednotili to, kar delajo naši ljudje, sta v uvodnih besedah povedala Dimitri Žbogar in deželni svetnik SSK Igor Gabrovec, ki je prisotnim podrobno obrazložil potek ustanovitve ta-

kega posebnega društva. Gast večera je bil rojak iz Benečije Miha Coren, funkcionar nekdanje Gorske skupnosti, zdaj Medobčinske zveze, in dober poznavalec gospodarsko-razvojnega načrtovanja v Na-

diških dolinah in v bližnjih goratih območjih. Coren je konkretno obrazložil nastanek in delovanje tamkajšnjih društev pro loco in naštel zanimive dosežene rezultate. Povedal je, da se društvo ustanovi brez posebnih birokratskih težav in predvideva zanimive instrumente strokovnega svetovanja, koordiniranje dejavnosti in financiranje pobud, kot so npr. sejmi, prazniki, zgibanke in druge oblike reklamiranja zanimivosti določenega prostora. Pozabljen in malo ovrednoten kraj lahko tako ponovno zaživi. Sledila je bogata razprava, v katero so številni udeleženci prispevali zamisli in tudi konkretne načrte, ki bi se lahko razvijali v okviru novega društva in torej v korist gospodarskega razvoja zgoniške in tudi sosednjih občin. "Društvo pro loco je lahko dobra priložnost, ki bi povezala ljudi z dobro voljo in tiste, ki jim je pri srcu gospodarski razvoj Krasa in vsestransko ovrednotenje naših vasi, zgodovine, kulture in številnih, premalo poznanih znamenitosti", je povzel županski kandidat Dimitri Žbogar.

Obvestila

Slovenska prosveta in Skupina brez spomina vabita na gledališko rock revolucijo iz 60. let. RADIO PIRAT. Premiera je bila v nedeljo, 19. 5. 2019, ponovitev pa bo v petek, 24. 5. 2019, ob 20.00. Vstop možen samo z rezervacijo: skupinabrezspomina@gmail.com ali 040 370846 (pon. -pet., 9.00-16.00).

SKD Barkovlje pod pokroviteljstvom Slovenske prosvete in Zveze slovenskih kulturnih društev vabi v društvene prostore v Ulici Bonafata 6 na predstavitev knjige Bojane Daneu Don Begunec nikdar. Z avtorico se bo pogovarjala urednica Nadia Roncelli. Nastopila bo ŽVS Barkovlje pod vodstvom Aleksandre Pertot.

Društvo Rojanski Marijin dom vabi v nedeljo, 26. maja, na slovesno postavitev spominske table na pročelje Marijinega doma (ul. Cordaroli, 29) ob 58. obletnici odprtja. Sledila bo prireditev z nastopom MePZ iz Števerjana pod vodstvom Patricka Quaggiata ter ogledom videa Matejke Peterlin o msgr. Stanku Zorku in njegovem delu. Pričetek ob 16.30. Vabljeni!

V Društvu slovenskih izobražencev v ul. Donizetti 3 v Trstu bo v ponedeljek, 27. maja, muzikolog z univerze v Palermu dr. Ivano Cavallini v italijanščini predaval o temi Protestanti in protireformacija v Trstu in Istri: glasba, jeziki, črkopisi. Predstavil ga bo prof. Aleksander Rojc. Začetek ob 20.30.

VPISOVANJE OTROK v Malo gledališko šolo Matejke Peterlin je telematsko na spletni strani www.slovenskaprosveta.org od 6. maja do zapolnitve mest.

Klub prijateljstva - Vincencijeva konferenca vabi na izlet v Vipavsko dolino z ogledom Ajdovščine s Pilonovo galerijo, Vipavskega križa, romarske cerkve v Logu, Vipave in Vrhpolja v sredo, 19. junija; odhod ob 8. uri s trga Oberdan, s hitrim postankom ob 8.15 na Opčinah na trgu Škavenca nasproti tramvajске postaje - info in prijave na tel. 339 182 0227 (Dobrina) in 371 179 9646 (Sonja).

Darovi

Ob stoletnici rojstva msgr. Stanka Zorka darujeta Marija Zanevra 40 evrov in Lizeta Janežič 20 evrov za Društvo rojanski Marijin dom.

OPČINE Predstavila se je Skupina brez spomina

Nova gledališka predstava Radio Pirat

Foto Maver

Maj je očitno čas, ko se gledališke premiere v našem okolju kar vrstijo. V nedeljo, 19. maja 2019, je bila na vrsti predstava *Radio Pirat*, s katero se je prvič predstavila novonastala višješolska gledališka skupina *Skupina brez spomina*, ki deluje pod okriljem Slovenske prosvete. Skupino vodi Tomaž Susič, ki je predstavo režiral in tudi napisal tekst.

Gre za prosto priredbo britanske komedije *The boat that rocked* (v slovenskih kinematografih se je pojavila z naslovom *Rock 'n' Roll pirati*). Zgodba se dogaja v Veliki Britaniji v šestdesetih letih prejšnjega stoletja, ko si je konservativna britanska vlada prizadevala, da bi ustavila rokarsko revolucijo, ki se je širila s pomočjo piratskih radijskih postaj. Da bi obšli britansko zakonodajo,

ustvarjalci rokarske postaje Radio Pirat oddajajo z ladje, zasidrane sredi mednarodnih voda. Kljub skupnim vrednotam in ciljem pa sobivanje v tako omejenem prostoru nikakor ni lahko: med DJ-ji na ladji se spletajo prijateljstva, ljubezni, a tudi rivalstva. Stvari se še bolj zapletejo, ko šovinističen minister najde način, kako bi Radio Pirat utišal enkrat za vselej. Na srečo pa ima revolucionarni radio vsepovsod oboževalce ...

Duhovita in razgibana predstava je navdušila občinstvo, ki je v petek napolnilo openski Finžgarjev dom. Mladi igralci, med katerimi so bili nekateri bolj izkušeni, drugi pa so prvič nastopali, so se dobro spoprijeli z zanimivimi vlogami in pri gledalcih večkrat sprožili salve smeha. Za smeh pa so poskrbeli tudi nekateri scenski elementi, za katere je prav tako poskrbel Tomaž Susič. Scenografija je skupaj z značilno glasbo, kostumi in plesnimi stili pričarala pristno vzdušje šestdesetih let. Predstavo so popestrile mlade plesalke in plesalec: za koreografije je poskrbela Sanja Vogrič.

Za vse, ki si predstave v nedeljo niso ogledali, bo nova priložnost že v petek, 24. maja 2019, ko bo, prav tako v Finžgarjevem domu na Opčinah, na vrsti prva ponovitev.

Mojca Petaros

Večer v organizaciji Slovenske prosvete Evropa brez meja

Evropa brez meja je bil naslov kulturnega večera, ki ga je priredila Slovenska prosveta 17. maja v Finžgarjevem domu na Opčinah. Na večeru, ki je predstavljal konec projekta Schengen, so sodelovali Radijski oder, Dekliški pevski zbor Vesela pomlad in Društvo Finžgarjev dom.

Vezna nit večera sta bili meja in Evropa. Pevke Vesele pomladi so pod vodstvom Andreje Štucin Cergol in ob klavirski spremljavi Alenke Cergol zapele nekaj ljudskih in nekaj umetnih pesmi, ob koncu nastopa pa so publiko pozdravile s pesmijo *Shalom* (pozdravom miru). Igralci Radijskega odra so se predstavili s branjem odlomkov o temi meje, ki jih je izbrala Maja Lapornik. Brali so odlomke Anje Golob, Angela Are, Claudia Magrisa, Milana Dekleve in Veronike Simoni-

ti. V njih so avtorji razmišljali o meji, takšni in drugačni, fizični na zemljevidu ali o različnih zaprekah, ki jih imajo ljudje v sebi. Igralci Manica Maver, Marjetica Puntar, Peter Raseni in Tomaž Susič so prebrali tudi pesmi Ljubke Šorli, Borisa A.

Novaka, Davida Bandlja, Vladimira Kosa in Marka Kravosa. O meji govori tudi novela Pavleta Zidarja, ki smo jo za konec poslušali v interpretaciji Marjana Kravosa, režijo pa je podpisala Lučka Susič. Na večeru je spregovoril tudi

predsednik Slovenske prosvete Marij Maver, ki je predstavil celoten projekt Schengen. V projektu je sodelovalo 18 društev, izdali so knjigo Milana Gregoriča *Evropa, vstani in obstani* ter otroško knjižico o Schengenu (pripravil jo je ŠC Melanie Klein), ki so ju delili brezplačno. Projekt je namreč podprla Dežela Furlanija Julijska krajina. Med najpomembnejšimi dogodki v

projektu je Maver izpostavil koncert Bernarde in Marka Finka, ki so ga lani organizirali v tržaškem opernem gledališču Verdi. Petkov večer je predstavljal prijeten konec celotnega projekta.

Urška Petaros

S 1. strani

Gost Marko Juhant

Eden temeljnih problemov današnje družbe je, da otroci niso več verbalno ustavljivi, pravi gost. Ko jim damo kakšen ukaz, npr. stoj!, ne poslušajo. Ti otroci nimajo vesti, ki bi jih ustavila, in dobro vemo, kakšni so potem odrasli brez vesti. Otroku vzbudimo vest tako, da doživlja posledice svojih dejanj. To je vloga očeta, ki jih je v današnji družbi vedno manj, saj je vedno več ločenih parov in tudi takih, ki so opustili tradicionalni model družine. Vzgoja mora biti dvotirna, če oče in mati enako ravnata, je eden odveč. Po možnosti mora biti tako kot po tradiciji, kajti

mamina ljubezen je brezpogojna. Otroku se mora naučiti odgovornosti in mora sam rešiti posledice nepravilnih dejanj, ki jih je storil. Če ga braniš ali rešuješ negativne posledice namesto njega, se bo naučil, da tisto dejanje ni bilo tako hudo in da pravzaprav on ni imel posledic zaradi takega početja. Mora se naučiti odgovornosti.

V nadaljevanju je pedagog delil s prisotnimi nekaj nasvetov pri vzgoji otrok, tako da ostanejo živahni, ustvarjalni in motivirani. Prav motivacija je glavni dejavnik, saj če niso naloge dovolj težke, se bo otrok naveličal in dolgočasil. Učitelji

jih danes bremenijo z veliko količino domačih vaj, namesto da bi jim jih dajali manj, a težje. Otroci morajo imeti izžive. Ko jim uspe rešiti kaj

težkega, so zadovoljni in radi še težje. Vedno aktualna in razširjena problematika je tudi beg z doma. Tudi za to je imel gost modre nasvete. Če otrok grozi z begom, mu je treba jasno razložiti vse tisto, za kar bo moral skrbeti sam. Kje bo dobil hrano? Kje bo spal? Ve, da so nevarnosti ponoči? Če ima kakšen zdravstveni problem, ve, kam naj se obrne, koga naj pokliče? Kje bo dobil denar? Po naštevanju takih in podobnih problemov ter obveznosti se otrok ponavadi strezne in razume, da njegov načrt ni pameten. Sledili so nasveti, kdaj pustiti otroke same doma, kar ni sploh odvsnost od starosti, toda od vzgoje. Vedeti mora, česa ne sme de-

lati v hiši, da ne pride do kakega kratkega stika, požara ali da se kaj poškoduje. V skrajnem primeru, če se to zgodi, mora vedeti, kako se obnašati, koga poklicati itd. Prav tako aktualno je pretiravanje s tehnologijo. To je lenoba, pravi Juhant. Starši dajo telefonček v roke otroku in v mir. Poleg tega, da žarki ekranov škodijo, otroci ne razvijajo motoričnih sposobnosti in postanejo nerodni. Otroku potrebuje gibanje, stike, ne sme se odtujiti od sveta. Prav tako pomembne so pravljice, klasične pravljice, v katerih so problematike in tudi žalostne vsebine, ki jih otrokom težko razložimo, kot sta npr. smrt, izguba očeta ali matere. Preko pravljice otrok razmišlja in razume, da v življenju doživimo tudi hude trenutke in neugodne situacije.

Na koncu je pedagog povedal, kako so pomembne pohvale. Danes otroci živijo v terorju odličnosti, saj starši niso z njimi nikoli zadovoljni. Če bomo otroku vedno govorili, da lahko naredi bolje, in ga ne bomo nikoli pohvalili, bo prepričan, da starši niso nikoli zadovoljni z njim, in to mu bo škodilo. Talent je tudi zelo pomemben faktor pri vzgoji. Če razumeš, kateri talent ima otrok (po možnosti do dvanajstega leta), ga lahko usmeriš in mu olajšaj marsikaj.

Vse te vsebine je Marko Juhant obogatil s anekdotami, ki jih je doživel v prvi osebi pri vzgoji bolj ali manj problematičnih otrok, tako da so številni poslušalci, prisotni v Finžgarjevem domu, res odnesli dragocene napotke za odnose z otroki.

V matični domovini še premalo poznana dežela Po poti zgodnjekrščanskih ostalin in Slovencev v Laškem

Letošnji tradicionalen praznični pohod je bil malo drugačen. Odzvali smo se vabilu gospoda Karla Muccija in šli v Laško, to je v kraje okoli Tržiča, vse od Štivanja pa do Ogleja. Gospod Karlo nas je pričakal v Tržiču. Najprej smo obiskali mestno pokopališče. Pred vhom je postavljen zelo zanimiv spomenik vsem žrtvam nesreč pri delu. Na samem pokopališču smo šli do spomenika padlih v drugi svetovni vojni. Pri padlih slovenske narodnosti je napis dvojezičen, pravo presenečenje pa nas je čakalo na drugi strani, kjer nam dvojezična plošča pove, da so tu pokopani tudi talci, ki so jih fašisti streljali v Ljubljani, večino pa so jih vozili na skrivaj

pokopavat drugam, da ne bi njihovi grobovi postali kraj romanja in polaganja cvetja. Tako so tukaj pokopani kar trije narodni heroji, Jože Mihelčič, Evgen Pemc in Ljubo Šerčer. Pot smo nadaljevali v Škocjan. Naselje naj bi po izročilu nastalo na kraju, kjer so bili okoli leta 304 usmrčeni in pokopani krščanski mučenci sveti Kancijan in tovariši - po njih se kraj tudi imenuje. Sodobna znanost je to izročilo potrdila. V letih 1960-69 so arheologi opravili več izkopavanj. Odkrili so ostanke zgodnjekrščanske bazilike, pod katero je grobnica svetega Kancijana, Kancija in Kancijanile. Posmrtni ostanke njihovega učitelja svetega Prota so (skupaj s posmrtnimi

ostanki svetega Krizogona) v manjši cerkvi svetega Prota. Ustavili smo se tudi v Villi Vicen-

tini. Občudovali smo prostrano posestvo in Vilo Baciocchi, ki je služila za poletno rezidenco Napoleonovi sestri Elisi Bonaparte Baciocchi. V vilo si je pripeljala tudi veliko izkopanin iz bližnjega Ogleja. Gostila je znane evropske znanstvenike in umetnike, npr. Pasterja, ki je tu raziskoval zdravilo za neko bolezen, ki je napadla sviloprejkice, in glasbenika Pa-

manjše delavnice, v nadstropju je bil stanovanjski del, zadnja etaža pa je bila namenjena vzgoji sviloprejk. Obsežna polja so bila polna murv. Danes o njih ni sledu. Pot nas je nato vodila skozi Fosalon. V času fašizma je bilo v tem kraju fašistično taborišče, jetniki so bili slovenske in hrvaške narodnosti iz goriške po-

prostoru, v nekakšnem amfiteatru, je spomenik vsem, ki so ob napornem delu v ladjedelnici, pa tudi v bližnjih kamnolomih in drugih tovarnah, zboleli in umrli za azbestozo. Ločeno je postavljena četrt za vodilne delavce s samskim domom za samske vodilne delavce (zdaj je tu hotel) in pa v vilami za vodilne z družinami. Leta 2016 je svojo ulico v Tržiču dobil tudi slovenski pesnik Srečko Kosovel, pravzaprav zelenico. Na poti mimo na novo odkritih rimskih term, ki so jih obnovili tako, da so tudi zdaj lahko uporabne kot toplice (temperatura vode je 36 stopinj), smo čez kanal opazovali še znamenito tržiško papirnico. Zaradi razvite industrije se v Tržič zgrinja zelo veliko tuje delovne sile. V mestu so našli delo ljudje kar iz 88 držav. Največ jih je iz Bangladeša, sledijo iz Romunije, zdaj prihajajo tudi Kitajci. Ob Marini Hanibal so kupili kar cel otok.

Popoldan smo šli na ogled Štivanja. Kraj je dobil ime po cerkvi svetega Janeza Krstnika, v kateri so ohranjeni mozaiki iz 5. stoletja. Cerkev stoji ob izviri reke Timava, kjer prihaja po svoji dolgi podzemni poti spet na dan reka Reka, ki sicer ponikne v Škocjanskih jamah. Tu je bil tudi benediktinski samostan, ki je bil prvi izmed tovrstnih samostanov v Oglejskem patriarhatu (ustanovljen v 6. stoletju) in je imel veliko vlogo tudi pri pokristjanjevanju Slovencev. Štivan je bil do leta 1555 glavno pristanišče za oglejsko pokrajino. Tedaj je bilo pristanišče uničeno, v 18. stoletju pa je to vlogo prevzel Devin. Tudi sicer velja Štivan z Barbano pri Gradežu in Oglejem za romarsko destinacijo Primorcev, predvsem Kraševcev. Že od starega veka naprej so se tu ustavljali romarji na poti v Rim in Sveto deželo.

Naš dan po Laškem smo končali s prelepim razgledom z vrha Selsjana na Selsjanski zaliv in novo turistično naselje Portopiccolo, ki je zraslo na območju zapuščenega kamnoloma. Hvaležni smo gospodu Karlu, da si je vzel dan za nas in nam razkazal to deželo, v kateri sobivajo Slovenci, Italijani in Furlani (zdaj pa sploh postaja multietnična!), ki je polna zgodovine, pomembne tudi za Slovence in seveda Primorce z obeh strani meje, deželo, ki je tako blizu nas, pa je sploh ne poznamo.

Zdenka Žigon

Katja Ferletič

TAKI SMO (76)

"Instagram killed the eBay star"

Veliko ljudi preprodaja na spletu stare predmete ali nezaželjena božična darila, v Nemčiji pa je naveličana gospa skušala prodati svojega moža na spletni dražbi portala eBay, kjer je objavila oglas za prodajo "rabljenega" moža za 18 evrov - brez možnosti vrnitve blaga! Na eBayju zasebniki in podjetja prodajajo marsikaj: pred rojstvom angleškega "royal baby", sinčka princa Harryja in soproge Meghan Markle, so za dvajsetkrat višjo ceno (do 2900 evrov) na dražbi prodajali plišaste medvedke, ki je bil na uradni spletni trgovini kraljeve družine že razprodan. Za zbiratelje in ljubitelje tehnoloških predmetov znamke Apple je bil na voljo prvi iPod, ki ga je podjetje iz Cupertino predstavilo daljnega leta 2001 - zavitega v originalno embalažo so prodali celo za 19.995 dolarjev (petdesetkrat večjo vsoto od začetne prodajne cene 399 dolarjev). Tako so na dražbi za skromnih 3900 evrov prodali tudi sliko neprecenljive vrednosti francoskega umetnika Eugenea Delacroixa in celo okostnjak dinosavra B-T Rex za 2,95 milijonov dolarjev.

Nedvomno je eBay še vedno eno najbolj uspešnih spletnih podjetij, ki je specializirano v internetnih dražbah in nakupovanju. Na portalu ljudje in mnoga podjetja kupujejo in prodajajo najrazličnejše predmete, nove ali rabljene, in storitve, kjerkoli in kadar koli. Poleg začet-

ne strani eBay, ki je namenjena ZDA, obstajajo še druge strani eBay, namenjene drugim državam (teh strani je približno 30). To je velika spletna platforma za "ecommerce", dosegljiva z računalnika ali aplikacije na pametnem telefončku, kjer lahko zasebniki objavljajo svoje oglase, podjetja pa ustvarjajo prave spletne trgovine s popolnim katalogom izdelkov, prodaje pa so lahko neposredne, takojšnje ali pa s sistemom dražb. Podjetje eBay je nastalo 3. septembra 1995 v kraju San Jose v Kaliforniji, kjer si je računalniški programer, Američan iranskega rodu, Pierre Omidyar, zamislil spletno platformo "ecommerce" kot del svoje spletne strani. Prvotno se je stran imenovala AuctionWeb - Omidyar je ustvaril prvo spletno stran dražb "on-line" na svetu; prvi predmet, ki ga je na njej prodal, pa naj bi bil pokvarjeni laserski kazalec. Spletno stran so uradno predstavili leta 1998, kmalu je požela izjemne uspeh in Omidyar je postal milijarder. V naslednjih letih je spletna dražbena hiša kupila drugi dve pomembni družbi: leta 2002 si je za 1,5 milijarde dolarjev prilastila PayPal - plačilni sistem, ki se za identifikacijo uporabnika poslužuje elektronskega poštnega naslova, leta 2005 pa še internetno komunikacijsko podjetje Skype, ki ga je leta 2011 prodala velikemu Microsoftu. Za brskanje po eBayju ni potrebna registracija, če pa želimo kupovati ali prodati na spletni strani, moramo nujno imeti svoj "account" in veljaven PayPal račun. Ta spada med

največje in najbolj priljubljene plačilne sisteme med spletnimi trgovci in potrošniki, deluje na osnovi elektronskega naslova, osebne gesla in vsakokratne spreminjajoče zaščitne številke. Samo z enim klikom sistem pošlje plačilo po spletu, vse informacije uporabnikov pa so zaščitene: finančni podatki pošiljatelja, številka kreditne kartice oz. številka računa so prejemniku skriti, to pa preprečuje zlorabo podatkov, edini stroški so povezani s plačevanjem provizij za posredovanje pri plačilnem prometu. Podjetje eBay namerava s časom postati manj odvisno od tega plačilnega sistema, veže pa ju pogodba do leta 2020, PayPal pa bo ostal uporabljivo plačilno sredstvo na spletni strani vsaj do leta 2023.

Na eBayju potekajo nakupi kot na vseh platformah elektronskega poslovanja: ne glede na to, ali kupuje od zasebnika ali podjetja, mora uporabnik plačati za to, kar je kupil, seveda ima pri tem tudi posebne pravice, ki zagotavljajo varnost pri nakupih. Kupci lahko pustijo povratne informacije, mnenja o nakupu, in tako pomagajo in svetujejo drugim, ki se odločajo za nakup in ne vedo, ali je prodajalec vreden zaupanja ali ne. Pomembna lastnost te spletne strani je možnost neposredne prodaje predmetov ali storitev: zasebniki prodajajo ponavadi stare, rabljene predmete, podjetja pa lahko s plačilom ustvarijo na portalu svojo spletno trgovino. Kdorkoli kaj prodaja na

eBayju, pa je v polnosti odgovoren za poslovno delovanje.

V zadnjih letih ogroža uspeh spletne dražbene hiše poslovanje številnih drugih podobnih spletnih strani. Na prvem mestu je za vse trgovce, ki želijo kaj prodati na spletu, gotovo velik Amazon - predstavnik eBayja so lani v Kaliforniji celo sprožili tožbo zoper upravitelje Amazona, češ da so ti povsem nezakonito vdrl v njihov notranji sistem, si prilastili elektronske naslove prodajalcev in jih skušali prepričati, naj zapustijo spletno dražbeno podjetje. Težave danes ustvarja tudi vedno več manjših podjetij (Blomming, Etsy, Shopify, Bigcommerce, Bonanza, Prezzi Shock in Subito. it v Italiji), z velikim presenečenjem pa se celo orjaški spletni družbeni omrežji Facebook in še posebno Instagram spreminjata v platforme za spletno nakupovanje. Na najbolj "vizualnem" družbenem omrežju, ki ima v gosteh približno 2,4 milijarde uporabnikov, bo v kratkem nameščena možnost neposrednega nakupovanja predmetov, ki jih bodo predstavljali vplivneži, filmske zvezde, glasbeniki. Prodajna strategija že sloni na promocijskih, reklamnih objavah, ki se vrstijo med običajnimi objavami in ciljajo na isto skupino "community" uporabnikov - njihov namen je izkoristiti odnos, ki ga imajo uporabniki s svojimi idoli na Instagramu, in jih prepričati za nakup, po novem pa bo ta postal možen kar na družbenem omrežju - nič lažjega!

ganinija. V bližini je tudi cerkev malteških viteзов. Za cerkvijo je še ohranjena njihova bolnišnica (hospic), kjer so se ustavljali romarji na poti iz Štivanja v Oglej in naprej v Jeruzalem, Rim. Prispeli smo v Oglej. A ogledali smo si ga drugače kot navadno. Najprej smo se ustavili v samostanu tik pred Oglejem. To je bil samostan benediktink. V ta red so prihajale redovnice iz nemških plemiških družin, zelo izobražene in so odlično in odločno vodile samostan in svoja posestva tako, da so bile priznane in uveljavljene tudi pri takratnih posvetnih in cerkvenih oblasteh. Zdaj so posesti v lasti različnih oglejskih družin, v samostanski zgradbi pa je Muzej zgodnjega krščanstva (Museo paleocristiano). V bližini smo obiskali pred kratkim restavrirano rimsko pokopališče, ob kanalu pa še cerkvico štirih devic - mučenk.

Na južnem koncu naselja pa je na (edinem) bližnjem peščenem gričku cerkev sv. Marka s pokopališčem. Po izročilu naj bi se tu izkrcal sveti Marko, ko je prišel iz Aleksandrije v Oglej oznanjat evangelij. Tukaj sem se spet srečala z neverjetnim dolgim opušenim poslopjem, za katerega sem že več let kar nekaj ljudi spraševala, kaj je. Bilo je posestvo: v pritličju so bili hlevi, prostori za živino,

krajine, iz zasedenih območij Slovenije in Istre. Jetniki v tem taborišču so opravljali prisilno delo na bližnjih posestvih. Iskali smo lokacijo tega taborišča, a žal tudi domačini niso vedeli nič o njem.

Vrnili smo se v Tržič, se okrepčali v Marini Hanibal, se sprehodili po mestnem sprehajališču ob morju proti Marini Julii in si ogledali tudi to znamenito plažo. Sledil je ogled Tržiča. Znamenita ladjedelnica, ki jo je osnovala družina Cosulich (prišli so z Mallega Lošinja) je (in še vedno) zaznamovala gospodarski razvoj Tržiča. Zdaj je podjetje v lasti ladjedelniške družbe, je največje ladjedelniško podjetje v Evropi in eno izmed največjih na svetu, izdeluje največ potniške ladje (ladje za križarjenje, trajekte), v letih med obema vojnama pa so izdelovali tudi letala in celo železniške vagoni. V eni od upravnih stavb je postavljen muzej ladjedelništva. Na prostoru pred vhodom je večjezičen spomenik vsem delavcem ladjedelnice, ki so padli med drugo svetovno vojno. Lastniki so poskrbeli tudi za svoje delavce. Zgradili so pravo mesto s samskim domom za samske delavce in z družinskimi hišami z manjšim vrtom za delavce z družinami. V sklopu tega so tudi trgovine, lokali in prostori za preživljanje prostega časa. Na večnamenskem

Benečija / Lieška fara ob godu sv. Marka Procesija in maša

Pred leti je bilo pri nas v Benečiji, na dan sv. Marka, v navadi prirejati "rogazioni". To so procesije po vaseh in poljih, na katerih se pojejo litanije vseh svetnikov, medtem ko župnik blagosla-

vlja pridelek.

V Lieški fari (Garmak) je danes ostala samo procesija v Hostnem, ki se začne pri vaški kapelici in se konča z mašo v cerkvi sv. Matije, ki se nahaja na vzpetini vrh vasi. Po navadi ta

procesija ni prav na dan sv. Marka, ampak ko se v tej cerkvi praznuje god sv. Filipa in Jakoba apostola, prve dni maja.

Pri maši se pojejo tudi stare slovenske pesmi. Po maši vaški komite pripravi manjši praznik in ponudi nekaj jedi v okrepčitev, medtem ko igra harmonika in ljudje zapojejo, da odmeva po dolini.

Margherita Trusgnach

Papež Frančišek odobril romanja v Medžugorje

Pričakovanja večje udeležbe na evropskih volitvah!

V obdobju pred volitvami v evropski parlament so v Sloveniji temu dogodku namenili veliko pozornosti in razmišljanj s poudarki, da je evropska povezava del naše biti in prihodnosti. To dejstvo utemeljuje zavezo, da bi se morali v čim večjem številu udeležiti tudi volitev v evropski parlament. Toda pred temo o volitvah, ki so ji v slovenskem katoliškem tedniku Družina namenili posebno pesem, bom navedel nekaj morebitnih težav in nevarnosti, očitnih iz trditve nekaterih politikov, in opozoril nanje. Gre za že dokazana dejstva in trditve, ki pa jih vlada-joča politika in sedanji koalicijski naklonjena javna občila niso ocenili in komentirali. V utemeljivih trditvah in kritikah zoper obrambnega ministra Karla Erjavca, ki jih bo obravnaval in ocenil Državni zbor na izrednem zasedanju, je Žan Mahnič, poslanec iz opozicijske SDS in podpredsednik parlamentarne komisije za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb, na novinarski konferenci zatrjeval tudi naslednje: "Karl Erjavec je izrazilo proruski politik, ki Slovenijo vodi stran od njenega zavezništva" (Najbrž misli na Zvezo Nato, dodajam M. D.) "in dela vse, da ne bi izpolnili zavez in

obljub, ki sta jih Natu dala Alenka Bratušek in Miro Cerar kot predsednika vlade. Karl Erjavec je očitno zaradi navodil iz Moskve tudi razveljavil projekt nakupa kolesnikov 8x8 tipa boxer, projekt, ki ga je odobrila vlada Mira Cerarja ob soglasju zaveznikov. Nekdo, ki dnevno laže in zavaja, ne more biti minister za obrambo, ker je nevaren za demokracijo". Kritikom ministra Karla Erjavca je posredno pritegnil tudi evropski poslanec iz stranke SDS, ki kandidira tudi za nov mandat, dr. Milan Zver. Po njegovem v Sloveniji "deluje peta kolona, ki v nasprotju z izraženo ljudsko voljo hoče povrnitev beograjskega in moskovskega režima v Sloveniji. Njihove lovke so povsod". O prihodnosti Slovencev in Slovenije razmišlja tudi Dejan Steinbuch, urednik spletne strani Portalplus. Na njej je zapisal, kar je povzel tudi slovenski katoliški tednik Družina, in

sicer tole: "Če bo šlo tako naprej, bo maja 2020 že tri četrt Slovenije objokavalo štiridesletnico smrti Josipa Broza Tita, jugonostalgija pa utegne doseči razsežnosti kolektivne histerije. Samo vprašanje časa

in Jugoslavijo je v Sloveniji vsako leto večja in postaja svojevrstni fenomen, ki vzbuja pozornost tudi v mednarodnih političnih in znanstvenih krogih". (Navajam, da nostalgija po eni od razlag oziroma definicij pomeni "hrepenenje po čem, kar nam je bilo pri srcu", pripisal M. D.)

O Evropski zvezi oz. uniji je bilo v kampanji pred volitvami v njen parlament, 26. maja, veliko razlag in mnenj, tudi o tem, kaj sploh je ta povezava. Razni govorniki in tudi samozvani politiki so javnost in volivce prepričevali, da je obstoj povezave pogoj za obstoj in razvoj Slovenije, ali pa "dokazovali", da bo EU razpadla zaradi vloge in pritiskov velikih in mogočnih držav, kot so ZDA in Kitajska. Po mnenju Janeza Janše, predsednika SDS, "je za nas Slovence obstoj EU pomemben predvsem zato, ker ta povezava predstavlja najugodnejše mednarodno okolje, v katerem smo doslej bivali". Toda Janša je tudi kritičen, ko

poudarja, "da je Slovenija v obdobju članstva v EU v svojem razvoju krenila globoko nazaj, kar zadeva evropske vrednote, saj se slabe stvari, ki se dogajajo v Sloveniji, ne dogajajo v nobeni drugi članici EU". V predvolilni kampanji je bilo sicer pogosto ponovljeno, "da Slovenci potrebujemo takšno Evropo, ki bo spoštovala in zagovarjala naše vrednote, naš način življenja in našo kulturo".

Evropsko povezavo pred volitvami v njen parlament domnevno najbolj slabijo, pretresajo, izstop Združenega kraljevstva (brexit) iz nje, teroristični napadi in vpadi nezakonitih migrantov. Za osem slovenskih mandatov v evropskem parlamentu se bo na volitvah 26. maja potegovalo kar štirinajst kandidatnih list, s skupaj okoli sto kandidati. Za izvolitev slehernega poslanca bo najbolj pomembna volilna udeležba. Na tokratnih volitvah naj bi bila po napovedih bistveno večja, kot je bila na prejšnjih volitvah v evropski parlament. V Sloveniji je tedaj znašala komaj okoli 25 % od skupnega števila volivcev, kar je bilo najmanj od vseh držav članic EU. V Ljubljani so odprli Medijski

center Andreja Slavka Uršiča. Imenuje se po znanem časnikarju, rodoljubi in demokratu iz Kobarida, ki je bil ugrabljen, odpeljan v zapor v Ljubljano, od tedaj pa je o njem izginila vsaka sled. Bil je umorjen, ne ve se kdaj, ne ve se tudi, kje je njegov grob. Andrej Slavko Uršič je leta 1947 v Gorici začel izdajati časopis Demokracija, ki je bil torej predhodnik tednika z istim imenom, ki zdaj izhaja v Ljubljani. V medijskem centru, poimenovanem po Andreju Slavku Uršiču, bo imela sedež in prostore televizijska postaja Nova24TV. Odprtju je sledila okrogla miza o stanju v slovenskih medijih v totalitarizmu in zdaj. Med udeleženci in razpravljalci je bil tudi časnikar, urednik ter politični in narodni delavec, Ivo Jevnikar iz Trsta. Zanimanje in odmeve vzbuja sporočilo iz Vatikana, da je papež Frančišek odobril romanja vernikov v Medžugorje, in to "zaradi velikega pritoka ljudi, ki prihajajo v Medžugorje, in zaradi obilnih sadov milosti, ki iz tega izvirajo". Ta odobritev pa še ne pomeni uradnega priznanja Marijinih prikazovanj, ki naj bi se dogajala v Medžugorju".

Marijan Drobež

SNG Nova Gorica

Predstava Realisti je v aprilu obeležila 55. ponovitev

Na domačem odru je ansambel Slovenskega narodnega gledališča Nova Gorica 23. aprila zabeležil 55. ponovitev predstave *Realisti*, ki je premiero doživela v lanski sezoni pod smelo taktirko režiserke Tijane Zinajič. Komedijska *Realisti*, pravzaprav "nadrealistični mozaik skečev in songov", izpod peresa Jureta Karasa je na letošnjem Festivalu

vsakdanjega življenja, kot so medosredski odnosi, ki niso zmeraj taki, kot bi morali biti, zdravo življenje, ekologija, problem migrantov in še marsikaj. 55. ponovitev predstave, v kateri iskriivo, pa tudi s kritično nabritostjo, igrajo Peter Harl, Jure Kopušar, Matija Rupel, Urška Taufer in Žiga Udir, z njimi pa je še pianist Anže Vrabc, je bila posebna, saj so si jo ogle-

gledališče Kranj), ki so uprizorili za gluhe štiri predstave, *Realiste*, *Mazohiste*, *Žogico Marogico* in *Zabavo za Borisa*. Predstave so tolmačili Nataša Kordiš, Natalija Spark, Martin Klepec in Karin Brumen. Vsi so otroci gluhih staršev, ki so znakovni jezik spoznavali že od rojstva. Predstavo *Realisti* je v Novi Gorici tolmačila Karin Brumen, ki je na svoji poklicni poti že

Foto David Verlič

Dnevi komedije v Celju prejela nagrado občinstva in strokovne žirije. Povrhna vsega pa je režiserka Tijana Zinajič dobila naziv *Zlahtna komedijantka*. Predstava se je ovenčila tudi z zlatim levom na festivalu v Umagu. Gostovala je po številnih odrih v Sloveniji. Komedijska v obliki kabareta v duhovitem slogu spregovori o temah iz

dali tudi gluhi. Ponovitev je spadala namreč v projekt *Gledališki tolmač*, ki si ga je zamislilo in organiziralo Društvo gluhih in naglušnih Ljubljana ob podpori NLB in v sodelovanju s štirimi slovenskimi gledališči (ob omenjem SNG Nova Gorica so bili še Anton Podbevšek Teater, Lutkovno gledališče Ljubljana in Prešernovo

vogoriški uprizoritvi *Realistov*, navdušeni nad komedijo. Ustvarjalcem predstave so se pridružili na praznovanju ob vabljeni torti, ki jo je podarila Pekarna Vintola iz Volčje Drage. To je bila enkratna izkušnja ne samo za gluhe in naglušne, ampak tudi za nastopajoče igralce.

IK

Tino Mamić

DALMATINO

21

Šmarnice

Šmarnična pobožnost zadnja desetletja malce usiha. Tako se vsaj zdi. Ponekod otrok v cerkvah za šmarnice sploh ni več. Zato šmarnic ponekod sploh nimajo več ali pa berejo šmarnice za odrasle. Tudi to namreč obstaja. Roko na srce, otrok tudi pri nedeljskih mašah ni več niti približno toliko kot včasih. In ne pri verouku. In ravno zato so šmarnice posebna pastoralna priložnost. Za župnike in za laike. S šmarnicami lahko pritegnejo v cerkev otroke, pa tudi njihove starše. Je pa res, da morajo šmarnice biti otroške, ne odrasle. Tudi petje, kampak. Res je, da imamo starejši raje ljudsko petje. A z ljudskim petjem, posebej takim upočasnjem, pri katerem sodelujejo le po tri ostarele gospe, otrok ne bomo pritegnili. Ravno obratno. Po drugi strani pa je župnikov nagovor, ki je pripravljen za otroke, velikokrat tudi za odrasle bolj zanimiv od tiste pridige za odrasle.

Gradnik

Šmarnice so lahko, kljub svoji banalnosti v primerjavi z globinami skrivnosti Velike noči in Božiča, eden od temeljev človekove vernosti. Oziroma pobožnosti. Gradnik pobožnosti. Sam se dobro spominjam, kako smo kot mulci hodili k šmarnicam, zbirali listke in se v pomladnem maju tudi zaljubljali. Ali pa, ko smo, skupaj s šmarnicami, semeniščniki na terasah vsake večer o sončnem zahodu molili rožni venec. Obojega se spominjam močneje in lepše kot, denimo, praznovanj Božiča.

Ko sva s soprogo zato pred tremi leti prvič pripravila šmarnice na našem vrtu, saj med tednom starši v naši vasi zaradi mnogih obveznosti težko najdemo čas, da bi se usedli v avtomobil in odpeljali k maši osem kilometrov daleč, sva bila precej kritična zaradi kratkotrajne šmarničnega branja. Bilo je slogovno neposrečeno, literarno ubogo in za otroke pretežno. To sem takrat tudi napisal v neki kolumni. Niso vse šmarnice šmarnične.

Šmarnične šmarnice

Zato sem lani pri znanecu župniku našel neko staro, napeto šmarnično zgodbo, kar se je pokazalo kot strel v polno. Otroci so napeto poslušali in vedno glasno zavzdihnili, ko se je poglavje končalo ravno v najbolj napetem trenutku.

Čeprav imam na zalogi še eno podobno zgodbo, pa sem letos vendarle najprej preveril, kaj je za šmarnice letos pripravila Slovenska škofvska konferenca. Osrednji katehetski urad je izbral

zgodbo o Ignaciju Knobleharju izpod peresa Berte Golobove.

Nad odločitvijo sem bil presenečeno navdušen. Odhitel sem v knjigarno in kupil knjigo, ne da bi jo najprej prelistal. Pesnica in pisateljica, ki posebej zna pisati tudi za otroke, je bila zame vnaprejšnje jamstvo za lepo in pravilno slovenščino kakor tudi za sporočilo na dveh ključnih vrednostih stebrih. Vzgoje v slovenstvo in vzgoje v krščanstvo.

Krščanski in slovenski junak

Nisem se uštel. Posebej tudi zaradi zgleda Ignacija Knobleharja, velikega Slovenca, raziskovalca in kristjana. Prav misijonar Knoblehar, ki je odkrival nove predele Afrike in v rasističnem 19.

stoletju trdil, da črnici niso nič manj inteligentni od belcev, je pravi zgled samozavestnega kristjana in Slovenca, ki tako primanjkuje v slovenskem zgodovinsko. Slovenski zgodovinarji smo namreč že stoletja tako determinirani z jokajočo zgodovino, kar ne ustreza najbolj resnici. Knoblehar je dokaz, da v naši zgodovini nimamo samo antijunakov, tihotapcev soli in zakopanih spečih kraljev. Slovenci so namreč pisali prve slovenske cele vrste jezikom v obeh Amerikah in Afriki. Slovenci so tudi odkrivali svet, predvsem v

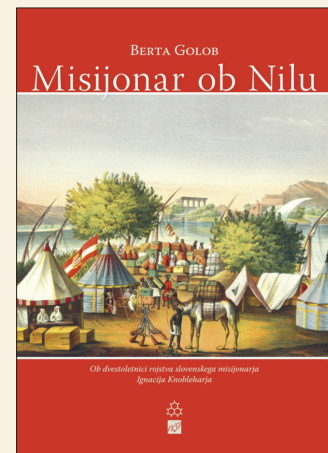
Severni Ameriki in Afriki. In takih junakov je še danes veliko. Če omenimo samo Pedra Opeko in Marka Ivana Rupnika. To so dokazi, da Slovenci nismo narod hlapcev, ampak da nam je ta stereotip nekdo vsilil.

Pri Golobovi sem spet pomislil na rek Nomen est omen. Rek rimskega dramatika Plavta sicer nima najboljšega prevoda (Ime je pomen), zato ga uporabljamo v izvirniku. Pomeni, da se v pomenu imena skriva tudi karakter nosilca imena. Golob je simbol Svetega Duha, ki je vir človekovega navdiha in idej. Hkrati je golob preprost in dober, blag kot belolasa pisateljica Golobova sama. Njena lepa in razumljiva beseda o Knobleharju v letošnjih šmarnicah ima tudi veliko pomenov, skritih med vrsticami. Zdi se, da je med pisanjem imela pred seboj tudi odrasle. Ko sem knjigo začel brati drugič, sem tega opazil posebej veliko.

Misijonarka

Golobova se je spet pokazala kot oznanjevalka evangelija, sodobna misijonarka. Naj kot zanimivost omenim, da za svoja dela z versko vsebino največkrat ne vzame nikakršnega plačila. To danes ljudje težko verjamejo, kaj šele razumejo...

Letošnje šmarnice so tako moje ene najlepših doslej, kljub hladnemu in deževnemu majniku.

Katja Ferletič

STARE JEDI V NOVIH LONCIH (38)

Letos imamo doma občutek, da so se velikonočni prazniki kar dolgo raztezali. Verjetno so za to krive naše počitnice na Balkanu: odpotovali smo na veliki četrtek, najprej je bilo na vrsti mesto Zadar, nato Split, od tam pa naprej v Mostar in Sarajevo. Potovali smo z avtom, z mletjem kilometrov pa smo se oddaljevali od našega katoliškega sveta in se poglobljali v tuj muslimanski in pravoslavni svet. V Bosni je delitev med dvema kulturama tako očitna, da tujca skoraj spravlja v zadrego. V sarajevski Baščaršiji v restavracijah ne nudijo alkoholnih pijač,

ljudje kadijo nargileje, trgovci prodajajo preproge in pije se prava turška kava, skuhan v bakreni džezvici. Le nekaj metrov po "meji", zapisu "Sarajevo Meeting Of Cultures", ki je natisnjen na tlakovani cesti v središču mesta, je jasno, da je tu stična točka med vzhodnim in zahodnim svetom, med turškim, islamskim življenjem in katoliškim, "avstro-ogrskim" Zahodom - z enim samim korakom lahko stopimo iz ene kulture v drugo.

Sarajevo smo zapustili na velikonočni ponedeljek in se napotili v Srbijo. V Trbušanih, zaselku v bližini mesta Čačak, smo bili gostje pri teti Darji, mamini sestri, ki se je pred štiridesetimi leti tja poročila; kljub temu da je katoličanka, je vžljubila tamkajšnje navade in verske obrede pravoslavne vere. Teta z družino pride na Vipavsko vsaj nekajkrat na leto, jaz pa sem zadnjič bila pri njej doma še kot otrok, tako sem se letos končno odločila, da jih obiščem. Z zanimanjem sem primerjala podobo mesta Čačak, ki je postalo moderno, "evropsko" mesto, s svojimi bledeimi spomini. Veliko novosti sem opazila, gotovo pa je srbsko gostoljubje ostalo nespremenjeno, še posebno v tednu po naši Veliki noči, ko se oni šele pripravljajo na praznik, ki v pravoslavju nastopi teden kasneje kot v katoliški Cerkvi. Ko v Srbiji stopi človek v hišo, ni pomembno, ali je to sorodnik, prijatelj ali kdo, ki je slučajno prišel mimo, vsakega lepo sprejmejo in pogostijo. Gostu najprej postrežejo z vodo in "sladkom", to je sadje, skuhan v sladkorju, ki si ga vsak vzame z žličko, seveda pride na vrsto tudi kava in doma kuhano žganje, rakija - "Kava brez rakije je kakor poljub brez brk", tako pravijo. Če gost ostane več časa v hiši, mu gospodinja ponudi nekaj "vmešanega", to se pravi domače pecivo, piškote ali tradicionalne "jabučare" - pecivo iz vlečenega testa in naribanih jabolk. V primeru daljšega obiska, bo gost dobil tudi kosilo ali večerjo, gospodinja ga ne bo vprašala, ali se jim želi pridružiti, samo po sebi umevno je, da mora biti vsak postrežen. V Srbiji ni določenih urnikov za obroke: kosi in večerja se ob katerikoli uri, ko se pač pride v hišo, in teta mi je povedala, da nikoli ne kuha le za eno ali dve osebi, vedno mora hrane zadostovati še vsaj za drugi dve, in komurkoli pride zraven, enostavno rečejo: "Usedi se, bomo jedli!". Gospodinja postreže s "predjelom", sirom, kajmakom (to je slastni mehki mlečni izdelek, ki ga pridobivajo iz zornjene smetane kuhanega ovčjega ali kravjega mleka), kuhanimi jajci, narezano šunko in špohom, ajvarjem, sezonskimi domačimi solatami iz kislega zelja in vložene paprike, poleti iz

kumaric in paradižnikov. Ponudijo tudi juho iz domače kokoši "Brez župe nej neč!", "podvarak" iz drobno rezanega kislega zelja, suhih rebrc ali pancete, "sarmo" iz mletega mesa, zavitega v list kislega zelja, in ponavadi pečeno svinjino ali jagnjetino. Na koncu pridejo na vrsto še torte, pite, baklave. Po dolgih kosilih, ko se več časa sedi pri mizi, vpraša gospodinja, ali bi kdo rad kavo, pri tem pa mora biti zelo previdna, saj gost lahko napačno razume, da bi se ga gospa rada znebila, tej kavi rečejo "sikter" - je kava, ki "brzo" spodi ljudi iz hiše. Zelo dolga kosila so "šagre", "slave", ko vsaka družina povabi na dom sorodnike in prijatelje, ker praznuje svojega svetnika, zaščitnika hiše, ki ga vsak mož "podeduje" po svojem očetu (pri teti Darji je to sv. Janez Krstnik, "sveti Jovan"). Vsaka žena mora sprejeti "moževega svetnika", saj Srbi pravijo hiši, v kateri se rodi deklica, "tud-ja kuća", ker je deklica rojena za v "tujo hišo" - gotovo bo morala s svojega doma proč za nevesto, fantje pa bodo ostali doma - za starše je velika sramota, ko dobijo zeta v hišo! Za "slavo" obstajajo določeni obredi: pred poldne nesejo moške v cerkev za blagoslov kuhano pšenico, pomešeno z mletimi orehi, in pogačo, svetnikovo svečo pa kupijo v cerkvi. Doma se mora nato vsak član družine in vsak gost stoje pred svetnikovo sliko pokrižati, popiti požirek črnega vina, pojesti žličko pšenice, košček pogače in izgovoriti "Sretna slava domačine!", šele nato pridejo na vrsto stari recepti in "tradicionalni" jedilnik z mesom, pečenjem in ostalimi dobrotami. V primeru, da goduje domači svetnik na postni dan, ki sta za pravoslavce vsaka sredo in petek v letu ali celih štirideset dni pred Božičem in Veliko nočjo, lahko gospe pripravijo samo postno hrano, torej nobenega mlečnega izdelka, jajc, mesa, nekatere dneve niti rib, med "dnevi na vodi" celo ne smejo uživati olja in kuhajo samo z vodo. Za "postno slavo", kot za veliki teden, pripravljajo zelje, postno sarmo, nekaj riža in "postni pasulj", takega, kot ga je teta Darja ponudila nam v petek in soboto pred pravoslavno Veliko nočjo, ko si vsi voščijo "srečan Uskas" z besedami "Hristos vaskrese!", pravilni odgovor pa je "Vaistinu vaskrese!".

POSTNI PASULJ
Sestavine: 500 g belega fižola, 2 veliki čebuli, 1 velik koren, 2 lista lovorja, 2 stroka česna, 1 rdeča paprika, 1 žlica bele moke, 1 žlica sladke mlete paprike, 100 ml olja.
Priprava: Fižol namočimo že večer pred uporabo. Čebulo, česen in korenje zmeljemo ali zelo drobno narežemo. Rdečo papriko zrežemo na polovico. V večjo kozico damo 50 ml olja in zmleto zelenjavo, popražimo, da čebula postekleni. Nato dodamo fižol, svežo papriko, lista lovorja in zalijemo z vročo vodo (vodna gladina naj bo vsaj 5 cm nad fižolom), solimo, popramo in kuhamo, dokler se fižol ne zmehča. Rdečo papriko vzamemo iz kozice, jo olupimo, da bo lažje prebavljiva, zmečkamo z vilicami in damo spet v kozico s fižolom. V manjši ponvi pripravimo praženje: 50 ml olja segrejem, dodamo 1 žlico moke in 1 žlico sladke mlete paprike, premešamo in zlijemo v pasulj, da se zgosti. Kuhamo še deset minut in serviramo s svežim, po možnosti domačim kruhom.

Če želimo okusnejši pasulj in če ga ne pripravljamo v postnem času, lahko že na začetku kuhanja dodamo koščke prekajene slanine ali svinjskih rebrc.

V. Mednarodni pomladni festival petja

Vsi zbori so se odlično odrezali

V soboto, 11. maja, in v nedeljo, 12. maja, je bil v Vipavski dolini Mednarodni pomladni festival petja, ki ga že peto leto zapored organizira Moški pevski zbor Srečko Kosovel Ajdovščina.

Mednarodni pomladni festival petja je za ljubitelje zborovskega in moškega petja srečanje, ki ga vsako pomlad že nestrpnost čakajo, saj leto za letom ponuja kakovostne sestave, v zadnjih dveh izvedbah pa še posvet o temi moškega petja.

Odprtje festivala je bilo v soboto, 11. maja, v Vipavskem Križu s posvetom o temi moškega petja. Po pozdravnem nagovoru gospoda župana Občine Ajdovščina, Tadeja Beočanina, in uvodnih besedah predsednika MoPZ Srečko Kosovel Ajdovščina, Martina Gregorca, se je začela okrogla miza, na kateri so sodelovali zborovodje Stojan Kuret, Matjaž Šček, David Bandelj, Helena Buhvald, Andrej Makor, moderatorica pa je bila Ana Erčulj. Posvet je načel lepo število tem, povezanih z moških petjem, zborovodje pa so si bili enotni pri dejstvu, da je za rast vsakega zbora potrebno veliko dela, požrtvovalnosti in potrpežljivosti, saj se dobri rezultati pokažejo komaj po 10 letih. Ključna je vzgoja mladih

pevcev, za katere nosijo vso odgovornost pedagogi, poleg tega pa je potrebno veliko izvirnosti tudi pri izbiri programa. Vsak zbor lahko dobro deluje, če ima složno jedro, če so pevci med seboj

povezani, se radi skupaj družijo, če stremijo po napredku in skupnem poustvarjanju. Iz tega sledi, da zborovska tekmovanja niso cilj delovanja neke skupine, pač pa le pot oz. način, kako izboljšati kakovost samega sestava. Prvi koncert je bil na sporedu v soboto, 11. maja, zvečer v grajski kleti v Vipavskem Križu, kjer se je predstavilo sedem skupin. Večer so uvedli gostitelji, MoPZ Srečko Kosovel Ajdovščina, pod vodstvom Andreja Makorja, sledila sta nastopa moškega zbora Pobje iz Črnege Vrha in moškega zbora Vres s Prevalj. Zelo lepo se je izkazal oktet Vrnica iz Nove Gorice pod umetniškim vodstvom Matjaža Ščeka, zatem pa so stopili na oder še gostje iz Italije: Fantovska skupina Emil Komel iz Gorice in moški

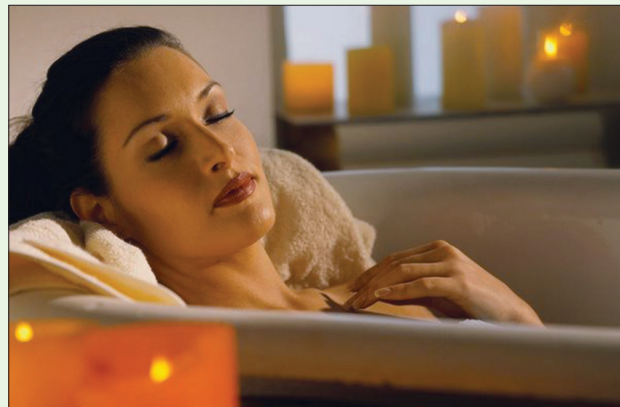
predvsem nastop Deško-fantovskega zbora Emil Komel (na sliki), ki je očaral občinstvo s svojo zvočnostjo in tenkočutno izvedbo skladb. K uspehu V. Mednarodnega pomladnega festivala petja so pripomogli Občina Ajdovščina, Zveza kulturnih društev Ajdovščina in Krajevna skupnost Vipavski Križ. V. Mednarodni pomladni festival petja v organizaciji Moškega pevskega zbora Srečko Kosovel Ajdovščina je letos privabil res številno in raznoliko občinstvo, tako iz Vipavske doline kot tudi iz bolj oddaljenih krajev in iz Italije ter številne pevce in priznane dirigente, ki so se udeležili obeh koncertnih večerov. Organizatorji, Moški pevski zbor Srečko Kosovel, že snujejo nove načrte za prihodnje leto spomladi.

Erika Brajnik

NATUROPATSKI NASVETI (244)

Na jetra mi greš! (2)

Drenažo izvajamo tako, da tonificiramo in okrepimo organ, ki je šibak, v tem primeru so to jetra. Ko smo okrepili - tonificirali jetra, lahko šele izvedemo razstrupljanje, če je le-to še potrebno! Dobro tonifikacijo in drenažo jeter izvajamo s kopeljo iz njivske preslice. Njivska preslica je zdravilna prarastlina, ki krepi jetra, in ko 20 minutah ti z laserjem izničijo madež, cena pa je 250 evrov. Pa sem si mislila, saj ne bo nič pomagalo, če ne odpravim vzroka, če ne okrepiš jeter, ki povzročajo madež; ta se bo namreč čez nekaj mesecev ali let ponovil! **KOPEL IZ NJIVSKE PRESLICE:** 100 g njivske preslice damo v 3 litre vode in pustimo stati čez noč. Naslednji dan to skuhamo in pustimo vreti 20 minut. Potem precedimo, zelišče ostane v situ, voda pa gre v kad. Nato dolijemo tople vode do prsi. V vodi se namakamo 20 minut. Potem se zavijemo v brisačo in se gremo potiti v posteljo. Tisti dan, ko izvajate kopel iz njivske preslice, spijte vsaj 3 litre vode. Kdor ima krčne žile, naj drži noge iz vode, pomembno je, da so organi v vodi. Najbolje je, da se kopel izvaja enkrat na teden, ob polni luni pa kopel veja za 3! Jetra se sicer ne bodo okrepila brez jasnih navodil v prehrani!

ostane v situ, voda pa gre v kad. Nato dolijemo tople vode do prsi. V vodi se namakamo 20 minut. Potem se zavijemo v brisačo in se gremo potiti v posteljo. Tisti dan, ko izvajate kopel iz njivske preslice, spijte vsaj 3 litre vode. Kdor ima krčne žile, naj drži noge

iz vode, pomembno je, da so organi v vodi. Najbolje je, da se kopel izvaja enkrat na teden, ob polni luni pa kopel veja za 3! Jetra se sicer ne bodo okrepila brez jasnih navodil v prehrani!

Spomniti se, da mi je neka gospa razlagala o laserski terapiji, ki izniči starostne madeže. V

/ dalje
www.saeka.si

NOVI
GLAS

ODGOVORNI UREDNIK Jurij Paljk, e-mail paljk@noviglas.eu
Izdajatelj Zadruga Goriška Mohorjeva - Predsednica Franka Žgavec
Registriran na sodišču v Gorici 28.1.1949 pod zaporedno številko 5 - št. ROC 3385

Uredništvo v Gorici: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 550330, faks 0481 548808, e-mail gorica@noviglas.eu

Uredništvo v Trstu: Ulica Donizetti 3, 34133 Trst, tel. 040 365473, faks 040 775419, e-mail trst@noviglas.eu

Uprava: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 533177, faks 0481 548276, e-mail zadruga.gm@gmail.com

www.noviglas.eu

TISK: Centro Stampa delle Venezie Soc. Coop. a.r.l., Via Austria, 19/B - 35129 Padova PD, tel. 049 8700713 - faks 049 8073868; e-mail cdascv@libero.it

LETNA NAROČNINA: Italija 50 evrov, Slovenija 50 evrov, inozemstvo 100 evrov - Poštni tekoči račun 10647493

PODPORNA LETNA NAROČNINA: 100 evrov

Bančni podatki: IBAN: IT 61 H 0892812400013000730643, SWIFT ali BIC koda: CCRTIT2TVO0
naslovljen na: Zadruga Goriška Mohorjeva - P.zza Vittoria/Travnik 25 - 34170 GORICA.

OGLAŠEVANJE: tel. št. 0039 0481 533177 - e-mail gorica@noviglas.eu

Jamčenje zasebnih podatkov: v smislu zakonskega odloka št. 196/03 (varstvo osebnih podatkov) jamčimo največjo zasebnost in tajnost za osebne podatke, ki so jih bralci posredovali Novemu glasu. Bralci lahko brezplačno zaprosijo za spremembo ali izbris podatkov, ki jih zadevajo, kakor tudi izrazijo svoje nasprotovanje rabi le-teh.

Novi glas je član Združenja periodičnega tiska v Italiji USPI in Zveze katoliških tiskov v Italiji FISC
Izdajanje našega tednika Novi glas podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovencev v zamejstvu in po svetu

Tednik Novi glas prejema neposredni državni prispevek v skladu z zakonom 7.8.1990 št. 250

Novi glas prejema javna sredstva za medije.

Novi glas je kot član združenja FISC tudi v inštitutu IAP (Istituto dell'Autodisciplina Pubblicitaria) in spoštuje njegov kodeks

To številko smo poslali v tisk v torek, 21. maja 2019, ob 13. uri

Še utripa slovensko srce ...

Iskanje identitete

Na Facebooku je zadnje čase najti čisto vse. Tu lahko prebereš novice, črno kroniko, razpravljajš o politiki, seveda pa se moraš vseskozi otepati lažnih in zavajajočih novic. Avseeno, če si pozoren na kakovost, informacij ne manjka. Tako včasih pobrskam tudi po poročilih in novicah slovenskega deželnega sedeža Rai. Tokrat me je pritegnila vest o občini, v kateri živim, lahko bi celo rekla, o občini, ki mi postaja domača občina. To je Prapотно, Prepotto, vasica med vinorodnimi griči, ki leži ravno ob vhodu v meni tako ljubo Idrsko dolino. Menda sem bila hudo neolikana, priznam, a včasih ne poznam srednje poti, ko sem pod komentarje napisala, da se ne strinjam z izjavo, da je ozemlje posejano predvsem s furlanskim prebivalstvom. Napisala sem, da to ni res. Predvsem, ker me je zabolelo, saj sem po nekaj letih, kar tu živim, zaslutila in začutila ranjeno slovensko dušo te doline, ki še živi, ki še obstaja, ki je kljub vsemu prevladujoča. In jo lahko odkriješ, samo če upočasniš korak, prislusneš ljudem in gledaš na te vasice skozi lečo preteklosti. Idrska dolina, ki je, čeprav mnogi tega ne vedo, tako kot tudi Terska dolina, del Benečije, je še vedno slovenska. Kljub vsemu, kljub raznorodovanju, kljub vasem, ki se praznijo. Kljub boleči tišini, ki jo včasih zmoti tuja, furlanska govornica. In je, vsaj tako nanjo gledam jaz, ki

tu živim, najlepša in najbolj skrivnostna izmed vseh teh dolin. Dolina, v kateri prebivajo škrti, krivopete in kjer straši lintver. Prapотно, kmalu bomo na teh razmajanih, razdejanih cestah dobili tudi slovenske tablice in slovenske kažipote, je vse manj obljudena občina, in šteje zdaj le 750 prebivalcev. V prejšnjem stoletju pa jih je bilo še nad 2000. Ljudje umirajo, mladi ne vedo, kaj bi v kraju, v katerem je edina gospodarska panoga intenzivno, skoraj industrijsko vinogradništvo. Pa čeprav bi lahko bila divja, neokrnjena, zelena dolina s smaragdno reko, ki je sicer po definiciji hudournik, prilačna turistična destinacija. To kaže tudi pohod po vinogradih, Marcia dello Schiopettino, Pohod pokalce pravzaprav, ki ga krajevna Pro loco prireja zadnjih nekaj let in privablja na tisoče udeležencev. Vsi so tu ne samo z namenom, da se nahodijo, ampak predvsem da se naužijejo lepote teh razglednih, nežnih, zelenih vinorodnih gričev. Dolino spoznavam počasi. Benečija ne mara tistih, ki se ji vsiljujejo. Benečija sprejema tuje z zadržkom. Previdno. Kajti potujčevanja je bilo tu veliko. Preveč. Pa tudi tistih Slovencev ne

mara, ki gledajo na te dragocene doline zviška, z nekakim usmiljenjem, iščoč zabavno folkloro, o kateri bodo potem pisali in pripovedovali prijateljem. Benečija ni folklor, Benečija so ljudje, ki vztrajajo. Benečija ima pogum, kot je pred kratkim lepo povedala senatorka Tatjana Rojč, ki ga Trst in Gorica nimata več, ker so tam ljudje preveč razvajeni. Benečija ima poseben utrip, ki ti osvaja srce. Nekateri smo tako občutljivi

Grem, pa čeprav mi je nekako nerodno, ker se tu še vedno počutim tuja in ljudi pre malo poznanim. Priložnosti, da bi se srečevali, je pri nas malo. Vasi so razkropljene, ljudi je malo, trgovina je samo ena ... Največkrat se spoznavamo in srečujemo onkraj meje, le nekaj sto metrov od rampe, ki je ni več, a je nekoč ločevala dolino na dva dela. Tam, v okrepčevalnici v Britofu, imam občutek, da ljudje zadihajo, spregovoro

ram se po stenah, na katerih visijo lovske trofeje, slike nogometnih tekem in seveda zastava alpincev in njihov razpoznavni znak. Benečani so bili od nekdanj zvesti Italiji in italijanski vojski. Po značaju niso izdajalci ... Italija jim je zvestoba sila slabo poplačala. Čeprav se skušam živeti, se počutim tuje. Najbolj me zabolijo, ko nekateri spregovorijo v furlanščini. Nič nimam proti Furlanom, a tu je slovenska zemlja. Vem, da je. Dva bregova Idrije si ne moreta biti med seboj tako različna. Razlike so rane, ki jih je zadala zgodovina. Oba bregova nekako umirata, ljudi je vse manj. Tu v Prapottnem daje vinarstvo dolini nekaj življenja. A občutek imam, da je to industrija, ki jo vodijo tuji trgi. Da je ravno zaradi te industrije vse manj pozornosti na ljudeh, kulturi, turizmu, dolina pa se vse bolj prazni. Prijatelj iz Podbonesca mi vedno pravi, da so Furlani prodrli do tja, kjer je bila zemlja rodovitna, do tja, kjer je dišalo po zasluzku. Trte prinašajo dombiček, a ljudi, tistih, ki bi tu živeli in delali, je vse manj. Ljudje niso donosni. Nekateri večji vinogradi so v rokah tujcev. Hiše se praznijo, šolo so rešili samo, zahvaljujoč se bogatim učnim programom, ki so privabili otroke iz Čedad in okolice. Županja je s svojimi idejami ohranila vsaj nekaj življenja na bregu Idrije. Dolina se ne da, kljubuje, vztraja. A vendarle je družinja malo, mladi odhajajo. Tisti, ki ostajajo, živijo brez prave iden-

titete. Po županji spregovorijo še nekateri deželni odborniki, ki so se kot gostje udeležili predvolilnega shoda. Vzdušje je sproščeno, ko županja povabi vseh h kozarcu pokalce, večina vstane in poseže po steklenicah. Pokalca. Slovensko ime je že skoraj pozabljeno. Zdaj ji pravijo schiopettino ... Kozarci se počasi praznijo, ljudje se zbirajo h klepetu. Nagovorim fanta, ki ga poznam le po imenu. Pogleda me nekoliko jezno in vpraša, kdo sem, da ga poznam. Benečani so nezaupljivi, preden ti pogledajo v oči, minejo tudi meseci. To vem in jim ne zamerim. Nasprotno, zdi se mi pametno. Ne maram ljudi, ki ti skočijo v objem, nekaj dni zatem pa spoznajo, da so pravzaprav s tabo v konfliktu. Predstavim se, poklepetava in kmalu mi zaupa. Z italijansčine preklopi na slovensčino. Pregrada je padla. Oglasijo se tudi sosednje mize, češ, kako lepo govoriva slovensko. Uradnega dela večera je konec, vino ogreje srca. Vse več je slišati beneško govorico. Občutek odtujenosti, ki sem ga imela, ko sem gledala nogometne alpince na stenah, pod italijanskimi zastavami, je mimo. Zaslutim utrip moje doline, začutim njeno srce, ki je še vedno slovensko. Tiha, ranjena, prelepa Idrska dolina. Spominim se procesije sv. Marka, le nekaj več kot teden je mimo ... In spominim se sklepne molitve. Bog daj mir dolini in ljudem in daj tem vasem, ki se počasi praznijo, novo upanje in novo prahidnost. In Bog reši tvojo dušo, Idrska dolina, pomislim, tvojo nežno, ranjeno slovensko dušo.

Suzy Pertot

nanj, da se ne moremo več ločiti od te tihe, prelestne podobe. Minuli teden sem se odločila, da ne bom več samo gledalec tega, kar se v moji občini dogaja, temveč da stopim med ljudi, da jih bolje in pobliže spoznam. Koalicija, ki zdaj upravlja občino z dokaj simpatično županjo Marioclaro na čelu, se volivcem predstavlja v osmici, tu ji pravijo "frasca", pri Cinzii, v Prapottnem.

rijo v narečju, ki jim je domače in ki ga v javnosti, na onem bregu, še vedno tako redko slišimo. V gostilni, kjer županja vestno predstavlja občinski proračun, nas je res veliko. Mize, ozka jedilnica, pa veža in še parkirišče so nabito polni. Iščem znane obraze, nekateri me pozdravljajo in nagovarjajo, sedem nekam zadaj, že od mladih nog sem rada neopazna. V sobi je že zatohlo, ozi-

ram se po stenah, na katerih visijo lovske trofeje, slike nogometnih tekem in seveda zastava alpincev in njihov razpoznavni znak. Benečani so bili od nekdanj zvesti Italiji in italijanski vojski. Po značaju niso izdajalci ... Italija jim je zvestoba sila slabo poplačala. Čeprav se skušam živeti, se počutim tuje. Najbolj me zabolijo, ko nekateri spregovorijo v furlanščini. Nič nimam proti Furlanom, a tu je slovenska zemlja. Vem, da je. Dva bregova Idrije si ne moreta biti med seboj tako različna. Razlike so rane, ki jih je zadala zgodovina. Oba bregova nekako umirata, ljudi je vse manj. Tu v Prapottnem daje vinarstvo dolini nekaj življenja. A občutek imam, da je to industrija, ki jo vodijo tuji trgi. Da je ravno zaradi te industrije vse manj pozornosti na ljudeh, kulturi, turizmu, dolina pa se vse bolj prazni. Prijatelj iz Podbonesca mi vedno pravi, da so Furlani prodrli do tja, kjer je bila zemlja rodovitna, do tja, kjer je dišalo po zasluzku. Trte prinašajo dombiček, a ljudi, tistih, ki bi tu živeli in delali, je vse manj. Ljudje niso donosni. Nekateri večji vinogradi so v rokah tujcev. Hiše se praznijo, šolo so rešili samo, zahvaljujoč se bogatim učnim programom, ki so privabili otroke iz Čedad in okolice. Županja je s svojimi idejami ohranila vsaj nekaj življenja na bregu Idrije. Dolina se ne da, kljubuje, vztraja. A vendarle je družinja malo, mladi odhajajo. Tisti, ki ostajajo, živijo brez prave iden-

Uspehi domače košarke

Jadran spet med smetano državne C lige

Košarkarji Jadrana Motomarine so končali uspešno sezono. V državni C ligi Gold so zasedli peto mesto po rednem delu, v končnici za napredovanje pa so bili po dveh tekmah izločeni v seriji proti Oderzu, ki je bil po koncu regularnega dela prvenstva četrti. Tako se je ob bučnem aplavzu domačih privržencev na Opčinah naen-

giral na odhod Matije Baticha, ki je poleti zamenjal klub, čeprav je pravi organizator igre resnici na ljubo naši peterki nato manjkjal. Še dodaten korak naprej so opravili dvajsetletniki, ki imajo v igri vse več odgovornosti, zelo dejavna, tudi z marketinškega vidika, pa je bila nova uprava s predsednico Ivano Milič na čelu. Projekt Jadran, ki združuje vse slovenske košarkarske klube na mladinski ravni, pa živi in se razvija po pričakovanjih, tako da kaže nadaljevati to zagnanost za še večjo proizvodnjo, v prihodnje, kakovostnih mladih domačih igralcev. Če pregledamo sezono še ostalih naših ekip, je Bor Radenska v deželni C ligi Silver za las zgrešil cilj uvrstitve v play-off za napredovanje, kar je bil spet plod prevelikih nihanj v rezultatih moštva trenerja Marka Švaba.

krat končala sezona, v kateri so košarkarji trenerja Bobana Popoviča igrali dobro košarko, ob manj nihajoči storilnosti bi lahko pristali še nekoliko višje, zlasti to velja za zgornji del, kjer se je več klubov okrepilo z igralci iz višjih tekmovanj. Smolo so v bistvu jadrancovi imeli tudi z nasprotnikom v prvem krogu končnice, saj so nalezli na ekipo, ki ima za sabo bogato društvo, pred povratnim delom so se okrepili s posamezniki celo s prvotnega scene. Sezona je pozitivna, ker se je združena ekipa potrdila v samem vrhu tega uglednega tekmovanja. Dobro je rea-

V D ligi pa dve zmagi ločita ekipo Brega Mediachem od napredovanja v višje nadstropje. Varovanci trenerja Miroslava Juriča so kot valjar, še ne premagani v zmagoslavni sezoni. Vendar zadnji korak jih še čaka. Med četrtoligaši so bili z nastopom v končnici nagradi tudi košarkarji Kontovela, ki so bili tako kot Jadran nato izločeni v prvem krogu, že z uvrstitvijo v podaljšek sezone pa so bili fantje trenerja Deana Oberdana docela potešeni. Mesto v D ligi 2019/2020 bo iskal Dom, ki ga čaka finalni turnir medpokrajinske promocijske lige. Goričani so bili po rednem delu prvenstva prvi v goriško-tržaški skupini, v kateri je sodeloval tudi Sokol.

HC

Deveta številka otroške revije Pastirček

Prelestni mesec maj, čas šmarnic in prvih srečanj z Jezusom

"Rožni gaj, livada, v cvet odeta, / travnik - sami šmarnični oltarji! / Sredi njih Marija v zlati halji / čaka nas vsa lepa, čista, sveta". Tako opevajo Marijo sredi od tisočerih cvetk dehtečega maja nežni stih z naslovom *Njej, najlepši* nam drage pesnice Ljubke Šorli. Maj je res čaroben mesec, tudi letošnji, čeprav je bolj deževen in nenavadno mrzel. Ob šmarnicah, pobožnosti Mariji v čast, spomin kar sam odplava v čase, ko smo kot otroci polnili goriško svetoivansko cerkev in zaradi zvestega zahajanja k temu lepemu verskemu obredu ob koncu maja prejeli podobico. Danes je pa vse drugače... A vendar Marija nas še vedno vabi, naj pridemo po njej k Jezusu, ki ga v tem mesecu marsikateri otrok prvič prejme v srce. Pastirček se veseli s prvoobhajanci in želi da bi "z Marijino in Jezusovo pomočjo rasli še bolj pogumni in zdravi v telesu". Obenem pa tudi že zdaj vabi vse pridne risarje, naj pošljejo čim več pisanih risbic (najlepše bodo nagrajene!) za naslovno stran Pastirčka za leto 2019/2020. Vsa potrebna navodila so na 19. strani majske številke. Zanj je zanimiv, izčrpen zapis o božjepotni baziliki na Sveti Gori prispela dolgoletna, skrbna sodelavka revije Mariza Perat, ki je pred kratkim praznovala okrogel življenjski jubilej in ji zato vsi Pastirčkovi prijatelji kličejo še na mnoga leta! Pod naslovom *Na Sveti Gori zvon zvoni, / hitite k Mariji romarji*, povzetim po romarski pesmi, je jedrnatost strnila burno zgodovino tega priljubljenega romarskega kraja. Letos poteka 480 let, odkar se je Božja Mati prikazala Urški Ferligojevi in ji naročila, naj tu ljudje zgradijo svetišče. Marija se je morala zaradi vojnih dogodkov večkrat umakniti iz tega svetega kraja, a se je zmeraj vrnila na Skalnico, kjer še danes trdno stoji bazilika njej v čast in kamor se vedno radi zatekajo Marijini častilci z obeh strani nekdanje meje. Marijo skupaj z apostoli najdemo tudi v tokratnih zgodbah iz Svetega pisma, ki jih

predstavlja Walter Grudina, zmeraj pa zelo tankočutno in v toplih barvah ilustrira Paola Bertolini Grudina. Nad apostole, v strahu zaprte v zaklenjenem prostoru, je prišel Sveti Duh, kakor jim je napovedal Jezus, in jih napolnil z milostjo in močjo, da so pogumno odšli oznanjat Kristusov nauk. Zapisu je priložena naloga, pri kateri je treba odkriti sedem darov Svetega Duha. Katerina in Graziella Zavadlav v besedi in sliki prikazuje priloško k Mariji in Marti, ki nas posredno nagovarjata, da je pomembno moliti in delati, kot je to zatrjeval sv. Benedikt, zavetnik Evrope. Kako moramo biti pogumni, previdni, poslušati mamine nasvete in ne nasedati sladkim besedam nepoznanih ljudi, je zelo povedno, navezujoč se na malce drugačno vsebino pravljice o Rdeči kapici, napisala Nina Grudina ob prikupnih ilustracijah Paole Bertolini Grudina. Ista ilustratorka s svojim zajčkom Timijem tudi v majski številki ponuja na dveh straneh rubriko *Čas za igro!!!* Otroci bodo v vsaki skupini sličic poiskali vsiljivca in vse odeli v najlepše barve. Pakec v svoji vedno bolj obupni spakodranščini opozarja starše, nonote..., naj otrokom ne kupijo za darilo telefončka, ker z njim se urijo le prsti, namesto da bi se možgani! Nasvete o olikanem vedenju za mizo med obedom daje Neža ob ilustraciji Danile Komjanc. Ilustratorka Komjančeva nagovarja najmlajše bralce, naj vili Cirili in škrtatu Kosmatu pomagajo očistiti onesnaženi gozd in s tem jim seveda priporoča, naj bodo zelo spoštljivi do narave. O posebno močni, brhki, temperamentni briški mladenki Cilji, ki je zmogla ugnati vse fan-

te in moške na vasi in nam prikljče v spomin Ajdovsko deklico, na duhovit način pripoveduje izbrušeno pero, prikrito pod kratico J. Tudi tokrat živo, razgibano pripoved odlikuje zelo izbrano, bogato besedišče, ki odslkava veliko ljubezen do materinščine. Da bi se otroci pravilno izražali in razumeli razliko med vprašalnicama *koga ali kaj?*, je učiteljica Barbara Rustja poskrbela v rubriki *Slovenščina za v žep* s preprostimi, nazornimi vajami, spremljenimi s sličicami. V hudomušnem ključu pa v *Jezikovnem kančku* Berta Golob predstavlja ločila, ki so se odločila za klepet. Zapis je bisercček, ki si ga je vredno zapomniti za pravilno moško ločil. Malim pevcem je prisrčno pesem *Dom* Berte Golob namenil neutrudni glasbenik Patrick Quaggiato, ki je zasluženo (glasbo stresa kar iz roka!) pred kratkim prejel prvič podeljeno nagrado Pavle Merku', za kar mu čestitajo tudi Pastirčkovi bralci. Tenkočutna likovna umetnica Vesna Benedetič s svojim okrogloličnim medvedkom in zvedavim zajčkom (*na sliki*) na dveh Pastirčkovih straneh razlaga, kako lahko izdelamo portret. Zraven pa pojasnjuje, kaj je karikatura. Zadnje strani

majske številke je Pastirček namenil zapisom in risbami svojih dopisnikov. Tokrat se z dopisi oglašajo učenci 3. r. OŠ Ludvik Zorut iz Bračana. Poslali so tudi skupinsko sliko: fotografirali so se za mizo, na kateri so razstavljeni njihovi izvorni izdelki iz glinene. Pokazali so, da so pravi umetniki, saj so Pastirčku namenili tudi deset krasnih risbic s trgatve. Pridni!!! Med Pastirčkovo pošto je tudi velika barvna fotografija, na kateri so otroci, ki so se na velikonočni ponedeljek udeležili zahvalne maše (z g. Karlom Bolčino je somaševal Pastirčkov urednik, g. Marijan Markežič) pred prenovljenim senikom v Žabnicah. Berite Pastirčka, polepsal vam tu tudi deževen dan!

Iva Koršič

V NEDELJO, 26. MAJA, URESNIČIMO PRAVICO, KI JE ZA NAS TUDI DOLŽNOST!

V občinah Števerjan in Zgonik prekrizamo znak Slovenske skupnosti in zraven napišemo priimek in ime dveh kandidatov različnega spola za občinski svet

V občini **Sovodnje ob Soči** podprimo naše kandidate in kandidatke za občinski svet na občanski listi "Korenine in bodočnost" za župana **JULIJANA ČAVDKA**

V občini **Repentabor** podprimo naše kandidate in kandidatke za občinski svet na občanski listi "Skupaj za Repentabor" za županjo **MARTINO SKABAR**

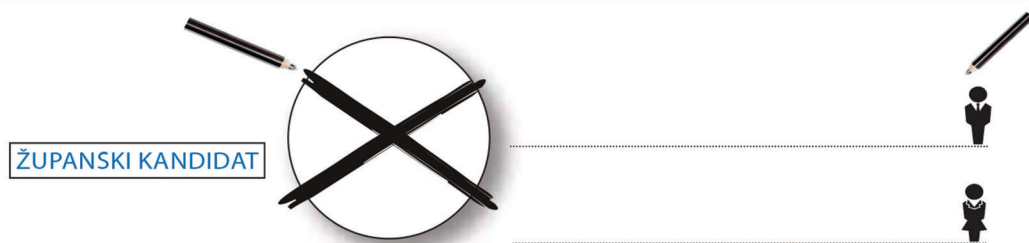

V občini **Doberdob** podprimo naše kandidate in kandidatke za občinski svet na občanski listi "Lista za Doberdob" za župana **ALDA JARCA**

V občini **Dolina** podprimo našega kandidata in kandidatki za občinski svet na občanski listi "Skupaj Insieme" za župana **SANDYJA KLUNA**

KAKO GLASUJEMO ZA OBČINSKE VOLITVE?

PREKRIZAMO SIMBOL LISTE IN NAPIŠEMO DVE PREFERENCI ZA KANDIDATE RAZLIČNEGA SPOLA

Kako glasujemo za evropski parlament?

Zelo preprosto: prekrizamo simbol planike (SVP – Južno-tirolska ljudska stranka), stranke nemške narodne skupnosti, in zraven zapišemo **ENO samo preferenco**, se pravi **VALENTINCIC**, ki s svojo kandidaturo potrjuje zaveznitvo SVP-SSk.

Evropske volitve
Nedelja, 26. maja 2019

OHRANIMO IN UTRDIMO ENOTNO EVROPO

"Evropa ima nedvomno možnosti za preživetje in razvoj, če bo dosledno sledila svojemu motu 'Združena v raznolikosti', če bo gojila in razvila svoj veliki potencial, dala pozornost posebnostim, teritoriju, krajevnim skupnostim, mladim. Združena Evropa je dolgotrajen proces, ki pa ne nastaja le v Bruslju in Strasbourgu, ampak na celotnem ozemlju. Evropo ustvarjamo mi, vsi njeni prebivalci. Pri tem imajo zato manjšine neprecenljivo vrednost, saj je njihov doprinos pomemben in edinstven. Bistvenega pomena so pri tem dobri odnosi med sosednjimi državami; tam, kjer so se nekoč rojevali konflikti, lahko danes nastanejo razvojni projekti. Evropa ni oddaljena, Evropa smo mi, Evropa se začne v Brdih, na Krasu, ob Jadranskem morju. Združena, moderna in kompetitivna Evropa je sad naših sanj in naših dejanj."

Martina Valentincic,
kandidatka SSK na listi SVP za Evropski parlament

Evropski poslanec Herbert Dorfmann, kandidatka SSK za Evropski parlament Martina Valentincic in deželni tajnik SSK Igor Gabrovec na volilnem shodu v Furlaniji